

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 15 - 100. ÅRGANG
4. NOVEMBER - 18. NOVEMBER 2014

**Har Trondheims kjærestegaranti
slått deg midt i fleisen?**

**Blokka med det rare i
– Norges eldste bokollektiv**

**Studenttingsvalget:
Spørsmål om ukultur kan ha
rammet antallet kandidater**

41

GRØNT, GODT OG BILLIG

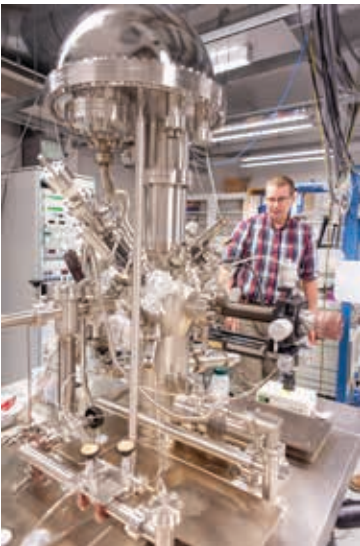
Bærekraftig og smakfullt på Hagen

26

KONVERTITTEN

– Jeg følte veldig på at muslimene aldri blir akseptert som gjevnverdige nordmenn

Under Dusken

Singsakerbakken 2E,
7030 Trondheim
E-post: ud@underdusken.no
annonse@underdusken.no

Under Dusken er eit sjølvstendig organ for studentar, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir delt ut gratis på lærestader i Trondheim med medlemsrett i Studentersamfundet. Under Dusken kjem ut åtte gongar i semesteret. Redaktøren vel sjølv sin redaksjon.

Under Dusken arbeider etter reglane i Vær Varsom-plakaten for god presseskikk. Dei som føler seg urettmessig ramma av omtale i avisa, vert oppfordra til å kontakte redaksjonen.

[facebook.com/underdusken](https://www.facebook.com/underdusken)
[@UnderDusken](https://www.instagram.com/UnderDusken)

REDAKSJON

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Synne Hammervik - Tlf: 95520352
avisredaktor@studentmediene.no

KONSTITUERT ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Vilde Marilussen - Tlf: 90784845
ansvarligredaktor@studentmediene.no

NESTLEDER UNDER DUSKEN
Anette Sivertstøl

NYHETSREDAKTØR
Trine Selle
nyhetsredaktor@studentmediene.no

POLITISK REDAKTØR
Jørgen Benkholt
politiskredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Åssel Borgen
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Maria Birkeland Olerud
kulturredaktor@studentmediene.no

SPORT- OG FORBRUKERREDAKTØR
Borghild Kristensen

MUSIKANSVARLIG
Vilde Boberg Svineng

FOTOREDAKTØR
Katinka Goffin
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Andrea Trengereid Gjerde
grafisk-sjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Iria Samuelstuen

DEBATTREDAKTØR
Ingrid Vik Bakken

IT-SJEF
Stein-Otto Svorstøl

GIENGSJEF
Maren Kronlund - Tlf: 469 68 063

DAGLIG LEDER
Kaja Felix Sønslie - Tlf: 99380530

DESKERE
Ida Jønsberg, Signe Karmhus, Stine Mari Male, Emil Flakk, Finn Brynestad, Kjersti Lütleskare, Christian Danielsen

JOURNALISTER
Karina Solheim, Øystein Fandrem, Håvard Haraldsen, Ludvig Furu, Ulrik Antoniusen Halmøy, Tore Kalleberg, Marie Borgen, Marit Elise Lien, Christine Eriksen, Sigurd Oppegård, Amanda Roland, Mathias Kristiansen, Hilde Heggstad, Linn Danielsen Evjemo, Emil Øversveen, Maria Birkeland Olerud, An Nguyen, Eivind Sandodden Kise, Fredrik Schjefstad, Tora Olsen, Nora Warholm Essahl, Ingrid Skogholt, Marius Flatås, Kaia Sørlund, John Marius Fremstad, Martin Stubban, Kristian Aaser, Kjell Robin Ekrem, Trine Selle

FOTOGRAFER
Amalie Stokkan, Hildur Agustsdottir, Hans Fredrik Sunde, Eirik Åsheim, Silje Krager, Eivind Sandodden Kise

ILLUSTRATØR
Camilla Dahlstrøm, Ellinor Egeberg, Iria Samuelstuen, Christian Høkaas, Synøve Daaland, Trude Telle

GRAFISKE MEDARBEIDERE
Nyhets: Anne Garvoll
Reportasje: Maia Elisabeth Simes
Kultur: Maria Moe Larsen og Andrea Gjerde

KORREKTURSJEF
Finn Brynestad

KORREKTUR
Halvor Bjørntvedt, Finn Brynestad, Synne Lerhol

FORSIDE
ILLUSTRASJONSFOTO: Hans Fredrik Sunde

"Har du sett pistolen mine??!"

LEDER

Den perfekte studenten

I denne utgaven av Under Dusken kan du blant annet lese om Mathias Robertstad, som forteller om hvor vanskelig det er å være den eneste i gjengen uten kjæreste. Forventningene som stilles er at man skal lykkes på alle fronter, og hvordan man utnytter alle timene i døgnet er minst like viktig som karakterene man oppnår på skolen.

Eksamenstiden er like rundt hjørnet og lesesalene kommer snart til å fylles av skipperaksstudenter. For dagens studenter betyr ikke ordet fritid «å slappe av» lenger. Som student i Trondheim er det nesten forventet at man er aktiv i studentmiljøet eller har et frivillig verv på Samfundet. I tillegg til å være flink på skolen skal du også være topptrent, spise sunn og hjemmelaget mat og ha et aktivt kjærlighetsliv.

Dessuten skal du aller helst være med på alt og ha de nyeste elektroniske duppedittene. Det er ikke lenger nok å trene i den gamle t-skjorta til far, og slenge i deg en banan etter trening. Du skal trene i 40 varmegrader, ha pulsklokke som forteller deg hva og når du skal spise, og bruke klær hvor det ikke synes at du svetter som normale folk.

Fritidsvanene vi har lagt til oss koster penger. Studielånet skal hjelpe oss gjennom studietiden, dekke våre grunnleggende behov og er til for at vi skal slippe å jobbe og heller konsentrere oss om skolen. Men slik som de fleste studenter lever i dag, strekker ikke studielånet til. Det kan virke som om definisjonen på grunnleggende behov er ganske annerledes blant norske studenter enn i resten av verden.

Vi bruker alt for mye tid på å lykkes i alt. Studentenes helse- og trivselsesundersøkelse 2014, rapporterer hver femte student om alvorlige psykiske symptomer. Det er dobbelt så høyt som i normalbefolkningen i samme aldersgruppe.

Man skal være tynn, rik, smart og sunn. Er det virkelig verdt den tiden det tar å være flink i alt dersom man blir ulykkelig av det? Gjør vi det egentlig for vår egen del, eller gjør vi det fordi vi vil at andre skal se at man har lykkes? Skal man på toppen av alt, ta seg tid til å jakte på den kokainlignende følelsen kalt forelskelse? Men man blir lykkeligere når man er forelsket, så det er nok derfor halvparten av norske studenter har funnet ut at det er verdt å bruke sin dyrebare tid på å finne kjærligheten.

AWA SARR

Illustrasjon: Iria Samuelstuen

Om studentpressens ansvar og plikt

I etterkant av sakene om Studenttingmiljøet har vår dekning blitt kritisert. Kritikken er såpass alvorlig at jeg ser meg nødt til å forklare avgjørelsene som er blitt tatt underveis.

NYHETSKOMMENTAR

INGA SKOGVOLD RYGG

Ansvarlig redaktør

Det er nå en uke siden Dusken.no slapp saken om Mats Andreassen, tidligere organisatorisk nestleder i Studenttinget, som følte seg presset til å gå ifra sin stilling. Som presse er vi pliktige til å undersøke slike kritikkverdige forhold etter Vær Varsom-plakatens §1.5: «Det er pressens oppgave å beskytte enkeltmennesker og grupper mot overgrep eller forsømmelser fra offentlige myndigheter og institusjoner, private foretak eller andre». Denne til tider svært upopulære rollen er ikke noe vi kan velge å se bort fra. Vi brukte derfor god tid på å få klarhet i saken før vi gikk ut med den.

Mye av kritikken har gått på det som blir beskrevet som en ensidig og negativ vinkling, hvor Studenttinget kommer dårlig ut. Det kan jeg si meg enig i. Men det er vanskelig å fremstille seg selv positivt når man ikke vil kommentere saken, eller mener man ikke har mulighet grunnet taushetsplikt. Alternativet ville vært at vi ikke skrev om saken i det hele tatt. Her støttes vi av Vær Varsom-plakatens punkt 4.14: «Debatt, kritikk og nyhetsformidling må ikke hindres ved at parter ikke er villig til å uttale seg eller medvirke til debatt».

Det skal innrømmes at Dusken.no har hatt et par faktafeil og noen uheldige formuleringer. Vi skrev at brevet som kritiserte Andreassen var sendt fra en «sentral person i Studenttinget». Vedkommende har ingen sentral stilling, og formuleringen førte til at leder Slydal ble utsatt for mistanker og antakelser for noe hun ikke hadde gjort. Utbetalingen til Andreassen ble heller ikke stanset av Studenttinget, men NTNU, som har ansvaret for godtgjørelser. Dette beklager vi, da det aldri var meningen å stille Studenttinget i et dårlig lys.

Likevel er det viktig å presisere at Studenttinget ikke sa noe om disse feilene da de ble spurt, eller i etterkant. Vi ønsker alltid å gi et så riktig bilde av situasjonen som mulig, og er derfor avhengig av god informasjon. Studenttinget og personer med kjennskap til saken har her vært til liten hjelp.

Taushetsplikten har stått sentralt i svarene fra Studenttinget. Mats Andreassen har selv opphevet denne i sammenheng med mistillitsforslaget. Jfr. §13a i forvaltningsloven skal taushetsplikten ikke være til hinder for «at opplysninger gjøres kjent for dem som de direkte gjelder, eller for andre i den utstrekning de som har krav på taushet samtykker».

Insisteringen på taushetsplikt om egen rolle i saken bør derfor tolkes som «ingen kommentar», eventuelt en manglende vilje til å løse seg selv fra taushetsplikten. Det er ikke akkurat tillitsvekkende.

På samme måte har kritikere påstått at vi ikke har sluppet til stemmene som taler positivt for Studenttinget. Vår opplevelse er at de vi har kontaktet ikke har ønsket å uttale seg. De som ønsket å stille opp rettet kritikk mot Studenttinget, og dermed er det denne siden som kommer fram. Vi kunne selvsagt ha ringt hele Studenttinget og fått deres mening. Dessverre er vi en frivillig studentavis, med noe begrensede ressurser. I motsetning til Studenttinget får vi heller ikke lønn for arbeidet vi gjør.

I framtiden håper jeg kritikken kan rettes direkte til oss, mer spesifikt til ansvarlig redaktør. Jeg har denne uka kun fått én direkte tilbakemelding angående Dusken.nos dekning av saken. Utover dette har det ikke kommet noen tilbakemeldinger fra folk som har villet uttale seg. Disse har vi måttet finne selv. Vi ønsker alltid å få fram sannheten, og det er et demokratisk problem når folk ikke vil bidra med opplysninger om noe av såpass allmenn interesse.

NYHET

Siden SIST:

Mangelfullt kvalitetssikringssystem ved Høyskolen Campus Kristiania

Nokut har funnet vesentlige mangler ved systemet for kvalitetssikring av utdanningen ved Høyskolen campus kristiania. De har vedtatt å ikke godkjenne systemet, og høyskolen får en frist på seks måneder til å rette opp manglene.

— Høyskolen campus kristiania har gjennomgått en omfattende omstrukturering og har i denne prosessen ikke klart å tilpasse kvalitetssikringsarbeidet sitt til den nye strukturen. Høyskolen utdanner tusener av studenter årlig. Det er derfor alvorlig at de ikke har bedre kontroll på utdanningskvaliteten sin, sier direktør Terje Mørland i Nokut.

Norges kreative høyskole som har campus i Trondheim ligger under Høyskolen campus Kristiania.

Sintef ønsker ikke å bli en del av NTNU

Konsernsjef Unni Steinsmo i Sintef mener et økt samarbeid med NTNU er nødvendig for å henge med i den internasjonale konkurransen forskning er, men er imot sammenslåing av de to institusjonene.

— Jeg tror styrken i vårt samarbeid ligger i at vi er to uavhengige institusjoner med ulik egenart som samarbeider. Det skaper en dynamikk man vil miste om vi slås sammen, sier Steinsmo til Universitetsavisa.

Dette markerer Steinsmos standpunkt i den pågående debatten rundt den framtidige strukturen i universitets- og høyskolesektoren (SAKS), der tettere samarbeid mellom Sintef og NTNU er lansert som et alternativ, også med mulig sammenslåing.

Oppvask etter skandale på NHH

K7Bulletin, den tradisjonsrike studentavisen ved Norges handelshøyskole, har i høst gjort seg bemerket med sin kritiske dekning av fadderuken ved NHH.

I den såkalte «Pungshot»-saken avslørte avisen hvordan nye NHH-studenter blir skjenket og oppfordret til seksualisert lek under førstekullsuken. Dette skjer blant annet ved bruk av medstudenters pungen som shotglass til tequiladrikking.

Studentavisens saker har tydeligvis vært tunge å svelge for mange NHH-studenter.

I forrige uke var det valg til tillitsvervene som redaktører i studentavisen. De tidligere redaktørene ble utfordret av en gruppe som ikke hadde erfaring fra studentavisen tidligere.

Dagens Næringsliv skriver at outsiders, med Kristian Horn Hellenes i spissen, vant valget. Han overtar dermed som ansvarlig redaktør for K7Bulletin etter nyttår.

— Jeg opplever det som et tydelig signal fra studentene om at de vil ha en renessanse i Bulle, og at de vil en dynamikk mellom leserne og avisen som vi og mange andre ikke har opplevd var til stede. Pungshotsaken er nok absolutt et av momentene som har provosert mange ved dagens Bulle, sier Hellenes.

Foto: Nokut

195... norske soldater skal sendes til Afghanistan og Irak i kampen mot IS.

UD FOR

75 ÅR SIDEN

Jeg hadde jo hørt om det, men neimen om jeg trodde det før jeg fikk se det likevel. At det kan være slik en masse folk på ett sted på en gang. Det var nesten som det var til Salen at Jeppe sa den første replikken sin: «Nei – det er'ke sant.»

25 ÅR SIDEN

Bladene har falt til jord, og jorda er kald og våt. Så venter vi bare på snøen, da. Sluddet, slapset. Klam på føttene, rød på nesa, bleik. Ser helt for jævlig ut. Løser problemet ved en times kviseutdriving med skitne negler foran speilet. Håper inderlig at ikke kjøttkaketrynet får besøk i kveld. Og er lei deg og alene når ingen kommer.

10 ÅR SIDEN

Idet du snubler hjem halvnaken, småbrisen og sprengkåt, er kondomer et fremmedord i nattbordskuffen og angrepillen bare et apotekbesøk unna.

Besøk vår spesialbutikk for klatring ved Gamle Bybro

- Norges garanterte beste pris på Klatrepakke
- Trondheims største utvalg
- Vi tilbyr også skred og padlekurs

Åpningstider 11-17.45 (16)

www.ute.no

NYE UTE-HALLEN

En av Norges flotteste klatrehaller med vegger på 17, 16, 13 og 11m og mer enn 130 ulike ruter. Trondheims tauklatrehall ligger naturskjønt til ved Ladehammeren.

- Klatrekurs hver uke
- Mer enn 140 ruter
- Årskort m. stud. rabatt

“ Da jeg var sju år, fikk jeg 48 kroner av pappa for å ikke grine hos tannlegen.

Nå får jeg 480 kroner i avslag!

tannklinikken) dine tenner

Kampanjetilbud til alle studenter.

Vi gir over 50 % rabatt på undersøkelsen for alle studenter. Din pris blir kr. 450,- for undersøkelse med to røntgenbilder og enkel tannrens. (ordinært kr. 930,-). Ved ytteligere oppfølging får du 10 % på alle tjenester.

Referer til dette tilbudet når du bestiller time. Vi gleder oss til å ta i mot deg!

Ansvarlig tannlege: Arnt Einar Andersen MNTF

-Fordi mennesker skal smile

Besøksadresse:
Trondheim Torg
Kongens gate 11
7013 Trondheim

Telefon: 73 99 19 99
SMS: Send "Ring" til 2007
resepsjonen@tannklinikken.net
www.tannklinikken.net

Åpningstider:
Man. - tors.: 07:00 – 19:00
Fredag: 07:00 – 16:00

Åtte menn dømt til fengsel for «homofilvideo» i Egypt

EGYPT: The Guardian melder at åtte menn er dømt til tre års fengsel for en video som retten påstår viser et homofilt bryllup.

Videoen, som er blitt en hit på YouTube, viser to menn som kysser hverandre og utveksler ringer blant jublende venner. Den ble filmet på et

bursdagsselskap på en båt på Nilen.

De åtte mennene ble arrestert i September etter Egypts statsadvokat, ifølge The Guardian, kalte videoen «en hånelse av Gud» og «undergravende for folkets moral».

Bare A-er på vitnemålet

DEDIKERT: Universitetsavisa melder at Arnkjell Løkke, som ble ferdig med mastergraden i konstruksjonsteknikk i fjor høst, mottok pris for beste avgangsstudent av Winnie og Ragnar Mathisen Høgskolefond på Gløshaugen fredag 31.Oktober.

– Det var aldri noe mål å få bare

Kritiserer kulturen: Studenttingsrepresentantene Eivind Rindal og Henrik Stamnes Dahl kritiserte nylig kulturen på Studenttinget til Dusken.no. De mener personkonflikter i økende grad preger miljøet, og at flere erfarne studenttingspolitikere har latt være å ta gjenvalg på grunn av dette. Samtidig har mange oppmeldte kandidater trukket seg, og eksempelvis fra Fakultetet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT) er det nå ni kandidater til åtte plasser.

Kandidater trekker seg fra valget

Ti oppmeldte kandidater har trukket seg fra studenttingsvalget. Leder for Studenttinget Elena Slydal mener det er normalt.

STUDENTTINGSVALGET

TEKST: Kristian Aaser og Kjell Robin Eikrem Skyberg
FOTO: Eivind Sandodden Kise

– Det er til nå ti kandidater som har trukket seg fra valget. Av disse har én av dem oppgitt den siste tids saker på Dusken.no som utslagsgivende, sier organisatorisk nestleder Jone Brovåg i Studenttinget. Studenttinget har etter gjentatte forespørsler avstått fra å svare på spørsmål om hvem det er som har

trukket seg før valglisten ble publisert. Ifølge Brovåg har det ikke blitt gitt noen informasjon om forholdene som Dusken.no har skrevet om, til kandidatene som har stilt. Det har kun blitt gitt informasjon i en generell spørsmålsrunde.

– Vi tok opp saken på tirsdag, hvor

vi hadde en felles spørsmålsrunde for kandidatene til Studenttinget, sier Brovåg.

Normalt at flere trekker seg

Leder Elena Bogen Slydal i Studenttinget mener det er normalt at kandidater trekker seg.

Vil gi studentene råderett over eget velferdstilbud

STUDENTSKIPNADEN: Ifølge en pressemelding fra Norsk studentorganisasjon (NSO) har regjeringen bestemt seg for å gi studentene makten tilbake i studentsamskipnadene. Den rødgrønne regjeringen bestemte i 2012 at alle viktige saker i studentsamskipnadene måtte bli vedtatt av 2/3 av styret. Da studentene bare har halvparten av styremedlemmene, ble

dette sett på som mistillit ovenfor studentene. Nå har regjeringen i samarbeid med Venstre og KrF reversert denne ordningen og gitt studentene tilliten tilbake.

– Vi er veldig glad for å få tilliten tilbake, spesielt over at regjeringen har forstått viktigheten av saken, sier studentleder Knut Jørgen Vie i Studentsamskipnaden i Trondheim.

A-er, men man vil jo alltid gjøre det så godt man kan. Mange karakterer faller på én eksamen, og da må man ha litt flaks også for å få så mange A-er, sier Løkke til UA.

ANDREASSEN-SAKEN:

- Dusken.no har tidligere skrevet om organisatorisk nestleder Mats Andreassen i STi trakk seg grunnet det han oppfattet som langvarig press og en ufin prosess.

- Andreassen fikk et tre sider langt brev av et Studenttingsmedlem som uttrykte stor misnøye med oppførselen hans og truet med mistillit.

- NTNU besluttet å fryse utbetalingene Andreassen hadde krav på, men Studenttinget vedtok å bruke av egne midler for å lønne den avgåtte nestlederen.

- Vedtaket ble bestemt på Studenttingsmøtet torsdag 30. oktober. Forslaget om å kompensere Andreassen ble tatt opp til avstemming: 9 stemte ja, mot 5 nei og 5 blankt. Utbetalingen tilsvarer ca. 50 000 kroner.

Sto fram: Tidligere organisatorisk nestleder i Studenttinget, Mats Andreassen, trakk seg fra sin stilling tidligere i år. Han har på Dusken.no oppgitt at han trakk seg på grunn av det han oppfattet som et politisk spill og langvarig press.

– Jeg synes det er trist at en sak som er fremstilt ensidig i media fører til at kandidater trekker seg fra et slikt verv. Mange jeg kjenner synes det er det morsomste vervet de har hatt, sier hun.

Eivind Rindal og Henrik Stamnes Dahl, henholdvis aktiv og tidligere aktiv i studentpolitikken ved NTNU, kritiserte tidligere kulturen i Studenttinget på Dusken.no. De mener personkonflikter i økende grad preger miljøet, heller enn diskusjoner om sak. Rindal har tidligere fortalt Dusken.no at han vet at flere har latt være å ta gjenvalg på grunn av dette. Stamnes Dahl tar selv ikke gjenvalg i årets valg. Under Dusken har ikke lyktes å komme i kontakt med han for en ytterligere kommentar.

Likevel mener hun at mye burde vært behandlet annerledes.

– Jeg synes det er synd at prosessen rundt Andreassens avgang gikk så raskt, men ledelsen har taklet mediesituasjonen eksemplarisk, sier hun. Hun sier hun ikke vet om noen som har trukket sitt kandidatur grunnet avsløringene på dusken.no. Selv meldte hun sitt kandidatur etter avsløringene, og var ikke påvirket av saken.

– De kandidatene jeg kjenner til som har trukket seg, har gjort det fordi de ikke hadde tid eller mulighet til å være med i Studenttinget, sier Endal.

Frykter svekket engasjement

Mediedekningen til Dusken.no har tidligere blitt kritisert av studenttingsleder Slydal, og Endal håper ikke mediedekningen vil svekke engasjementet.

– Mange av vennene mine oppfattet saken som veldig rar. Jeg håper flere skjønner at det er to sider av en sak, noe media ikke alltid får fram, sier hun.

Kandidat Anne Helene Bakke for

HF synes det var ekkelt å lese artiklene på Dusken.no. Hun har likevel aldri vurdert å trekke seg som kandidat.

– Jeg har ikke helt klart å kjenne meg igjen i saken om baksnakkingskulturen, og er fortsatt litt usikker på hvordan jeg stiller meg, sier Bakke.

Tror du engasjementet om studentpolitikken blant studentene har blitt svekket i lys av mediedekningen?

– Jeg tror engasjementet absolutt har blitt svekket. Det er lite engasjementet blant studentene fra før, og mange har lite kjennskap til Studenttinget.

Hun mener at problemene som har kommet fram må bli tatt tak i, og at ledelsen har gjort en god jobb.

– De kunne kommet med svar fortere, og handlingsforløpet kunne vært håndtert bedre. Likevel synes jeg det var bra de la seg helt flate, og at de hadde et avklarende og åpent møte på torsdagen, sier Bakke.

Slydal er ikke enig i at engasjementet kan bli svekket.

– Ut fra de tilbakemeldingene vi har fått tror jeg ikke disse sakene kommer

til å påvirke engasjementet rundt studentpolitikken, sier hun.

– Kan også skape interesse

Student i statsvitenskap Henrik Heldahl mener sakene om Studenttinget kan skape mer interesse om studentpolitikken.

– De siste sakene har fått meg til å følge mye mer med på Studenttinget, selv om det er trist lesning. Jeg tror studenter flest får mer engasjement som følge av den siste ukas saker, sier han.

Ved hans eget fakultet, Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT), er det nå kun ni kandidater til åtte plasser på Studenttinget.

– Det er dumt at det er så lav deltakelse blant studentene, og det føles litt rart å stemme når de som er på lista nesten garantert kommer inn uansett. Samtidig føler jeg ikke det er mange kandidater som har ordentlige meninger. Det er mye vage og luftige valglofter som ikke har så mye relevans for oss studenter, sier Heldahl. **UD**

Får ikke fram Studentttingets påvirkningskraft

Lav valgdeltakelse og mangel på kandidater har i flere år vært et problem for studentttingsvalgene. Studentttinget håper at større uenighet blant kandidatene og økt synlighet skal øke studentenes engasjement.

► STUDENTTINGSVALG

TEKST: Martin Stubban

FOTO: Silje Krager

I år stiller 35 kandidater til de 25 plassene i Studentttinget. Dette innebærer at det er reell konkurranse på alle fakulteter bortsett fra Det medisinske fakultet og Fakultet for arkitektur og billedkunst. Maria Skaret stiller som eneste kandidat for sistnevnte, og hun skulle gjerne hatt konkurranse om plassen.

– Det er litt demotiverende å tenke på at jeg er sikret en plass i Studentttinget. Hadde det vært konkurranse om plassene, ville jeg fått en bekreftelse på at det jeg står for trengs, og at jeg er egnet til å representere studentene, sier Skaret.

Stopper uønskede endringer

Skaret tror en av grunnene til lavt engasjement omkring Studenttingsvalgene er at det tar tid før endringer man engasjerer seg i iverksettes.

– Fordi saker ofte strekker seg over lengre tidsrom, kan det ta lang tid å oppnå konkrete resultater. Samtidig må man jo godta at ting tar tid, fordi studentene må jo bli hørt, sier hun.

Jone Trovåg og Christian Tangene sitter i valgstyret i Studentttinget, og de får tilbakemeldinger som bekrefter at dette er en utfordring. De erkjenner også at det er vanskelig å få fram påvirkningskraften som Studentttinget har, blant annet fordi man stopper saker før de blir iverksatt.

– I år planla NTNU å pusse opp SiT-kiosken på Stripa i eksamensperioden. Dette ble det ikke noe av fordi vi satte foten ned, men studentene vet jo ikke at dette har vært en sak, sier Trovåg.

Bli mer synlige og få fram uenigheter

Av konkrete tiltak for å øke engasjementet nevner de at de har forsøkt å være mer synlige på immatrikuleringen og hos linjeforeningene. I tillegg har man prøvd å kommunisere politiske gjennomslag ut til studentene.

– Vi fikk nylig gjennom et nytt regelverk for lån av rom på campus som vil gjøre det lettere for studenter å låne rom til ikke-faglig aktivitet. Dette er en konkret sak vi tror mange studenter vil nyte godt av, sier Trovåg.

Ved tidligere valg har man dessuten sett at mange av kandidatene går

STILLER ALENE: Maria Skaret fra Fakultet for arkitektur og billedkunst er allerede sikret plass i Studentttinget. Hun stiller til valg blant annet for å endre utskriftskvoten.

til valg på saker som bedre inneklima, flere lesesalsplasser og bedre forelesere. Trovåg og Tangene mener at det er en tendens til at kandidatene som stiller til valg engasjerer seg for de samme sakene.

– Studentttinget har derfor prøvd å få fram uenigheten blant kandidatene og hvor studentene har en påvirkningskraft. Mengden petroleumsforskning som skal gjøres, sammenslåing med HiST og samlokaliseringsdebatten er saker som får fram uenigheter blant kandidatene, sier Tangene.

Enkelsaker burde engasjert mer

Nøkkelen til å skape høyere valgdeltakelse ligger også i å fremme saker som engasjerer, og i å få fram Studentttingets påvirkningskraft. Leder Elena Slydal av Studentttinget trekker fram det nye kvalitetssikringssystemet som eksempel hvor de påvirket det endelige vedtaket.

– Da systemet ble revidert og vi kom med våre innspill, endte det med å bli nærmest ordrett det vi mente kvalitetssikringssystemet skulle være. Der fikk vi gjennom at det skal opprettes en database med emneevalueringer, og at det skal lages en tiltaksplan for å endre ting ved emnene som ikke fungerer, sier Slydal.

NÅR IKKE UT: Studentttinget forsøker å kommunisere politiske gjennomslag ut til studentene.

Hun peker også på utskriftskvota som en sak som angår de fleste studentene på NTNU.

– Da NTNU skulle vedta kvoten på hvor mange ark hver student har lov til å printe ut i løpet av et semester, endret vi vedtaket slik at at kvotetaket ble høyere enn det NTNU hadde tenkt, sier Slydal.

Problemet er at slike kompromiss gjør det vanskelig å synliggjøre

Studentttingets påvirkning, tror Slydal.

Utskriftskvoten er også en sak som Maria Skaret vil jobbe for å endre.

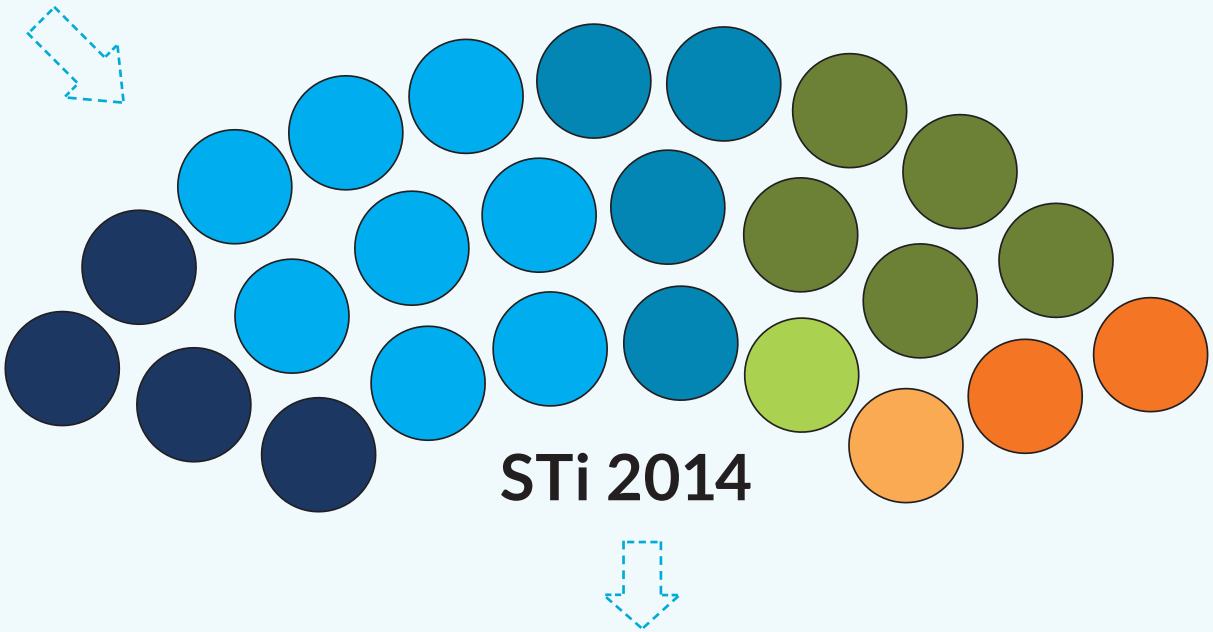
– Problemet er at NTNU har dratt alle over én kam. På arkitektur-studiet kreves det at vi skriver ut for presentasjoner og innleveringer, og vi har derfor behov for større kvote enn mange andre studier, sier hun. **UD**

Studentttinget NTNU (STi)

GRAFIKK: Andrea Gjerde

- Studentenes øverste politiske organ
- Representerer cirka 23 000 studenter
- 25 representanter fra de syv fakultetene
- Velges hvert år av studentene i Trondheim

- Humanistisk fakultet (HF)
- Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT)
- Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk (IME)
- Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi (IVT)
- Det medisinske fakultet (DMF)
- Fakultet for naturvitenskap og teknologi (NT)
- Fakultet for arkitektur og billedkunst (AB)

STYREREPRESENTANTER VED NTNU

- To studenter som velges til NTNUs universitetsstyre
- 2/3 av tiden er de konsulenter for STi
- Velges i april/mai
- Universitetsstyret er NTNUs høyeste beslutningsorgan

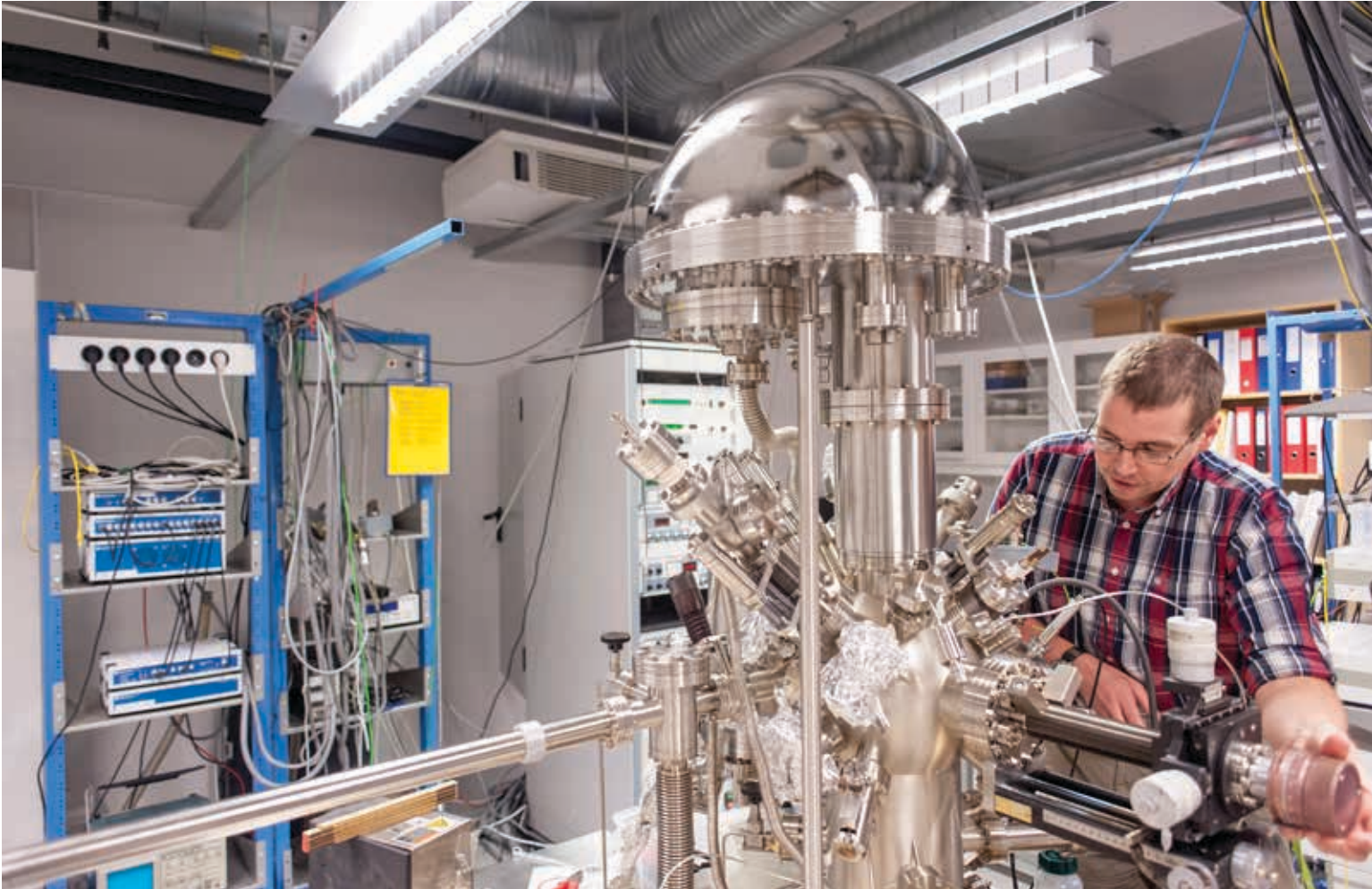
KONTROLLKOMITEEN

- Tre medlemmer
- Medlemmen kan ikke være representanter i STi eller i styret
- STi sitt kontrollorgan skal passe på at Studentttinget følger vedtekter, reglement og forretningsorden.

Arbeidsutvalget (AU)

- AU velges av STi.
- Står for den daglige driften både politisk og organisatorisk.
- Består av seks studenter, tre på heltid og tre på deltid.
- Heltidsrepresentantene har fri fra studiene og får utbetalt lønn. Har ikke, i motsetning til deltidsrepresentantene, stemmerett i studentttinget.
- AU forbereder saker til STi. Alle kan komme med saker til STi, men AU bestemmer om de skal behandler.

NYVINNING: I laboriet sitt bruker Justin Wells et fotoemisjon-spektroskop for å forske på spinntronikk.

Spinntronikkens Reodor Felgen

Om man skal utvikle framtidens datamaskiner må man tenke nytt. Det gjør førsteamanuensis Justin Wells ved Institutt for fysikk ved NTNU.

▶ SPINNTRONIK

TEKST: John Marius Fremstad

FOTO: Eivind Sandodden Kise

Man kan si at dagens datamaskiner er ganske kraftige, og de er i stand til å utføre nesten alle slags oppgaver med dem. Førsteamanuensis Justin Wells ved Institutt for fysikk ved NTNU, forteller at de jobber mot noe bedre, en såkalt kvantedatamaskin.

– For bestemte optimeringsproblemer, en kvantedatamaskin kan være alt fra dobbelt så kraftig, til tusen ganger så kraftig som en vanlig datamaskin, forteller han.

Mye kraftigere

I en vanlig datamaskin, som inneholder biter som bare har to moduser, enten av eller på, finnes det omtrent en milliard biter. En kvantedatamaskin kan bestå av mange færre biter, kan-

skje så få som hundrevis. Til gjengjeld har den biten ikke bare to moduser, men nesten en uendelig rekke moduser.

– Se for deg en pil som enten kan peke opp eller ned. Dette er en vanlig datamaskin. Så kan du se for deg en pil som kan peke i hvilken som helst retning. Der har du en kvantedatamaskin.

Han forteller også at kvantedatamaskiner blir kraftige på en helt annen måte enn vanlige datamaskiner.

– Vanlige datamaskiner måtte hatt dobbelt så mange biter for å bli dobbelt så kraftig. Dersom man har tusen biter, må man ha to tusen biter for å fordoble kraften. En kvantedatamaskin blir dobbelt så kraftig for hver bit man legger til. Dersom man har tusen biter og legger til en, blir altså kraften fordoblet, forklarer han.

Revolusjonerende

Et annet interessant aspekt ved en eventuell kvantedatamaskin vil være at den hadde revolusjonert måter å få tak i informasjon på, fordi den har den unike muligheten til å løse kompliserte, multivariable spørsmål. Wells forklarer dette ved å bruke værmelding som eksempel:

– Se for deg at det finnes over femti faktorer som spiller inn, for eksempel en rekke temperaturer og trykker. Antallet mulige løsninger som må beregnes skalaer som multiplum av alle faktorene. Dette regnestykket blir så komplisert at det blir vanskelig for vanlige datamaskiner å kunne se så langt fram i tid. For en kvantedatamaskin derimot, vil løsningen være nærmest latterlig enkel. Man vil da kanskje kunne forutse været med en god nøyaktighet lengre framover, forteller han.

Han forteller likevel at de fremdeles er et stykke unna kvantedatamaskiner, og at det er veldig mange steg

på veien. Man må for det første klare å lage en bit, så må man lage flere, kanskje så mange som hundrevis. Deretter må man få bitene til å kommunisere, og gjøre dem stabile. Senere må man gjøre kvantedatamaskinen brukervennlig, og ikke minst finne en måte å fylle inn og hente ut informasjon på.

Wells understreker også at en slik kvantedatamaskin har et veldig begrenset marked. Man kan kanskje selge hundrevis av dem, muligens tusenvis, men aldri i en like stor målestokk som vanlige datamaskiner, fordi de blir så store og dyre, men også fordi mange hverdagslige problemer er mye bedre løst ved en tradisjonell datamaskin.

Spinntronikk

Wells forsker sammen med studenten sin Federico Mazzola på noe som kalles for spinntronikk. For å gjøre kvan-

tedatamaskiner til en realitet, er man avhengig av store fremskritt innen spinntronikk. Kort forklart er spinntronikk alle elektroniske enheter som utnytter elektronenes spinn i stedet for ladning. Elektronspinn er egentlig en kvantefysisk egenskap som kan illustreres ved at elektronet roterer og dermed skaper et magnetisk felt.

– Ved å utnytte elektronenes spinn, kan vi få dem til å spinne i samme retning. Dette vil føre til at elektroner med samme spinn vil gå samme vei, og derfor sparer vi masse energi. Denne teknikken er også mer effektiv: den er tusen ganger mer effektiv enn vanlig elektronikk, forklarer han.

Dersom man benytter seg av elektronenes spinn, vil man også bidra til å skape bedre og raskere maskiner, slik som transistorer.

dette, men over hele verden er vi 7-8 personer, som møtes cirka en gang i året. Jeg drar også en del til Sverige, for å bruke store instrumenter som ikke er tilgjengelig i Norge, forteller han.

Konkret sett jobber Wells med rent silisium, som inneholder noen veldig nøye plasserte urenheter (dopants) som donerer elektroner til ren silisium. De donerte elektronene er ikke helt fri til å bevege seg i silisiumet, og derfor kan deres posisjon bli kontrollert ved å kontrollere posisjonen til dopant-atomene.

– Du kan se på det omliggende rene silisiumet som en boks hvor elektroner er fanget. Dette er basisen bak kvantedatamaskin-prototypen, forteller Wells.

Energivåket i silisiumet blir da avhengig av hvor mye det er dopet, og hvor dopanter er plassert.

Ved å jobbe med dette håper han å kunne bidra til den fundamentale forståelsen av fysikk. På spørsmål om hva annet forskningen hans kan bli brukt til, forteller han at ofte blir den langsiktige virkningen av fundamental forskning ikke kjent før mye senere.

– For eksempel var det mange tiår etter kvantemekanikken ble først undersøkt at vi fikk de første enheter (da-

tamaskiner, lasere, solceller, etc). Samfunnet glemmer lett dette og krever at forskningspenger bare blir brukt for å bringe kortsiktige gevinster.

Laboratorium i kjelleren

I kjelleren på Gløshaugen har Wells sitt eget lille laboratorium, der han tilbringer mye av tiden sin. Der har han stående et fotoelektron-spektroskop, som han snart skal oppgradere med et nytt vekstkammer, som kommer til å koste rundt 40 000 kroner. For å sette det i perspektiv kan slike laboratorier fort koste mellom 10 og 15 millioner kroner. Dersom noe går i stykker, reparerer han det heller enn å kjøpe nytt:

– I sommer gikk røntgenkilden vår i stykker, og da måtte vi bare ta den ifra hverandre, finne ut hva som var galt, og fikse det igjen. Et annet eksempel kan være da laboriet i Sverige skulle bytte ut noen deler. Da dro jeg dit selv og hentet de delene de skulle kaste, og brukte dem i min egen maskin. Det er viktig å bruke det man har, forklarer han.

Vanskelig å få støtte

Laboriet i Sverige bruker også 250 000 kroner i uken på drift, delvis på grunn av den høye energibruken, men også på grunn av de ansatte.

Wells mener det burde vært enklere å skaffe penger til slike prosjekter i Norge.

– Så langt har vi fått 40 000, men vi konkurrerer med grupper som mottar mange millioner. Men det er viktig å gjøre det beste ut av det man har, forklarer Wells.

– Så langt har vi bevist at vi kan gjøre en stor innvirkning med svært beskjedne midler. Men vi kan ikke gjøre det for ingenting - så vi vil fortsette å søke om støtte til vår lab og vår forskning. **UD**

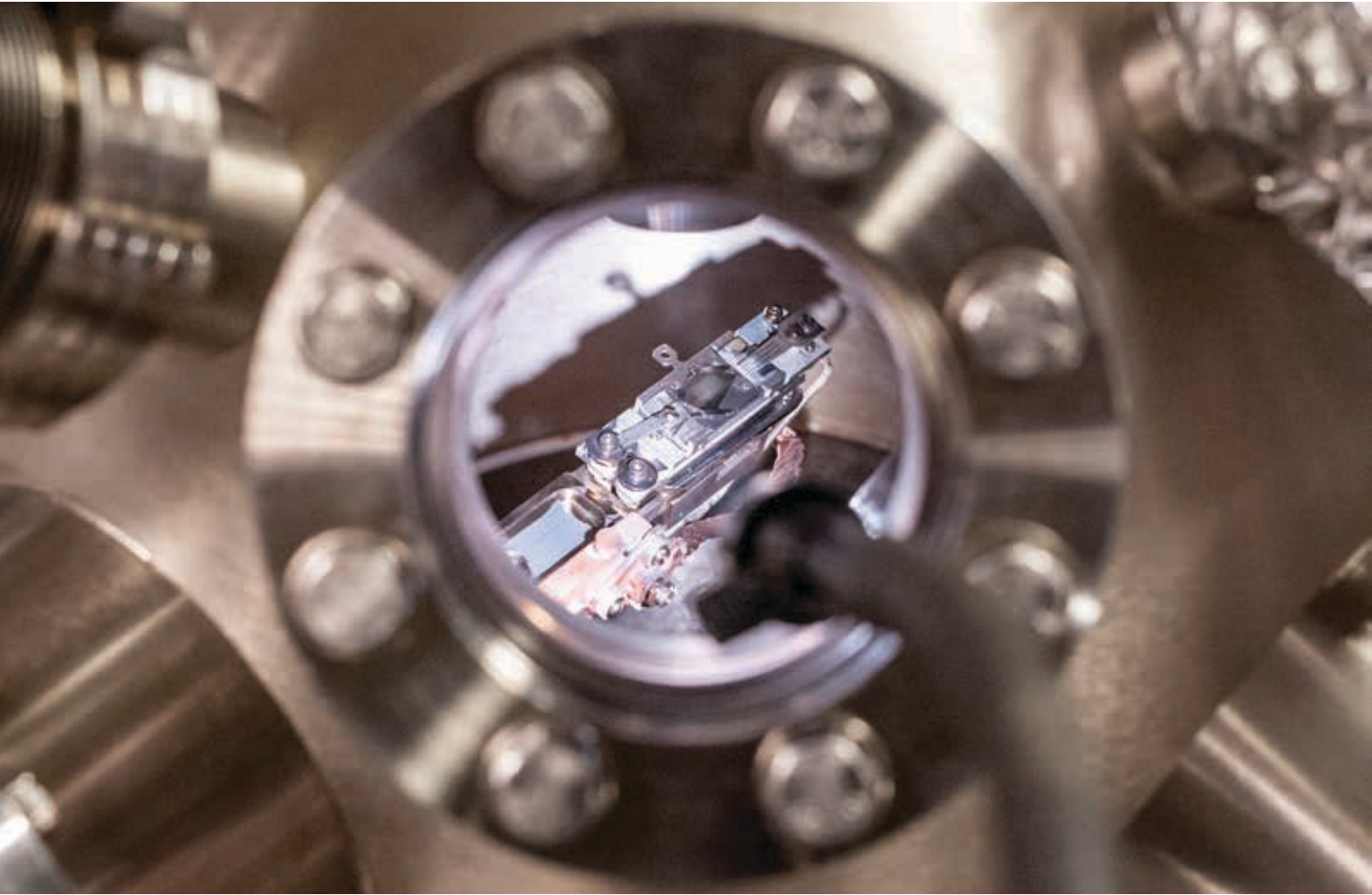
SPINNTRONIKK:

• Er ett felt innenfor elektronikk der man utnytter elektroners spinn, i tillegg til ladning.

• Kan illustreres ved at elektronet roterer og skaper et magnetisk felt.

• Bruker lite energi, og kan være opptil tusen ganger kraftigere enn vanlig elektronikk.

• Kan brukes til å utvikle kraftige datamaskiner.

— Internett kan aldri erstatte god journalistikk

Lederen av Norsk journalistlag mener vi står overfor pressedød i Norge. Eirik Løkke i Civita mener at internett uansett bevarer meningsmangfoldet i landet.

► PRESSESTØTTE

TEKST :

Marius Flatås

ILLUSTRASJON:

Ellinor Egeberg

Regjeringen foreslår å redusere støtten til norske aviser med 50 millioner kroner neste år. Kuttet tilsvarer en reduksjon på 16 prosent. Kulturministerens argument er at dette vil gjøre avisene mindre avhengige av staten. Men forslaget fra Regjeringen er kontroversielt fordi norske medier også er inne i sin verste økonomiske krise i moderne tid. KrF og Venstre har gitt signaler om de vil kjempe for pressestøtten i budsjettforhandlingene. Den endelige avgjørelsen kommer når Stortinget skal vedta budsjettet før jul.

Uten pressestøtte vil ikke gravende og maktkritisk journalistikk dekke hele landet.

THOMAS SPENCE
Leder Norsk Journalistlag

Demokratisk utfordring
Leder Thomas Spence i Norsk Journalistlag, mener at det er svært viktig å beholde pressestøtten.
– Støtten bidrar til stort mangfold som ingen andre land kan vise til. I Norge har vi et finmasket nett av mediehus som kritiserer makt og myndighet i organisasjoner, bystyrer og idrettslag i det ganske land, sier han.
Spence mener at pressestøtten er essensiell for å holde demokratiet i gang, at alle i hele landet skal kunne ta del i den offentlige samtalen.
– Dersom støtten reduseres mister enkelte interesser og livssyn

sine talerør, og dette truer demokratiet, sier han.
Rådgiver Eirik Løkke, i den liberale tankesmien Civita, mener at argumentene for å beholde pressestøtten er tvilsomme.
– Hovedargumentet for pressestøtten er ofte det levende meningsmangfoldet i hele Norge. Men størstedelen av pressestøtten går til fem aviser som de færreste leser. For disse avisene vil bortfall av støtten bli en utfordring, men det vil neppe svekke demokratiet, mener han.
Løkke mener internett i dag er det viktigste instrumentet for demokratisk uttrykk, betydelig viktigere enn perifere aviser
– Faktum er at det aldri har vært flere som har kommet til orde enn i dag. Dette skyldes i hovedsak internett. I tillegg har jeg en borgerlig-liberal ryggmargsrefleks som mener det er uheldig dersom aviser er avhengige av staten, sier han.

– Pressestøtte er en hvilepute
Hvis pressestøtten forsvinner vil avisene i hovedsaklig finansieres av annonsører og antall abonnenter. Samtidig er annonseinntektene nærmest i fritt fall i Norge.
Thomas Spence frykter pressedød i Norge. Han forklarer at annonseinntektene flyter ut av landet og til vestkysten av USA.

Faktum er at det aldri har vært flere som har kommet til ordet enn idag, dette skyldes i hovedsak internett

EIRIK LØKKE
Rådgiver Civita

Selskap som Google, Facebook og Netflix truer norske medier. De to førstnevnte vil omsette reklametjenester i Norge for 3,5 milliarder kroner neste år.
– Når norsk media nå befinner seg i en krise er det uforståelig at Regjeringen gjør det de gjør, sier Spence.
Løkke mener derimot at pressestøtten hindrer innovasjon og nye ideer. Den stimulerer ikke avisene til nytenkning. Avisene må utvikle nye forretningsmodeller, og slik pressestøtten fungerer i dag virker den antagelig konserverende.
– Klassekampen er for eksempel en strålende avis, men de har vært sinker på nettplattformen. Forestill deg at staten skulle støtte plateselskapene da cd-salget begynt å falle. Det hadde ødelagt alle incentiver for nye forretningsmodeller, eksempelvis strømmetjenestene. En slik politikk kunne bidratt til at vi i dag ikke hadde hatt Spotify, men Discman, mener Løkke.
Spence er uenig i at pressestøtten har hindret nyskapning. Han mener derimot at norsk presse er blant verdens mest innovative, blant annet gjennom utviklingen av nettavisene.
– Pressestøtten vil neppe hemme denne utviklingen. Jeg tror ikke på den sultne kunstneren, sier han.

Kan markedet sikre kvaliteten?
Tidligere redaktør Finn Sjøe, av Klassekampen og lektor i journalistikk ved Høgskolen i Oslo, ga i fjor ut boka *Journalistikkens uutholdelige*

letthet. Her kritiserer han dagens journalistikk for overfladiskhet, klikkhysteri og et generelt moralsk forfall. Sjøe har også uttrykt bekymring for at pressestøtten skal forsvinne.
I likhet med Sjøe, frykter Spence at den gravende journalistikken vil møte sitt endelikt.
– Gravende journalistikk krever tid og ressurser. Og dette er noe vi trenger i hele Norge, ikke bare i store aviser i Oslo. Uten pressestøtte vil ikke gravende og maktkritisk journalistikk dekke hele landet, sier han.
Løkke mener markedet kan sikre kvalitetsaviser, og frykter ikke en stadig økende tabloidisering.
– Norge har en veldig høyt utdanned befolkning med mye penger. Jeg er overbevist om at nordmenn er interessert i kvalitetsjournalistikk og villig til å betale for det, gitt at mediene kommer opp med en forretningsmodell som fungerer, sier han.
Han innser at det er en fare for at noen journalistiske miljø på kort sikt kan bli truet av nedskjæringer, som i så fall vil være en stor utfordring for den gravende, heltidsarbeidende journalisten og det journalistiske miljøet.
– Men jeg er rimelig sikker på at markedet vil sikre dette uten pressesstøtten på lengre sikt, sier han.
Professor Eli Skogenrød ved Institutt for medier og kommunikasjon på UiO, mener det er et klart paradoks at journalistikken er markedsstyrt.
– Det vil alltid finnes god, dårlig og halvgod journalistikk. Noen av Norges beste aviser for gravende journalistikk, som Dagens Næringsliv, har ingen pressestøtte, og finansieres av markedet. Det er med andre ord også et marked for det man kan kalle kvalitetsjournalistikk, sier han.

– Internett er et ekkokammer
Internett har gjort informasjon tilgjengelig i ubegrensede mengder. En tendens man imidlertid ser er at vi søker og finner informasjon som passer inn i vårt verdensbilde. Det psykologiske fenomenet har blitt beskrevet

som ekkokammereffekten, og bidrar ofte til et sterk polarisert debattklima.
Eirik Løkke er enig at dette er et argument mot internett som informasjonskilde.
– Det er definitivt en fare, for eksempel kjenner Google/Amazon deg, og bruker dine egne elektroniske avtrykk for å tilby reklame som allerede passer dine ideer. Vi kan risikere at borgerne konfronteres med færre motstridende argumenter. I USA er dette framtreddende. Der har konservative og demokrater sine egne medium, og slik forvitrer den offentlige samtalen, sier han.
Thomas Spence mener at internett aldri kan erstatte god journalistikk.
– Internett har gitt oss tilgang til mer og mer informasjon. Men journalistikk er noe annet; det er en metode og et fag som sikrer kildeuavhengighet, integritet og balanse. Det kan man ikke si om blogger, kommentarfelt og så videre, sier han.

Medielandskapet splittes
Professor Skogenrød tror vi vil få oppsplitting av mediene i større grad i framtiden.
– Jeg tror vi vil se en økende differensiering av mediene. Papiravisen vil bestå, men vil bli lest av utvalgte grupper. Det er allerede en tydelig forskjell på hvilke grupper som leser nett og papir, og på hvilken måte man leser dem, sier han.
Hun tror vi vil få se en større gruppe- og klassesdeling i mediekonsum.

– Papir koster mer penger, og vil kanskje bli en større elitegreie for et noe smalere publikum.
Eirik Løkke ser også utfordringen for papiravisene i framtiden. Han medgir at noen av dagens såkalte meningsbærende aviser, som Klassekampen og Dagsavisen, vil stå i fare for å gå konkurs.
– Det vil nok bli færre aviser, men det betyr ikke at fremtidens aviser vil være noe dårligere enn dagens, sier han. **UD**

PRESSESTØTTE:

- Pressestøtten er økonomisk bidrag fra staten til norske aviser.
- Har siden 1969 vært et sentralt virkemiddel for å opprettholde en allsidig og desentralisert presse i Norge.
- Norske aviser mottar 308 millioner kroner i direkte støtte fra det offentlige. Regjeringen foreslår å redusere støtten med 50 millioner kroner neste år.
- Alle papiraviser får også en indirekte støtte i form av momsfritak. Verdien av denne statsstøtten er på rundt 1,7 milliarder kroner.
- Den endelige avgjørelsen kommer når budsjettet skal vedtas av stortinget før jul.
- Ca. halvparten av midlene går til de fem avisene: Vårt Land, Klassekampen, Nationen, Dagsavisen og Dagen.

Russlands beste søker vestover

Et iskaldt forhold til vesten, politisk ustabilitet og økonomisk forfall gjør framtidsutsiktene i Russland dystre. Nå mister russiske studenter troen på at utviklingen vil snu.

► RUSSLAND

TEKST: Halvor Bjørntvedt og Ingrid Skogholt
ILLUSTRASJON: Synøve Daaland

Et autoritært politisk klima og en økonomi i fritt fall har fått russiske studenter til å tvile på om det ligger ei framtid for dem i hjemlandet. De som har fått sjansen i vesten, velger ofte å bli der.

– Friheten til å uttrykke seg og

organisere seg har i bunn og grunn blitt nektet det russiske folk. Økende undertrykkelse av homofile og lesbiske er også grunner til at noen velger å flytte ut av landet, sier masterstudent Elena Krylova, ved Universitetet i Heidelberg i Tyskland.

– Unge russere flytter vestover fordi Russlands innenrikspolitikk stadig blir mer undertrykkende, ifølge Krylova.

Russerne kommer for å bli
Leder Rune Rafaelsen i Barentssekre-

tariatet er entydig på det han mener er en svært uheldig situasjon for Russland.

– Vi har ikke tall på det, men inntrykk vi har fra våre besøk i for eksempel St. Petersburg og Arkhangelsk er at ungdom vil ut av Russland, og de sikter mot vesten, sier han.

Ifølge Rafaelsen representerer utvekslingsstudenter fra Russland

en stor del av mengden utenlandske studenter i Norge, særlig i Nord-Norge. Tall fra Database for statistikk

om høyere utdanning viser at det har det vært en tredobling i antall russiske studenter på norske universiteter siden 2010. Universitetet i Tromsø (UiT) har flest med sine 362 russiske utvekslingsstudenter, noe som er en dobling siden i fjor. Totalt befinner i overkant av 1000 russiske studenter seg i Norge.

– Disse studentene ønsker å bli i landet, og forsøker å få jobb i Norge framfor å reise tilbake til Russland. Framtidsutsiktene er dystre, og de har

mistet troen på at den negative utviklingen vil snu, sier Rafaelsen.

Politisk slitasje

Rafaelsen kan bekrefte Krylovas påstander om at de politiske forholdene i landet jager vekk unge russiske studenter og intellektuelle. Særlig i de nordligste områdene, nær grensen mot det vestlige Europa, synker folketallet dramatisk. De politiske forholdene i landet tærer på folks tålmodighet, mener Rafaelsen.

– Russland er som kjent autoritetsstyrt, og det er få som tør å uttale seg negativt om situasjonen. Ved universitetet i Arkhangelsk gikk rektoren nylig ut og fordømte demonstrasjoner mot Putins regime. I virkeligheten er dette et resultat av press fra myndighetene, mener han.

Flere av Russlands intellektuelle topper har allerede rømt vestover. I 2013 emigrerte rektor Sergei Guriev ved Moscow New Economic School til Frankrike. I New York Times fortalte han at Kreml anså han som en trussel, og han fryktet å bli fengslet på grunn av sitt politiske engasjement. Siden har Guriev blitt et symbol på høyt utdannedes flukt fra Russland.

Flytter til bedre økonomi og høyere levestandard

Elena Krylova valgte å studere i Tyskland først og fremst på grunn av tøffe økonomiske tilstander i den russiske hovedstaden.

– Foreldrene mine har ingen leilighet i Moskva, så jeg ville vært nødt til å betale rundt 900 euro i måneden for en leilighet. Det tilsvarer mer enn en hel månedslønn, sier hun.

I tillegg til at det er dyrt å studere i Russland, trekker Krylova fram at man har bedre jobbmuligheter med en grad fra vesten.

Daria Martiuk fra Murmansk studerer til sivilingeniør ved UiT. Hun utelukker ikke å søke jobb i Norge etter ferdig utdanning, men mener hovedårsaken til at yngre flytter til vestlige land er bedre lønninger og høyere levestandard.

– Det er ikke så fælt og skremmende i Russland som mange skal ha det til. Det er ikke mange rike mennesker som flytter fra Russland, for eksempel. Likevel sender de barna sine til utlandet for å studere, rett og slett fordi det er en statusindikator. De som flytter er i hovedsak de med gjennomsnittlig inntekt som vil øke levestandarden, sier hun.

Rune Rafaelsen har samme oppfatning av den russiske overklassen.

– De rikeste i Russland sender ungene sine på skole i vestlige land. Til og med Putin har barna sine på skole i vesten, sier han.

Utelukker ikke flere innstramminger

Krylova er usikker på hva framtiden vil bringe i Russland.

– Neste steg kan tenkes å være at Russland stenger grensene og framkaller det neste jernteppet. Dermed er det ikke utenkelig at yngre russere nå foretrekker å rømme fra disse dystre framtidsutsiktene for Russland ved å flytte fra landet nå, sier hun.

Hun påpeker at en eventuell krise for Russland ikke kommer før om 20-30 år. Samtidig mener hun Putin vil være fornøyd med at de som står i opposisjon til hans metoder nå forlater Russland.

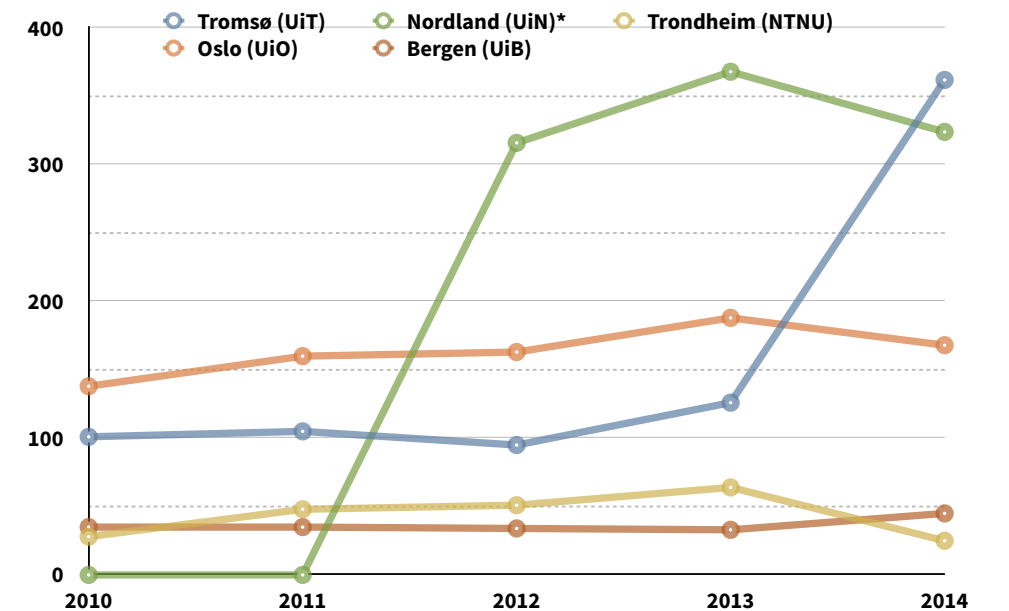
– Putin er ekstremt ukomfortabel med mennesker som er kritiske, utdannede, og med politisk forståelse, sier hun.

Russiske myndigheter har foreløpig ikke gjennomført tiltak for å dempe emigrasjon. Rune Rafaelsen i Barentssekretariatet tror ikke Russland vil stenge grensene, men utelukker likevel ingenting.

– Bevegelser over den norsk-russiske grensen har økt, og ingenting hittil tyder på at man vil stramme inn på dette, sier han. **UD**

Antall russiske studenter i Norge:

GRAFIKK: Andrea Gjerde

*UiN ble først etablert i 2011, dermed finnes det kun tall fra 2012.

Har du lyst til å bedrive gravejournalistikk og fordype deg i de virkelig store klima- og miljøsakene?

Bellona deler ut inntil 120.000 kroner til ett eller flere prosjekter.

Les mer på bellona.no

Mer feiring på barneskolen enn etter endt grad ved NTNU

– Hvorfor gjøres det ikke mer stas på studentene etter endt bachelor- og mastergrad, spør student ved Det humanistiske fakultetet Vilde Coward.

► SEREMONI	
TEKST:	Kaia Sørland
FOTO:	Hans Fredrik Sunde

Ved utvalgte NTNU-fakultet får man ikke mer enn en e-post med vitnemål etter endt bachelor-grad. Også på master-nivå kan feiringen synes mangelfull.

– Det burde være viktig for universitetet å feire at studentene faktisk gidder å fullføre gradene sine, spesielt når det er så mye frafall, sier student Vilde Coward.

Hun tror mer stas rundt uteksamineringen kan ha en positiv innvirkning på universitet. Blant disse er mer positiv omtale og tettere bånd med studentene. I stedet lar NTNU bachelorstudentene sine forbigå i stillhet.

– Selv føler jeg liten tilknytning til NTNU. Det er dumt, fortsetter hun.

Forskjeller mellom campus

Ved fakultetene som holder til på Dragvoll, Det humanistiske fakultet og Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, ser tendensen ut til å være størst.

– Mitt inntrykk er at det er mer stas rundt det å ta master på de tekniske fagene enn på Dragvoll. Det er synd, sier Coward.

Bakgrunnen for dette kan være historisk, noe som sitter igjen fra tiden før Norges tekniske høyskole (NTH) og Den allmennvitenskapelige skolen (AVH) ble slått sammen under NTNU.

– NTH hadde sterke tradisjoner for

avslutningsseremonier, noe AVH ikke hadde. Dette har hengt litt igjen, sier hun.

Denne unødvendig store forskjellen mellom campusene mener Coward man bør gjøre noe med. Hun ber ikke om bunad og store taler fra dekanus, men tror på små, enkle grep.

– Det kunne vært noen felles retningslinjer for hele universitetet. Det trenger ikke være en svær greie, men det ville vært fint å kunne ta noen i hånda og få et «tak for at du studerte her». Man burde også klare å få til et ordentlig utskrevet diplom, og ikke bare en e-post, mener hun.

Bachelor-seremonier under diskusjon

Anne Marit Skancke ved fakultetsadministrasjonen for Det humanistiske fakultet kan fortelle at dagens praksis rundt avslutningsseremonier for bachelor-studenter er under diskusjon. Hvorfor noe ikke er gjort før er derimot usikkert.

– Vi har ingen grunn til å ikke ha avslutningsseremonier for bachelor-studentene, for å si det sånn, men det har ikke vært noen stor etterspørsel etter det heller. Vi har heller fokusert på mottak av studentene, og å ønske dem velkommen, sier hun.

På masternivå er det allerede etablert ulike avslutningsopplegg for de forskjellige instituttene, med elementer som priser for beste master og beste foreleser. Noen tro på felles retningslinjer for hele NTNU har hun derimot ikke.

– Det vil nok fortsette å være opp til fakultetene hvordan de ønsker å feire studentene sine, sier hun. **UD**

SAVNER FEIRING: Vilde Coward mener det burde være viktigere for universitetet å feire studentene som fullfører gradene sine.

Dameligaen på Dragvoll sparkes i gang

Jentene på Erudio ville starte et damelag i fotball. Flere linjeforeninger slengte seg på, og nå starter Dragvoll Eliteserie.

SPENTE: Sofie Tendeland Pettersen og Ingrid Moseng er to av styremedlemmene i nystartede Dragvoll Eliteserie.

► FOTBALL	
TEKST:	Håkon Sveen
FOTO:	Hans Fredrik Sunde

Ligaen har allerede sju lag påmeldt, og adventer svar fra et åttende. Styremedlemmene Ingrid Moseng og Sofie Tendeland Pettersen i Dragvoll Eliteserie håper på flere deltagere.

– Åtte lag er kjempebra, men det hadde vært veldig gøy om flere ble med, sier Moseng.

Serien er fortsatt i planleggingsfasen, men de er ganske sikre på at de kommer til å spille 7'er-fotball.

– Vi vil ha med så mange som mulig, også de som ikke har spilt før, så 11'er-fotball kan bli litt komplisert, sier hun.

– Først og fremst skal vi etablere noe sosialt på tvers av linjeforeningene, legger Pettersen til.

Starthjelp

De har fått starthjelp av guttene som styrer Dragvolligaen, en serie for guttelag på Dragvoll, og våren 2015 starter de opp den offisielle Dragvoll Eliteserie.

– Det blir et prøveprosjekt, for å

se hvor stor interessen virkelig er, sier Moseng.

Hvis det blir vellykket, kommer de til å arrangere årlig seriespill, med oppstart høsten 2015. Det første arrangementet finner sted allerede lørdag 8. november. Da arrangerer de «Kick-off»-turnering på Dragvoll Idrettssenter. Tolv lag har meldt seg på til den.

– Erudio arrangerte to turneringer i fjor, noe som var en kjempesuksess. Denne gangen er det litt mer seriøst. Vi har flere arrangører, og et større samarbeid på tvers av linjeforeningene, sier hun.

Et gratis tilbud

Styret har søkt midler fra Studentsamskipnaden i Trondheim for å kunne finansiere turneringen. Målet er at dette skal være gratis for alle spillerne. Tidligere har den eneste muligheten til å spille fotball for linjeforeningene vært i studentligaen, men mot en årlig avgift.

– Når det koster penger å spille forsvinner folk med en gang, sier Moseng.

Det er mange utgifter. Både utstyr og dommere koster penger, men spesielt baneleie er dyrt. Å leie hele kunstgressbanen i Dødens Dal koster 750 kroner for 90 minutters bruk, og dette er det klart billigste alternativet.

– Vi kommer nok til å arrangere «cup-lørdager», hvor vi har mange kamper samtidig, sier hun.

Begge to legger vekt på at det sosiale er det viktigste.

– Målet er først og fremst å ha det hyggelig, men vi kommer til å vinne, sier begge og ler. **UD**

DRAGVOLL ELITESERIE:

- Serien starter som et prøveprosjekt våren 2015.
- Den offisielle starten blir høsten 2015.
- «Kick-off»-turnering lørdag 8. November.

- Serien består av 7 lag: Erudio, Paideia, CAF, De Folkevalgte, PSI, Eureka og FK Tellus.

- Styret består av Ingrid Moseng (Erudio), Benedicte Røed Gjertsen (De folkevalgte), Victoria Berggrud (Paideia), Silje Lurssen (CAF), Sofie Tenderland Pettersen (Eureka).

Hver utgave presenterer vi en utøver fra Trondheims studentidrett.

KATARINA HOFMANN

Land: Tyskland
Alder: 23
Sport: Ultimate Frisbee
Spilt siden: 2013
Studerer: Energi og miljø
Funfact: I Tyskland dusjet både jentene og guttene på mix-laget i Ultimate Frisbee sammen etter kamp.

SPORTSKALENDER

Hver søndag

Paintball arrangeres hver søndag for alle som har lyst til å prøve. Ingen forkunnskap kreves, og alt av utstyr kan lånes. Oppmøte klokken 19.50 i paintballhallen, Sorgenfriveien 18.

8. november

Kickoff-cup i Dragvoll Eliteserie. Klokken 10.00 starter linjeforeningenes fotballserie for jenter. I skrivende stund er det syv påmeldte lag. Premiere på serie. Stedet er Dragvoll Idrettssenter.

8. og 9. november

Lørdag klokken 16.00 spiller NTNUI Håndball kvinner kamp mot Bergsøy (kvinner) i 3. divisjon. Samme dag klokken 18.00 spiller NTNUI Håndball herrer mot Bergsøy i 2. divisjon. Søndag klokken 12.00 spiller NTNUI Håndball herrer mot Ålesund. Alle kampene kan ses på Gløshaugen Idretts-senter.

15 november

NTNUI Volleyball herrer møter Kristiansund til kamp i elitedivisjonen klokken 16.00 i Dragvoll idrettsbygg. Lagene er tabellnaboer, så du kan forvente en jevn kamp.

DEBATT

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. For å gi rom for alle, begrenses lengden på et innlegg til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn.Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på UDs hjemmesider.

Bidrag kan sendes til debattredaktør Ingrid Vik Bakken på: debatt@studentmediene.no

– Mange i Studentttinget trives

Dusken.no har dekket saken om Mats Andreassens avgang fra vervet sitt i Studentttinget på en kritikkverdig måte, mener Maria Honerød.

MEDIAKRITIKK

Maria Honerød
Representant i Studentttinget

«Jeg vil bare si at jeg liker meg skikkelig godt her» sa et av Sti-medlemmene da han kom inn på kontoret tirsdag ettermiddag, alt ble sagt superraskt og på innpust. Han var ikke det første, og heller ikke det siste Sti-medlemmet som kom innom den dagen for å sjekke hvordan folk hadde det. Medlemmer som slang seg ned på sofaen, tok en kopp kaffe og stjal noen sjokoladebiter som egentlig skulle gå til valget neste uke. Medlemmer som klemte Elena, spurte hvordan hun hadde det og fortalte at de trivdes i Studenttinget. Medlemmer som bare ville sitte litt på kontoret og passe på at de andre hadde det bra.

Sakene på Under Dusken tirsdag 28. oktober var ekstremt harde å takle for oss som er aktive i Sti. Ikke fordi det ikke var ok at den ble dekket. Når en avis som Under Dusken kommer over en sak som denne, forstår vi hvorfor de vil dekke den. Men hvordan den ble dekket var for flere av oss ganske uforståelig.

Jeg vil stille meg kritisk til hvordan UD dekket denne saken. Når man ikke kan få fakta av en av partene, skulle jeg ønske at journalistene hadde stilt seg flere kritiske spørsmål. Slik det ble dekket føltes det for meg som om Elena og resten av AU ble fremstilt som den store stygge ulven. Arbeidsutvalget med Elena i spissen kan ikke og skal ikke uttalte seg om personalsaker til media. Når de ble ansatt måtte de signere en taushetsplikt, noe som de må respektere, ellers kan de strafferettslig etterfølges. Når man leste Under Dusken fikk man inntrykk av at Elena ikke ville uttale seg. Fakta er at hun ikke kunne.

I tillegg stiller jeg meg spørsmål ved saken om to av Sti-medlemmene som uttalte seg om miljøet

i Studenttinget. At noen av medlemmene føler at miljøet i Sti er dårlig er selvfølgelig ekstremt problematisk, og noe som skal og kommer til å bli tatt på alvor. Men hvorfor ble ikke flere av dagens Sti-medlemmer spurt om hvordan de føler ting er i Studenttinget? Hvorfor var ikke Under Dusken mer opptatt av å flere perspektiver på situasjonen?

Hvordan Dusken dekket saken på Studenttingsmøtet 30. oktober var også helt absurd. Det var en hær av journalister som plutselig dukket opp på møtet. Journalister jeg aldri har sett på et Sti-møte og som jeg nok aldri kommer til å se igjen. De dreit i saker som forskningspolitisk plattform og Nordens beste studieby, fordi det eneste de brydde seg om var sensasjonsnytt. Jeg har ikke fakta på hvor mange Sti-møter Dusken har filmet, men jeg tviler sterkt på at det er mange. Som aktivt medlem i Sti og landsstyrerepresentant i NSO synes jeg det er urettferdig at Under Dusken ikke er opptatt av alt det gode og viktige arbeidet vi gjør, men når det oppstår en konflikt, blåses saker opp til uante proporsjoner.

Jeg skulle aldri bli en del av Studenttinget. Når jeg ble spurt om jeg ville stille i fjor høst ville jeg svare nei. Allikevel slang jeg meg med, og det er noe jeg er ekstremt glad for den dag i dag. Studenttinget betyr ekstremt mye for meg, menneskene jeg har blitt kjent gjennom studentpolitikken er noen av de viktigste i livet mitt. Dessverre har gleden av å være en del av studenttinget blitt noe ødelagt den siste uken på grunn av dekningen til Dusken. Heldigvis er man flink til å ta vare på hverandre, gi hverandre en klem og noen gode ord, og passe på at menneskene rundt seg har det bra. De aktive medlemmene i Studenttinget er ikke en sekt som ukritisk forsvare AU, vi er mennesker som genuint bryr seg om hverandre. Derfor var dekningen fra Under Dusken så vond, fordi vi ble maktesløse i møte med artikler man ikke kunne forsvare seg mot.

Foto: Privat

Tilslutt vil jeg sitere Elisa Elmies som under Sti-møtet 30. oktober sa «Dette er vanskelig fordi jeg er så glad i alle menneskene her.» Noe som jeg synes forklarer hvordan vi føler det akkurat nå. Dette er en vanskelig sak, som kunne satt sinne i kok på oss alle og ført til en stygg diskusjon. Men på møtet sist torsdag var stemningen rolig og vi respekterte alle hverandre. Etterpå dro mange av oss på Lyche og diskuterte russiske ubåter og NATO, og stemningen var skikkelig god. Selv om vi diskuterer vanskelige saker, er vi glad i hverandre og det er det viktigste.

Kjønnspoeng/kvotering	13	Arbeidsrelevante studier	2
Kvalitetssikring av emner	12	Internasjonalisering	1
Utteksling	10	Fokus på representasjon i studentdemokratiet	1
Miljøvennlig universitet	8	Bedre timeplaner	1
Samlokalisering	5	Samarbeid på tvers av kullene på studiene	1
Skolepenger int.studenter	4	Rekruttering doktorgrad	1
Printere/utskriftskvoter	4		
Digitalisering	4	Semesteroppgaver bør telle mer	1
Velferd på campus	4	Heltidsstudenten	1
Øvingsoppgaver i studiet	3	Samarbeid med linjeforeninger	1
Inkludering	3	Økt fokus på nynorsk på NTNU	1
Alternativ undervisning	3		
Tverrfaglighet	2	Kandidater uten kjernesaker/meninger	4
Sammenslåing av utdanningsinstitusjoner	2		

Faksimile: Innleggsribenter

– Valgmodellen har skylden

Valget til studenttinget er godt i gang, og vi har i den anledning laget en oversikt over hvilke kjernesaker som tas opp.

VALGSYSTEM

Daniel Ødegård og Lasse Morstøl Vinje.
Studenter

Kjønnspoeng/kvotering, kvalitetsikring av emner, utveksling og miljø er sakene som er mye nevnt hos de fleste kandidatene, og skiller seg ikke ut fra tidligere valgår. At for eksempel skolepenger til internasjonale studenter ikke er nevnt hos flere enn 4 kandidater er merkeverdig med tanke på hvilken mediadekning saken fikk, men er tydeligvis ikke en prioritert blant årets kandidater når de skal sanke inn stemmer. Det er ikke rart at valgdeltakelsen er lav når aktuelle saker ikke tas opp, men enda verre er det at 4 av årets kandidater ikke har skrevet et ord om sakene de vil jobbe for eller er useriøse. Hva er grunnen til såpass ufullstendige programmer og dermed lav valgdeltakelse? Vi mener at valgordningen på NTNU har store deler av skylden, og mener valgmodellen burde omlegges til en modell som ligner på den som brukes på Universitetet i Oslo.

Hvis vi tar en rask titt på studentparlamentet på UIO ser vi en annen og mer troverdig ordning. Der stemmer du ikke på enkeltpersoner basert på hvilket fakultet du tilhører, men på hvilken liste (deres navn på partier) du er mest enig i. Det er 8 lister som stiller til valg, hvor de største listene er Realistlista og Venstrealliansen med sine 21,98% og 17,68% av stemmene. Disse to listene har 6 og 5 representanter i studentparlamentet, mens de andre mindre listene har som regel 2 eller 3 representanter. Det interessante her er antall kandidater som er på hver liste. Realistlista gir deg 45 forskjellige personer å stemme på, mens Venstrealliansen gir deg hele 56 valg. Det er et bevis på et stort engasjement i studentpolitikken i Oslo, og også legitimiteten til de demokratiske

ordningene. Hvis vi sammenligner de store listene i Oslo med SVT (som er fakultetet på NTNU med flest representanter i studenttinget) er tallene rimelig tragiske. I år har SVT-velgere mulighet til å stemme på 9 forskjellige kandidater, hvor de 8 kandidatene som får flest stemmer kommer inn, mens sisteplassen kan nøye seg med en varustilling. Med andre ord har det ikke noe å si hvem du stemmer på – alle kandidatene får en tilknytning til studenttinget uansett. Det må også legges til at to av kandidatene på SVT-fakultetet er useriøse kandidater som ikke skrev opp en eneste sak de står for eller skal kjempe for, og trekker dermed kredibiliteten og seriositeten til Studenttingsvalget ned.

Dagens valgordning til Studenttinget tillater kun studenter å stemme på kandidater tilknyttet sitt eget fakultet. Tanken bak denne ordningen er en rettferdig fordeling av representanter basert på antall studenter på hvert fakultet. Ordningen fungerer, men gir oss velgere få valgmuligheter. Etter å ha saumfart alle kandidatene til årets Studenttingsvalg er det kandidater ved andre fakulteter som appellerer i større grad til å motta våre stemmer enn kandidater ved vårt eget fakultet. Er det ikke et problem at du i teorien kun kan stemme på kandidater ved ditt eget fakultet som stiller til valg med saker du ikke er enig i? Dagens valgordning er utdatert. En ordning basert på et partisystem, lik systemet ved UiO, vil gi oss velgere flere alternativer.

Et partisystem vil forhåpentligvis føre til større engasjement, ikke bare hos studentpolitikkerne, men også de Studenttinget jobber for, nemlig studentene. Med et partisystem legger vi grunnlaget for debatt, flere alternativer å stemme på og vi unngår useriøse kandidater som stiller valg med kjernesaken «kaffesalg under brannalarmer».

STUDENTKVITTER

Under Dusken følger Trondheims studentliv på Twitter.

Følg oss på twitter.com/underdusken

Halloween. Jeg er som alltid kledd som vandrende studiegjeld med usikre fremtidsutsikter i "noeinnen media". Skremmer tyveåringer overalt.

@gietlitevink

Har de kommunene som har forbudt tigging nå avlyst halloween?#spørforenvenn

@CSpange

Når eg analyserer noveller for-nemmer eg ofte ei syntese av studietida: lesesalen på Dragvoll, nach på Møllenberg, Filmklubben, Samfundet.

@espebae

Jeg har en eks-kjæreste fra Trondheim. Jeg vet, det er forkastelig.

@KSteigen

Først hellj æ på å tryne på brua, så når æ ska gå over vein.. #bønderibyn #pinelig #trondheim#verdaling

@Nessoe95

Det jeg gleder meg mest til ved Trondheim er på dra på DownTown igjen

@idunalsa

Men æn ting trondheim ska ha e at de e my fine kvinnfolk-hen-gali ta!

@NordliOle

Ja det finnes mye dårlige klær, men jeg kan også bekrefte at det finnes jævlig dårlig vær! #trondheim

@joakimulseth

Dagens heftigste gatekryssing? Dame (80+) med pelsjakke og rullator på knallrødt over Prinsenkrysset i Trondheim.

@ivarsorensen

Er vel ikke første gangen Mannen skrur opp forventningene til at det skal komme noe stort også ender man opp skuffa

@MariaBittleLita

Regjeringa kutter ut støtte til Copernicus, miljøovervåkning fra satellitter i rommet. De trodde sikkert det hadde noe med rom-folk å gjøre.

@snorrevalen

Kva leiter du etter?

Ser du ikkje eit einaste vakkert menneske på denne midtsida, er det truleg fordi du er forelska. Biologien har stor makt over kjenslene våre, men dei fleste vil påstå at kjærleik er meir enn hormon.

TEKST: Nora Warholm Essahli og Tora Olsen
FOTO: Eirik Åsheim

PÅ LEITING: Halvparten av Noregs studentar har kjæraste. Kanskje er studietida tida for å finne ein make.

Ein virvelvind av ein fotograf har fått oss med på speeddating i Bodegaen på Studentersamfundet ein fredag kveld, og eg har gløymd alle mine sleipaste sjekkereplikkar. Eventuelt så har eg aldri lært nokon.

— Det er litt flaut å vere her, spesielt om folk trur du er veldig seriøs og desperat. Vi er her mest av nysgjerrigheit og for å ha prøvd det, fortel venninne Ingeborg og Marit.

Dei har gjort seg umake med å sjå pene ut, utan å vere ho som har gått for langt. Det same gjeld gutane, det osar diskre av alle saman. Fotografen er frampå att og spør om korleis han skal få tatt eit bilete av jentene.

— Det skadar aldri å gi ein kompliment!

Når eg heler på den sjette, kjekke guten under speeddatinga slår det meg at dei alle har vore hyggelege og interessert i snakke. Fleire har kryssa av dei store rutene på kjæraste-emne-lista mi.

Men kjem eg til å hugse eit einaste namn i morgon? Nei. Og det er ingen øl å skyld på. Med alle dei gode vala der ute, kvifor er det nett han med litt teit, glissent skjegg i fysikkfaget mitt eg vil ha?

KOKAINLIKNANDE RUS. Ifølgje Studentenes helse- og trivelsundersøking 2014 har halvparten av norske studentar kjæraste. For mange inneheld studietida mykje flørtning og sjekking, og for mange startar også eit livslangt forhold i denne perioden.

— Få forelskingar skjer spontant. Felles for begge kjønn er at ein ønskjer nokon som er forståingsfulle, og felles humor er viktig, seier Gina Skjærvø.

Ho er overingeniør og forskar på human adferdsbiologi. På kontoret hennar ved Institutt for biologi ved NTNU prøver ho å gi svar på kva forelsking er.

— Når ein blir forelska produserar kroppen dopamin, eit lykkestoff som gir ein kokainliknande rus, samt serotonin. Ein er gladare enn vanleg når ein er forelska. Ingen er heilt rett for nokon, så ein treng å vere blind for den andre sine manglar i starten, seier ho.

EVOLUSJON. Forelsking er ei pardanningsmekanisme, og er ei av føresetnadane for evolusjon. Den er starten på eit forhold som, reint biologisk, har born som hovudpoeng.

— Forelskinga varar om lag like lenge som det tek å unnfange eit born til det kan klare seg med berre ein omsorgsperson. Det er maksimalt tre år, fortel Skjærvø.

Etter kvart blomar parbindingshormonet oxytocin opp. Det gjer at vi får lyst å vere saman og knyt oss til kvarandre.

— Menn og kvinner har eit felles mål:

Reproduksjon. Men vi har ulike strategiar for å nå dette målet. Derfor er det ein evig kamp mellom kjønna, meiner Skjærvø.

Ho presiserar at det òg er andre biologiske faktorar som spelar inn på kven vi blir tiltrukke av. Likar du lukta av nokon, betyr det at dei har gener som er forskjellige frå dine. Slik får ein born med sterkare immunsystem. Men bruker du p-piller, blir du derimot tiltrukke av gener som liknar på dine egne. Dette har Skjærvø planar om å forske vidare på.

— Det hadde vore kult å gjere forskning som førar til at det i framtida står «fare for sjuke born» under biverknader på p-pillar, seier Skjærvø, som klør i fingrane etter å finne ut av dette.

BIOLOGI OG KJENSLE: Biologien er eit aspekt ved kjærleiken, men forklarar ikkje alt, seier forskar Gine Skjærvø.

FANTASTISK FORELSKING. På kafé i Trondheim sentrum sit ein nitten år gammal gut og har kasta seg ut i det å snakke om kjærleik. Mathias Robertstad har aldri hatt kjæraste før. Men som dei fleste av oss har han vore forelska.

— Eg får ei kjensle at ho eg ser forelska i sit fast inne i hovudet mitt. Ho ligg i tankjane mine heile tia, og eg håper på ein moglegheit til å ta kontakt eller at ho skal gjere det, søker opp plassane ho er på og sånt.

Mathias veit godt kven som var hans største forelsking: Gut møter jente ein sumar, dei snakkar saman, blir kjent, forelskar seg.

— Forelskinga var fantastisk. Eitersom eg vart betre og betre kjent med ho såg eg kva for eit fantastisk menneske ho var. Kvar gong eg kunne sjå eit smil på den personen fekk eg ei inderleg god kjensle.

REDD UTEN KJÆRAST. Det er vanskeleg å få han til å skildre jenta meir, så vi ender opp med å snakke om kva han ser etter i ein potensiell kjærast. Det er inga lang liste: Ho må vere genuint hyggeleg.

— Elles varierar det veldig, men eg må ha nokre likskapar med ho. Eg må kunne sjå at dette er ein person eg kan stole på, men ofte er eg open for mykje. Mathias beskriver kor vanskeleg det kan vere å føle seg som den einaste i gjengen utan eit forhold.

— Alle kameratane min hadde kjærast på eit eller anna tidspunkt. Ein periode laug eg om at eg hadde eit forhold, for å sleppe å innrømme det. Eg følte at eg var annleis, og var redd eg var dårlegare enn alle andre.

Når samtalen dreiar over på forhold, slit han litt med å svare, og tyr oftare til kaffikoppen. Men han trur ein må jobbe for å oppretthalde forelskinga.

— Eg ser på meg sjølv som ein liten romantikar. Ein kan ikkje berre sei at no har eg skaffa meg ei jente så no kan berre leggje meg på sofaen resten av forholdet.

TYDLEGE SIGNAL: Mathias Roberstad miener det er lett å plukke opp når andre likar kvarandre, men er blind for å sjå om nokon likar han.

EI TVANGSLIDING. Ifølgje professor i psykologi Leif Edward Ottesen Kennair ved NTNU, er ikkje måten Mathias opplev ei forelsking på uvanleg. Forelsking er nemlig det at ein fokuserar på ein person framfor alle andre.

— Nokre av dei endringane vi ser liknar på tvangslidingar. Ein blir overopptatt av den eine, og mindre opptatt av andre ting. Det endrar òg evalueringa di av personen. I går kunne du tenkt at han var en skitstøvel, i dag er han bare misforstått.

Kennair seier at det er mogelg å sjå fellestrekk på kven vi fell for på tvers av kulturar. Timeglass- eller

Jenter knuller oppover, mens gutar knullar alt

LEIF KENNAIR
Professor i psykologi

V-formen er fellesnemnarar, samt jentenes fertilitet.

—Generelt sett er det slik at jenta si status har mindre å seie for gutar, ho søte nabojenta er ofte vanvittig tiltrekkjande. For jenter er status mykje viktigare. Rikdom, pengar, makt og oppmerksmd er kraftige afrodisiak, meiner Kennair.

— **GUTAR KNULLAR ALT.** Kennair har gjort mykje forskning på kven vi har korttidssex med. Det

viser seg, overraskande, men stereotypisk, at jenter sikter oppover på dei kjekkaste typane dei ser, mens gutar er mindre kresne.

— Gutane stiller låge krav, ofte berre puls og kjønn. Jenter knuller oppover, mens gutar knullar alt, seier Kennair.

Journalisten blir automatisk litt redd for kjønnsjukdomar, graviditetar og såra kjensler. Men i følge Kennair er det eit større problem at jenter vurderar eigen partnarverdi etter kven dei har draget på.

— Det er stort misforhold mellom kven ein har draget på når ein tilbyr sex og når ein vil ha eit langtidshold. Fordi jenta aukar sine krav på bakgrunn av kven ho har one-night-stands med, blir det eit misforhold mellom kven ho vil ha og kven ho faktisk har sjanse på, seier han.

I regelen vel vi ein kjærast med om lag same partnarverdi som oss sjølve.

— Det løner seg for ein gut å investere i ei jente med høg partnarverdi. Men det løner seg også å ha sex med så mange andre som mogleg, for å spreie genene sine. Det er klart at mannen bør satse noko på kvalitet også, ikkje berre kvantitet, meiner Kennair.

HJARTESORG. Det er alltid en risiko å opne seg for nokon. Dei fleste veit godt korleis det kjennes å vere vonbroten og trist når eit forhold tek slutt. Laurdagsrådet på NRK P3 si eiga Siri Kristiansen har ein god filosofi: Alle bør få oppleve den altopp-lukanden forelskinga, men alle bør også få hjarte sitt knust. Det er ikkje så mange av dei som held saman frå 14-årsalderen og er lukkelege med det.

— Det er litt flaks og litt at ein gror inn i rett roller. Men enkelte har ikkje behov for spenninga som kjem med korttidssex og trivs best med å vere forplikta.

Når to slike møter kvarandre er det ikkje så sannsynleg at dei kjem til å slå opp, seier Kennair.

Han har òg ein teori om kvifor det er så utruleg vondt å bli dumpa. Utgangspunktet er at kjærasten ein har til ei kvar tid er den beste ein kan skaffe seg som heller ikkje får seg noko betre.

— Når du blir dumpa er det eit uttrykk for evaluering, den andre har tenkt at «eg kan få noko betre enn deg». Du er rett og slett blitt valt bort og har tapt i livets store lotteri.

FORHOLDET. Ifølgje ein rapport frå Nordisk institutt for studiar av innovasjon, forskning og utdanning frå 2011, bur fire av ti studentar i lag med ein kjærast. Marek Jasiniski og Renée Davadi har vore i lag i to år, og har nett kjøpt husvære saman. Han studerer samfunnsøkonomi, ho er nyutdanna sosionom.

— Vi er akkurat like klengete. Eg har ikkje følt noko behov for aleinetid etter at eg vart i lag med Renée. Å vere saman er normaltstanden, seier Marek.

Dei to kjærastane sit på kvar si ende av stuebordet, og synst det er litt rart å svare på spørsmål om forholdet sitt.

På trass av biologien sin brutale dom over sjansane til å finne ekte kjærleik, er det vanskeleg å slutte å tru at det er mogleg. Det er ein lang veg frå speed-dating på Samfundet til det som Marek og Renée beskriv, men samstundes får ein heile tida høyre at det finnest nokon der ute for alle.

Kennair legg ut om psykologen Robert Sternbergs

Eg har ikkje følt noko behov for aleinetid etter at eg vart i lag med Renée. Å vere saman er normaltstanden

MAREK JASINISKI

teori om kjærleik. Han meiner at den byggjer på tre grunnverdiar: Lidskap, intimitet og forplikting. Når alle desse er oppfylte kallar han det fullbyrda kjærleik.

— Ettersom ein finn si rolle i vaksensamfunnet, finn ein også ein livsleisagar som har den optimale rolla i forhold til seg sjølv. Det er ein nokså klar seleksjon her, vi får ikkje born med kven som helst.

MEIR ENN FORELSKING. Kjerasteparet Renée og Marek har begge fleire andre forhold bak seg, men ingen som kan samanliknast med det dei to har saman. Dei er samde om at timing er viktig, det er ikkje likegyldig når ein møter den andre.

— Om eg hadde møtt Renée som tenåring hadde eg ikkje vore moden nok for ho, seier Marek, og ser lattermildt tilbake på sitt yngre eg.

Mannen som seier dette er ein velkledd, rolig 27-åring, trygg på seg sjølv og vala sine. Renée har same syn på saka.

— Eg trur ikkje eg hadde satt pris på Marek på den måten han fortjener om eg hadde møtt han tidlegare, seier ho.

Dei har vore saman omtrent kvar dag sidan dei vart i lag, med unntak av Renée si ein månad lange utveksling til India.

— Vi har vore heldige å finne ein besteven i kvarandre. Det går bra å vere frå kvarandre, men vi er nok litt avhengige, seier Renée og smiler til Marek.

Ho presiserer at sjølv om dei kanskje er litt avhengige, så er det berre positivt. Dei bygg kvarandre opp, og støttar seg på kvarandre. Det er ikkje vanskeleg å sjå kor samansveisa dei er.

— Eg er aldri aleine om noko. Har ho eit problem, er det like mykje mitt problem. Oppturane og nedturane er felles, forklarar Marek.

GODHJARTA KRANGLING. Dei liknar nesten litt på kvarandre, med same faktar og fargar. Sjølv om dei er samde om det meste dei seier til oss, blir Renée nesten litt flau over Marek sine små kjærleikslærklæringar.

— Som bestevenar kan ein seie ting direkte. Vi har begge sterke meiningar, men er ikkje sårande. Det er greitt å vere humoristisk når ein kranglar, men ikkje spydig, seier Marek.

Dei fleste prøvar og feiler ein del gonger før dei finn «den rette». Marek og Renée forklarar kva som

skill deira forhold frå tidlegare forhold.

— Vi har lært kvarandre å kjenne, så eg blir aldri fornærma. Sjølv om vi kranglar, kjenst det aldri som det er i ferd med å bli slutt. Det er godhjarta krangling, seier Renée, medan Marek nikkar i semje.

Renée håpar at forholdet vil vare livet ut. Ho er oppteken av at det skal vere «no bullshit», og begge verkar veldig sikre på at dei høyrer saman. Det er ingen teikn til kalde føter hos dette paret.

— Når ein skal leve i lag, er det kvardagen som er det viktigaste. Ein går på jobb, kjem heim, et, legg seg, og så gjentek ein det. Då er det viktig å ha ein partnar som også er ein besteven, seier Marek.

Sjølv om dei er veldig nøgd med å vere i lag, poengterar dei at det ikkje er noko mål i seg sjølv å vere i eit forhold.

— Ein burde ikkje vere saman med nokon for ein kvar pris. Du må kunne svare umiddelbart og positivt på spørsmålet «gjer denne personen meg lukkeleg?», seier Marek. **UD**

FORELSKINGA: Leif Kennair er eining med biologen: Ein må omgås folk og bli kjent med dei for å bli forelska i dei.

PERMANENT FORHOLD: Marek Jasinski og Renée Davadi har nett kjøpt leilegheit saman og har planar om å gifte seg.

12.11 - LIVE AT BYSCENEN
DAG SØRÅS M.FL.

20.11
MAYHEM

21.11
MITT LIV SOM ELSA

22.11
POSTGIROBYGGET

02.12
ÅSGEIR TRAUSTI

13.12
MOTORPSYCHO

LIVE AT BYSCENEN - 17.12
STIAN BLIPP M.FL.

19.12
BIG BANG

byscenen.no
www.billettportalen.no

Konvertitten

Da Yousef Bartho Assidiq ble muslim, vendte vennene ryggen til ham. I dag kjemper han mot radikaliseringen til ekstremistene som en gang tok ham under sine vinger.

TEKST: **Fredrik Schjefstad** FOTO: **Caroline Ramnæs**

Han begynte å lese om islam fordi han var kritisk. Mediene skrev om krig og terror. Per Bartho Hansen, som han het den gang, kjente ingen muslimer, og begynte å oppsøke dem på nettforumer. Han konfronterte dem, og ble til slutt invitert til en moské i Oslo.

Assidiq og imamen ble sittende i 8 til 9 timer og diskutere, og ble inspirert til å lese Koranen fra start til slutt, som tok ett år. Etter det følte han at dette var noe han virkelig trodde på.

I februar 2009 konverterte han til islam. Overbevist vendte han tilbake til foreldrene på Nøtterøy, og fortalte om sin nye tro over middagsbordet. Overraskelsen var stor for foreldrene som trodde han hadde vært på et sosialistisk ungdomsmøte.

— Faren min reagerte med å reise seg opp og skrike, mens moren min gråt. De var sjokkerte og trodde det var min måte å gjøre opprør på. Slik var det de første tre månedene, og om vi var i samme rom så endte det med krangel, forteller Assidiq.

De visste ingenting om islam, og for Per var det intet ungdomsopprør, men en veloverveid avgjørelse som skulle gi uante konsekvenser.

UT AV SAMFUNNET. Det er halloween, men Assidiq har ingen maske på, bare et skjegg som delvis skjuler den ufarlige minen. Han prioriterer fredagsbønn framfor halloweenfeiring, men på besøk hjemme hos foreldrene har mor funnet fram to boller med godteri, der fire barn allerede har vært på døra og forsynt seg. Etter fem år er han for lengst forsonet med foreldrene sine, men i tiden etter konverteringen møtte han sosial ekskludering.

— Jeg følte på mange måter at jeg hadde konvertert

til islam, men ut av samfunnet. Da det kom ut i lokal-avisa mistet jeg alle vennene jeg hadde, det var jeg ikke forberedet på.

Assidiq bodde fortsatt i det lille lokalsamfunnet på Nøtterøy. Der fikk han høre på bussen at han var en landssviker og terrorist.

— Jeg hadde en politisk blogg der jeg skrev en del om politikk. Plutselig ble det 400 kommentarer, og ingen av dem handlet om det jeg skrev, men om hvor fælt det var at jeg hadde konvertert.

Etter hvert fikk han trusler fra kristenkonserverative, høyreradikale og islamhatere.

— Det største problemet var at truslene ikke bare kom til meg. Bestefar ble oppringt midt på natta og fikk beskjed om å huske å låse døra, og se seg over skulderen når han gikk søndagstur. Det var da jeg følte seg tvunget til å skifte navn, da mest for å skjerme familien.

TATT I MOT AV EKSTREME. — Alle er i mot islam. Vesten er i krig mot islam og jeg følte veldig på at muslimer aldri blir akseptert som jevnverdige nordmenn, sier Assidiq.

Hos en ungdomsgruppe i moskeen der han konverterte, kunne han lufte følelsene rundt det å ikke ble betraktet som en nordmann lenger. Der var blant andre Moheyeldeen Mohammad, en av lederne i dagens radikale gruppe Profetens Ummah.

— Mohammad kom til meg etter mitt innlegg og fortalte at han skjønte hvordan jeg følte det. Han bodde i Larvik, 20 minutter fra der jeg bodde, og kunne kjøre meg til moskeen i Oslo for fredagsbønn. Han var den nærmeste som jeg følte brydde seg om meg på lenge. Vi begynte å henge sammen nesten hver dag. På mange måter var han det mest fantastiske mennesket jeg hadde møtt.

De sto sammen og pakket varer for eldre i butikken, dro på gamlehjem og snakket med de som ikke hadde noen, og var alltid veldig høflige mot folk.

— Samtidig så jeg at han hadde den ekstreme siden. På Facebook skrev han daglig at han hyllet Osama bin Laden, og at Vesten kom til å falle. Jeg skjønte at han hadde denne siden også, men det valgte jeg å ignorere.

Assidiq ble en del av en større gruppe, der det var flere fra dagens Profetens Ummah, som har uttrykt støtte til terroristene i IS.

— De snakket om hvordan Vesten undertrykker muslimer, og at man må slå tilbake. Vi ville si fra til myndighetene at det ikke er greit å bli forskjellsbehandlet og ikke sett på som jevnbyrdige nordmenn. For meg var det aktivisme, men for dem var det åpenbart mye mer.

PRESSET AV PST. I sommerferien samme år som han konverterte, dro Assidiq til Egypt for å studere arabisk. Tilbake på jobb ble han kontaktet av en mann som sa han var professor i arabisk ved Universitetet i Oslo.

— Han viste meg identifikasjon på at han var fra PST, og sa at jeg hadde noen interessante venner på Facebook.

Det første møtet varte ikke lenge. Assidiq forklarte seg om hva han syntes om blant andre Moheyeldeen Mohammad, og delte historiene fra butikken og høfligheten på gata. Det var hans første møte med myndighetene, og han torde ikke si annet enn ja til å treffes igjen.

— I det andre møtet så lurte han på om jeg kunne finne ut noe mer for dem. Jeg sa at jeg selvfølgelig sier i fra om jeg opplever noen som farlige, men spionrollen var ikke noe for meg.

Assidiq ble bedt om å ikke fortelle om disse møtene som fortsatte i flere uker. Alltid uanmeldte i arbeidstiden, og alltid måtte han lyve til sjefen sin om hvorfor han må dra fra jobben.

Han fortalte moren sin om møtene, hvorpå hun dro ned til politistasjonen og skjelte dem ut.

— På kvelden ringte agenten til meg og sa hvor viktig jeg var for dem. Paradoksalt nok så brukte han på mange måter de samme virkemidlene som ekstremistene brukte.

For meg var det aktivisme, men for dem var det åpenbart mye mer

YOUSEF BARTHO ASSIDIQ

DRATT I TO RETNINGER. Syv måneder etter konverteringen kom Dagbladet ut med en Muhammed-karikatur, der profeten var tegnet som en gris som står på koranen. Dette gjorde en del muslimer sinte og såret, inkludert Assidiq og Moheyeldeen Mohammad. De ble med på en demonstrasjon mot karikaturtegningene.

— Jeg ville vise at muslimer kan være uenig uten å trampe rundt og skrike. Arrangørene satte pris på

YOUSEF BARTHO ASSIDIQ

- Født i 1988, fra **Nøtterøy** i Vestfold
- Konvertitt til islam og **samfunnsdebattant**.
- Jobber som prosjektkoordinator for forebygging av radikalisering og ekstremisme i tenkesmia **Minotenk**.

«LANDSFORRÆDER»: Yousef Bartho Assidiq ble ekskludert fra samfunnet etter konverteringen til islam.

at jeg klarte å roe ned folk. Flere ville være med på demonstrasjonen da det viste seg å være mer seriøst, og ikke bare pøbelstreker.

Rundt tyve stykker samlet seg til formøter, og de fram møtte var en blanding av tidligere gjengkriminelle, religiøse ekstremister og moderate aktivister som Assidiq selv.

På det første møtet var det en fransk konvertitt som sa han ikke hadde tro på noen demonstrasjon. Han ville brenne biler utenfor Dagbladets lokale, storme lokalet og klippe hodet av daværende redaktør.

Assidiq ville ikke demonstrere med vold, men følte seg likevel trykk i en gruppe der han fikk god støtte i en tid der andre ikke viste det.

Jeg ble dratt i to retninger. På en måte følte jeg meg hjemme i gruppen, men på en annen måte var det folk der som tenkte veldig annerledes enn meg. Jeg ringte PST og sa at denne franskmannen var «klin gærn» og måtte passes på.

SLAG I MAGEN. På møtene ble de enige om at Assidiq og Mohammad skulle holde innlegg under demonstrasjonen, og det som ble framført ble godkjent på forhånd.

Mitt innlegg handlet om at vi skal ha ytringsfrihet, og ikke ha noen blasfemiparagraf. Men fordi man har lov til å si noe så betyr det jo ikke at man må gjøre det.

Mohammad hadde andre planer da han skulle holde sin appell, og sa alt de var enige om å ikke si.

Han sa at hvis ikke Norge trakk ut sine styrker fra Afghanistan og media ikke sluttet å håne muslimer, så ville det bli et 9/11 på norsk jord. Det kjentes som et slag i magen.

Nå hadde de stått sammen på en offentlig demonstrasjon, og han sto nå ovenfor et viktig valg. Enten måtte han legge fra seg de verdiene han var oppvokst med, at alle er like mye verdt og at man ikke skal bruke vold for å oppnå politiske mål, eller så måtte han stå for sine verdier og forlate den radikale gruppen.

PÅ DØRA MED BALLTRE. Assidiq tok valget samme dag, og gikk til familien sin. Han fikk en del henvendelser etter demonstrasjonen fra ungdom som ville ha nummeret til Mohammad, og som så opp til han. Dette skremte Assidiq.

Jeg forsto straks hva som hadde blitt skapt, og hvilken slagkraft dette hadde. Få dager etter demonstrasjonen gikk jeg til VG og sa at de ideene gruppen sto for var ikke forenelig med det de norske verdiene var tuftet på.

Slike uttalelser skapte mye trykk, og han var ganske tydelig med hva jeg mente, noe som endte med trusler fra hans gamle miljø.

En av dem kom på døra mi med balltre og sa han bare ville prate. Det trodde jeg ikke så mye på, så jeg ringte politiet som kom og fjernet han.

JOBBER MOT EKSTREMISME. Assidiq har i tiden etter han trakk seg ut av det radikale miljøet jobbet for å forebygge ekstremisme.

I starten ville jeg gjøre opp for det jeg følte jeg hadde vært med å skapt i det radikale miljøet. Ungdom som er i samme situasjon som jeg var, kan jeg nå på en annen måte enn det for eksempel politiet kan.

Assidiq arbeider blant annet for at sårbar ungdom som sliter på skolen eller på andre områder ikke blir dratt inn i slike miljøer. De får bekymringsmeldinger fra moskeer og muslimske miljøer, og tar kontakt med familien til den det gjelder og har et møte dem.

Disse ungdommene sier ofte at det er første gangen de føler de blir sett og hørt. Jeg omtaler de i Profetens Ummah som verdens beste ungdomsarbeidere, fordi de vet hvordan det er å slite og føle seg utenfor, også tilbyr de en gruppe som gir dem identitet og tilhørighet. **UD**

Studenter i den gamle stad, ta vare på kaffen din!

Å være glad i kaffe er vel og bra, men hvorfor klarer vi ikke å lese instruksene på pakken?

TEKST: Eivind Sandodden Kise ILLUSTRASJON: Camilla Dahlstrøm

JEG ER INGEN FEINSCHMECKER. Jeg har ikke store krav til en kopp kaffe. Det eneste som skal til er at den er riktig dosert, og at den ikke smaker mugg. Vanskelig? Ikke i det hele tatt. Får vi studenter det til? Nei. Men det er kanskje ikke så rart, for vi klarer jo ikke å lage brun saus heller, og det lærte vi faktisk på heimkunnskapen, mens kaffe har vel egentlig ingen av oss vært borti akademisk.

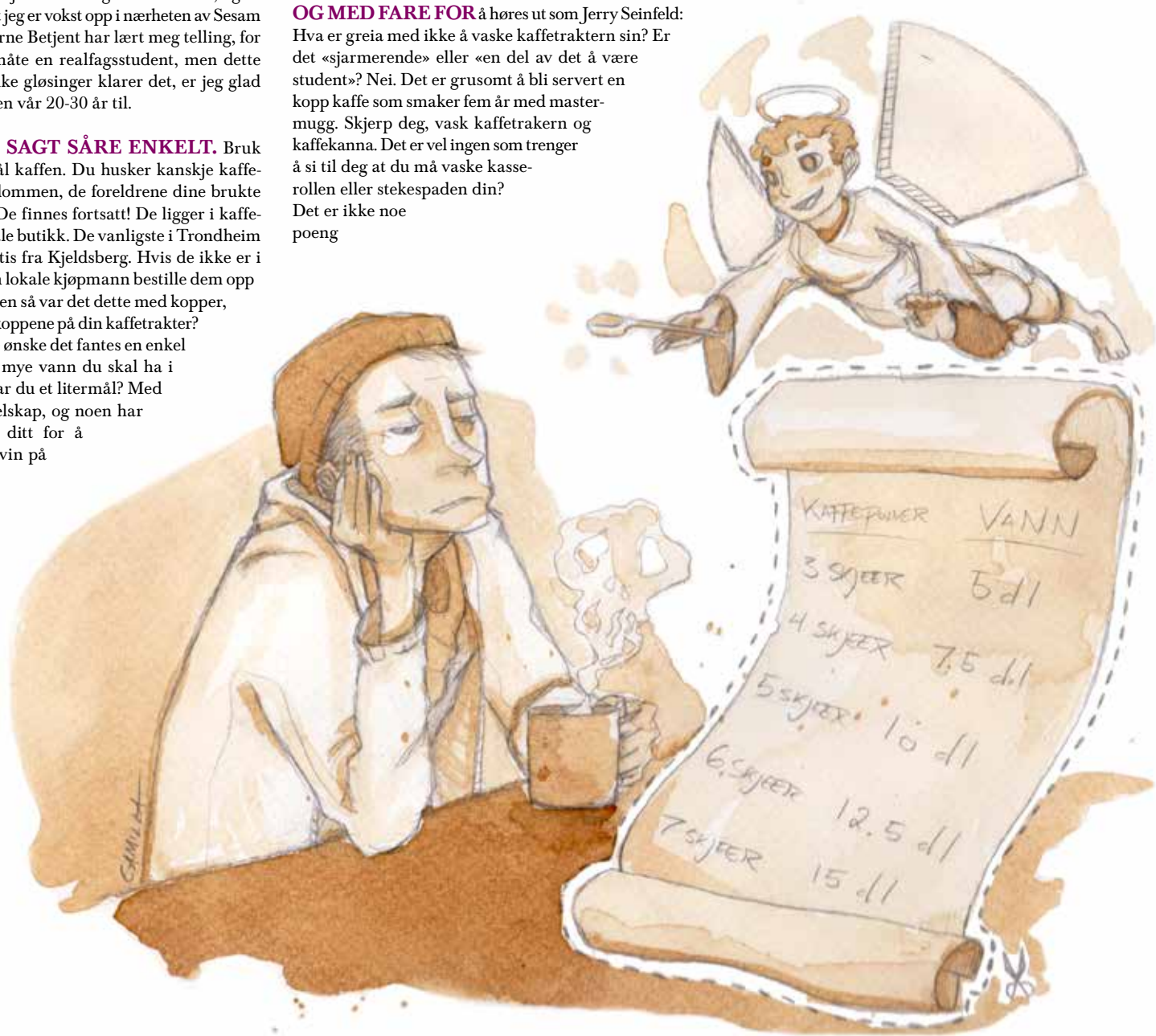
JEG LÆRTE HELDIGVIS å brygge kaffe i ung alder på familiens trofaste Moccamaster. Tre skjeer kaffe per halve liter vann er grunnoppskriften, og så er det en skje per kvart liter vann i tillegg hvis du skal ha mer. Altså fire skjeer for trekvart liter, fem skjeer for en liter, seks skjeer for én og en kvart liter, og så videre. Det er godt jeg er vokst opp i nærheten av Sesam Stasjon, og at Bjarne Betjent har lært meg telling, for jeg er på ingen måte en realfagsstudent, men dette klarer jeg. Om ikke gløsingene klarer det, er jeg glad vi kan leve på oljen vår 20-30 år til.

DET ER SOM SAGT SÅRE ENKELT. Bruk kaffeskjeer og mål kaffen. Du husker kanskje kaffeskjeene fra barndommen, de foreldrene dine brukte til å måle kaffe? De finnes fortsatt! De ligger i kaffehyllen på din lokale butikk. De vanligste i Trondheim er gule, og er gratis fra Kjeldsberg. Hvis de ikke er i butikken, kan din lokale kjøpmann bestille dem opp fra Kjeldsberg. Men så var det dette med kopper, da. Hvor store er koppene på din kaffetrakter? Skulle du kanskje ønske det fantes en enkel måte å vite hvor mye vann du skal ha i kaffetrakteren? Har du et litermål? Med mindre du har selskap, og noen har rappa litermålet ditt for å drikke billig hvitvin på en skikkelig festlig måte,

har du ingen unnskyldning til ikke å måle opp hvor mye vann du bruker i kaffen.

FOR DET ER IKKE GREIT å lage kaffe på slump. Hver kopp kaffe du drikker trenger cirka 140 liter vann for å dyrkes, og produserer cirka 50 gram CO₂ i produksjon og frakt. Så hvis du lager én liter kaffe og ikke drikker den fordi den er for svak eller for sterk, fordi du ikke målte kaffen eller vannet, forurenses du høyst unødvendig. Ja, det er kanskje verre å steke for mye biff, eller biff i det hele tatt, men steker du et stykke biff for mye, så varmer du den opp til middag i morgen, du heller den ikke ut i vasken. Du kan ikke trakte kaffe på slump og si at du er opptatt av miljøet.

OG MED FARE FOR å høres ut som Jerry Seinfeld: Hva er greia med ikke å vaske kaffetrakteren sin? Er det «sjarmerende» eller «en del av det å være student»? Nei. Det er grusomt å bli servert en kopp kaffe som smaker fem år med mastermugg. Skjerp deg, vask kaffetrakteren og kaffekanna. Det er vel ingen som trenger å si til deg at du må vaske kasse-rolle eller stekespaden din? Det er ikke noe poeng

DEMOKRATI I PRAKSIS: Den røde døren var lenge et sårt tema. I dag har beboerne i Bergsligata 13 trykt den til sine bryster, og nå skal bakdøren også bli rød.

Blokken med det rare i

På Ila ligger Norges eldste kollektiv, hvor over 20 mennesker lever sammen innenfor fire rosa vegger.

TEKST: Mathias Kristiansen FOTO: Nadia Caroline Andersen

— Gjennom en rød dør og opp en kort trapp befinner det seg et besynderlig bofellesskap. Bergsligata 13 er Norges eldste kollektiv, som beslaglegger en hel rosa blokk.

— Hei Øivind, kunne du hentet maling og sånt før lørdagen? spør Stian Wannebo, én av beboerne.

På lørdagen skal det nemlig være en av to årlige dugnader for å holde bofellesskapet ved like. Stian har bodd i kollektivet i 8 år, og han lever med 21 andre. Det har eksistert siden 1972, og er Norges eldste. Borettslaget er organisert som et bofellesskap. Yngstemann er 8 år, mens den eldste er 60.

BADSTUNACHSPIEL. — Det har blitt litt mer traurig egentlig. Før var det flere fester og badstunachspiel, men det er jo alltid sånn at ting var bedre før. Hvordan stemningen er går i bølger med tanke på hvem som bor her, sier Stian.

Kjøleskapet han lener seg på er bekledd av

vaskelister og postkort, og mens han prater durer kaffemaskinen i bakgrunnen. Vi befinner oss i et av de flere mindre kjøkkenene i blokken, som brukes til alle måltider utenom middag. Han lener seg ut mot vinduet og peker på en lekesklie i bakgården.

— Det var et nachspiel hvor vi satt i badstua og plutselig bestemte vi oss for å snøbade. Jeg så sklien, og tenkte at det hadde vært gøy, men uheldigvis tok jeg ikke stilling til snøskaren, sier han og flirer.

Han forteller at før var det en litt større gjennomstrømming av folk. Man var ikke garantert å støte på kjentfolk på kjøkkenet. I dag bor det en del småfamilier i huset, og privatliv blir viktigere.

— Sånn er det jo med folk, jo eldre man blir jo mer bekymret blir man for fremmede, og i dag bor det en del etablerte folk her, avslutter Stian.

Brrr, brrr, brrr, kimer det plutselig fra gangen. Det minner om lyden som vanligvis høres på barne-skoler landet rundt når det ringes inn etter friminutt.

— Da er det middag, bryter det ut av Øivind.

BILLIG VEGETARSPAGHETTI. — Blokken ble kjøpt av en kar i 1972. Han var den eneste som var ansvarlig nok til å ta opp lån. Og når flere flyttet inn senere betalte de ham tilbake, sier Ingrid Kari Solhjelm, som også bor i kollektivet.

Mens hun snurrer spaghetten rundt gaffelen går praten løst rundt middagsbordet. Hver eneste dag utenom lørdager spiser de rundt 20 innbyggerne i Bergsligata fellesmiddag. Middagen lages på felleskjøkkenet utrustet med store gassdrevne stekeplater man som oftest finner på restauranter.

— De aller fleste tror at bofellesskapet ble startet av Arbeidernes Kommunistparti, men de tar feil. Kollektivet var ikke politisk begrunnet, men det bodde selvfølgelig engasjerte mennesker her, forklarer hun.

En jevn strøm med folk dukker opp til middagen. Ved inngangen til det største rommet, som fungerer som en spisesal og fellesstue, står det en sver kjele fylt til randen med pasta. I dag står det vegetarspaghetti på menyen.

FESTLIG: — Det var litt mer action før i tida vet du, med mer spontanitet på festfronten, sier Stian Wannebo.

— En vanlig middag koster rundt 25 kroner per person, det er utrolig hva man får til når man går sammen om noe, kommer det fra enden av bordet.

FULL FART PÅ MORGENEN. Klokken er ti på en mild lørdagsmorgen. Inne i Bergsligata jobbes det i hui og hast for å komme i gang med arbeidet. Yttergangen fylles opp med barnestoler og husbregner som vanligvis holder til i stuen.

— For meg var det et bevisst valg å flytte hit. Man bruker mindre strøm når det er 20 stykker som deler på to vaskemaskiner. Mye mer bærekraftig, altså, sier Daniel Rasmussen mens han strekker seg mot taket fra gardintrappen han står på.

Siden taket skal males, må lamper, lys og ledninger fjernes. Daniel sparkler over ujevnheter i taket. De blonde krøllene strekker seg mot gulvet der han bøyer seg opp for bedre sikt.

Det blir gjort et fäfengt forsøk på å flytte bokhyllen fra Ikea. Om man drar for hardt går den opp i sømmene, og truer med å gi slipp på skjønnlitteraturen og husmøtologgene som befinner seg i hyllene.

— Da får vi bare dekke over den og, sier Eivind Kildal som den siste timen har jobbet med å demontere stuen. Nå er nesten alt dekket av plast.

På kjøkkenet vasker Ingrid og hennes samboer Ola Nygård metodisk over skap, vifter og hyller.

— Dette er en sånn vask vanlige folk bare tar rett før de flytter ut, men når man lager mat til 20 personer hver dag samler det seg opp litt dritt, sier Ola.

Men bra blir det, de beste vaskerne er satt på saken erklærer Ola til seg selv og ler mens han myser på en spesielt sta flekk.

— Dugnadsånden lever i beste velgående. Jeg har bodd rundt omkring i distrikts-Norge, og det er fortsatt masse dugnader. Det er folk som klarer mer og klager over de som ikke klarer like mye, sier han.

Ingrid klatrer opp på kjøkkenbenken for å tørke toppen av kjøkkenskapene. I kollektivet har det alltid bodd engasjerte mennesker, og det er ikke uvant at det diskuteres i gangene.

— Men det er ikke noe organisert politisk

engasjement i kollektivet. Selv om vi nok er over gjennomsnittet politisk engasjerte, sier Ingrid.

DEN RØDE DØREN. Utenfor står Stian Wannebo og maler bakdøren. Ikledd caps og Bippe Stankelbein t-skjorte skal han gjøre den grå døren rød. — Når vi først malte inngangsdøren rød, skjedde det etter en sjefsavgjørelse. Det ble ikke så godt mottatt av husdemokratiet, sier han.

Stian mener demokratiet fungerer godt, av og til litt for godt. Alt skal taes opp, og alle skal si sitt. Langt ifra effektivt, men veldig inkluderende.

— Og det må jo egentlig være sånn, men jeg skulle ønske det var lettere å ta en beslutning, sier han.

Mens samtalen går, blir døren rødere og rødere.

Etter den første sjefsavgjørelsen har det blitt enighet om at rød dør er deres greie i Bergsligata.

— Det blir litt som med røykeloven, da den ble vurdert mente alle at den var grusom. Men etter at det ble gjennomført, tenker folk, “hei, det der var ikke så dumt”, resonnerer Stian med armene i kryss.

HUSETS BESTE KOKK. Mens dugnaden går sin gang rundt omkring i bofellesskapet har Ole Fredrik Wannebo ansvar for å holde moralen til troppene ved like. Han er utnevnt som lunsjansvarlig, og lager eggerøre på et av de mindre kjøkkenene.

— Jeg er ganske glad i å lage mat, men jeg er usikker på om om jeg er den beste kokken her, sier han i det Eivind titter inn.

— Offe er nok den beste kokken, alltid mye kjøtt og masse mat. Du har jo gått kokkelinjen, bryter Eivind inn.

Der tar Eivind feil. Offe har aldri gått kokkelinjen, han er bare miljøskadet av to foreldre som alltid har vært glad i å lage god mat fra bunnen av.

— Det er klart at dette er en litt spesiell posisusjon. Men det handler om kompromisser, og det er ofte ikke så lett som alle skal ha det til, sier han.

Offe fjerner blikket fra eggerøren og mot kjøkkenflisene.

— Jeg er veldig enig med måten vi lever her i huset. Ikke bare er det veldig overkommelig rent økonomisk, men å bli utfordret sosialt er også veldig bra for oss mennesker, sier han.

GOD FOLKESKIKK. — Vi mennesker utvikler oss av å være med folk man ikke nødvendigvis går overens med. Man må tilpasse seg og da blir du klar over at alt ikke er like lett som man forestiller seg, sier Offe.

Han flytter blikket rundt omkring i rommet, går mot spisebordet og slår seg ned i en lotusstilling.

— Jeg har bodd her i fem år nå, og det er veldig fint. Men for at det skal fungere å bo med så mange og forskjellige mennesker handler det om å akseptere andre for hva de er, sier han.

Han reiser seg for å sjekke om smøret i pannen har smeltet, men stopper halvveis til komfyren. Det er jo egentlig bare det man kaller for god folkeskikk, legger han til på flytende nordtrøndersk. **UD**

FOLKSOMT: I en rosa blokk på Ila bor 22 mennesker fra alderen 8 til 60 sammen.

Mye har endret seg på hundre år. Også språket i Under Dusken har vært gjennom en rekke reformer.

TEKST: **An Nguyen** ILLUSTRASJON **Christian Høkaaas**

KULTUR

Kunststudent vant 50.000 kroner

Gjenbruk av oppsamlet metall sikret Øyvind Sørfjordmo kritikerprisen under Trøndelagstutstillingen. Studiestøtten strekker ikke til, mener han.

Side 36

**SAMFUNDET
LEDER**

NTNU OG DU

Den sjette oktober vant Moser-ekteparet Nobelprisen i medisin for deres arbeid, uten tvil en stor prestasjon. De påfølgende ukene har vært stas og champagne. Gunnar Bovim tok til og med til twitter og uttrykte at «Hele NTNU på hodet i lang tid fremover». *Hele NTNU.*

Mitt forhold, som student, til NTNU er litt vagt. Er det arbeidsplassen min, er det skolen min, er de der for at jeg skal få en utdanning, eller er jeg der fordi de skal ha en virksomhet? Uansett synes jeg det er rart at denne Nobelprisen ikke betyr mer for meg, at den ikke hadde en ekstase-effekt. Kanskje snubler utgangspunktet for teksten i at jeg er et Samfundet-hode og mesteparten av oppmerksomheten min er rettet ditover, men i samtaler med andre studenter, sier også de i stor grad mye av det samme. «Topp for NTNU, men burde jeg bry meg?»

Denne spalten har tidligere handlet mye om viktigheten av å engasjere seg, og kanskje er det vi studenter som ikke bryr oss nok om studiestedet vårt utover utdannelsen den gir oss. Definitivt et sykdomstegn, men hva om problemet er det motsatte? At NTNU ikke bryr seg om studentene annet enn støtten som følger med? Dette blir svartmaling fra min side, men poenget står. NTNU har en tosidighet, som forskningsmiljø og studiested. Det er mitt inntrykk at de jobber med å skape en helhet, men at dette forsvinner nedover prioriteringslisten bak eksamensresultater og forskningsrapporter.

Et av de sentrale problemene til studiebyen Trondheim er fraflytting. Å være en studieby betyr fort at når man ikke lenger er student, forsvinner motivasjonen for å bli boende. Jeg mener at dersom NTNU hadde skapt større stolthet til institusjonen, og da gjerne ved å synliggjøre det fremragende forskningsarbeidet som gjøres, hadde mange studenter ikke bare følt at de var en del av en større helhet, men også sett fordelene i å ha et slikt forskningsmiljø i nærrområdet.

PER FRIDTJOF LARSEN
Leder for Studentersamfundet
i Trondheim

Illustrasjon: Trude Bakken Telle

Telle '11

Bekjennelseskulturen og OnkIP

Om du hører flere historier, husk å lekke dem ut.

EMIL ØVERSVEN
Kulturjournalist

RAP

Når OnkIP og de fjerne slektningene entrer scenen på Familien den sjuende november er det med en vaskeekte landeplage på repertoaret. Siden premieren på radio for en drøy måned siden, har «Styggen på ryggen» vært en suksesshistorie av de sjeldne. Om man ser bort fra moderat kritikk fra forståegpåer Audun Vinger har sangen blitt panegyrisk mottatt av et samlet musikkannemelderkorps, og fått alle fra Torsdag kveld fra Nydalen-komikere til ordfører Fabian Stang til å åpne seg om sine indre demoner. «Styggen på ryggen» har kanskje gjort Pål Tøiens liv til et helvete, men den har også gitt ham en medieeksponering de fleste norske rappere bare kan drømme om.

Den overveldende mottagelsen av sangen er illustrerende for et større trekk ved dagens samfunn. Vi har lenge levd i en bekjennelseskultur ledet av teraupauter, psykologer og journalister, hvor alle traumer, synder og plager skal fortelles om så ærlig og ufiltrert som mulig. De siste ti årene har denne kulturen blitt medialisert. Stadig flere nordmenn lever livene sin foran en permanent påskrudd mikrofon, hvor statusoppdateringer på sosiale nettverk, eviglange blogginnlegg og intervjusegmentene i virkelighetsserier har blitt de nye psykologkontorene.

Om man leser det som blir skrevet om «Styggen på ryggen» er det språket til denne kulturen som trer fram. Sangen er «nådeløst ærlig», OnkIP setter «søkelys» på et «viktig tema» om noe «alle kan kjenne seg igjen i», men som «ingen tør å snakke om». Samtidig har man en mediehverdag som overstrømmes av bekjennelse og selvutlevering. Bare de siste månedene har Sophie Elise, Lene Marlin og Thorvald Stoltenberg stått fram med historier om mobbing, selvmordsforsøk og sorg. Alle oppslag preges av det samme språket: Åpner seg, tabubelagt tema, og så videre.

Sakene blir gjerne akkompagnert av illustrerende statistiske rapporter, som viser en stadig økende andel psykiske lidelser i befolkningen. Samtidig er det få som stiller spørsmål ved om hva det er med samfunnsutviklingen som gjør at stadig flere blir psykisk syke, og om bekjennelsen virkelig er den beste kuren mot alt.

For kommersielle artister er svaret på det siste spørsmålet enkelt. I stadig større grad ser det ut som veien til a-liste-berømmelse og «Hele Norges»-prefiks går gjennom tårefylte bekjennelser i dagspressen, etterfulgt eller akkompagnert av en runde gjennom *Hver gang vi møtes* eller *Skal vi danse*.

Årsaken er enkel: Til å være et lite mediemarked er Norge overmettet på kjendiser og utøvere i alle mulige grener og sjangre, og følelsen av å stå i blitzregnet

med NAV-kortet i baklomma gir både grobunn for psykiske problemer og økonomisk insentiv til å stille opp på godt betalte tv-jobber. Bekjennelseskulturen er god butikk, om man vet å drive den riktig.

Det ville vært synd om en av Norges rappere forvandles til en klisje for å selge konsertbilletter og klikk

Samtidig er den også begrensende. For et par år siden var det Vinni som skulle forvandles til riksbadboy med sjelsproblemer, og OnkIP ser ut til å være dømt til samme skjebne. Det ville vært synd om en av Norges beste rappere forvandles til en klisje for å selge konsertbilletter og klikk. Særlig når publikumet han skal selges til ikke virker særlig interesserte i hverken hiphop eller OnkIP i utgangspunktet. Som flere har påpekt har OnkIP skrevet selvutleverende tekster gjennom hele karrieren, som regel også med langt mer finesse og glimt i øyet, mest framtreddende på karrierehøydepunktet *Det kunne vært deg*. La oss håpe at han finner tilbake dit etter at turneen gjennom bekjennelseskulturen er ferdig.

Ufrivillig forbilde

Da hun begynte å spille fele, skjønte Tuva Livsdatter Syvertsen at musikk var noe hun ville drive med. Da hun oppdaget at hun kunne synge, var det ikke lenger noen tvil.

TRIVES: – Jeg hadde fått angst etter en uke i en annen jobb, tror jeg.

FOLKROCK

TEKST: Linn Danielsen Evjemo
FOTO: Eirik Åsheim

– Det er ikke så ofte jeg er nervøs før en konsert, men nå spiller vi ganske nytt materiale, så jeg er litt mer skjerpet enn vanlig. Men ikke redd.

Opp ei smal trapp i bakgården og inn på backstageområdet på Familien, møter vi Tuva Livsdatter Syvertsen, Asker-dama som er frontfigur i Valkyrien Allstars. Hun har tatt seg tid til en prat med oss mellom lydprøver og forberedelser før bandet skal gå på scenen under oss. Det klimpres litt i sofaen der resten av bandet slapper av, og hun sjekker om det går greit for oss, at det ikke blir for mye bråk? Vi spør om hun har noen faste rutiner før hun går på scenen.

– Rødvin og kefir. Hver for seg da, prøver å skille det. Vi begynte å ha kefir på raideren fordi noen i bandet mente det var bra for fordøyelsen. Det er som å spise og drikke samtidig, kjekt.

Særegen stemme

Med en mor som var opptatt av at Tuva skulle spille musikk, ble hun tvangsmusikant allerede fra hun var sju år. Det ble klassisk piano i noen år, før hun ganske tilfeldig ble meldt opp til et spellemannslag, og introdusert for fela.

– Det var først da jeg begynte å spille fele at jeg virkelig følte noe, piano hadde vært mest gymnastikk. Etter hvert møtte jeg Erik Sollid, som også spiller i Valkyrien, og spilte mye sammen med ham. Også oppdaget jeg på et tidspunkt at jeg kunne synge.

Siden da har stemmen vært det klare favorittinstrumentet.

– Det er det jeg kan, bedre enn noen andre. Det går jo ikke an å synge helt som meg. Et instrument er mer eksternt, mens det å synge er en del av kroppen, og blir veldig nært.

Ikke bare kult å være rikskjendis

De siste årene har hun også vært å se på tv i program som *Det store korslaget* og *Stjernekamp*, og med det fulgte også mer oppmerksomhet fra folk i hverdagen. Det er ikke alltid en glede.

– Jeg angrer på nesten alle sånne tv-greier jeg har gjort. Akkurat

Stjernekamp var litt kult, fordi jeg fikk til en del fine ting. Men *Korslaget* og alt det pisset der, det kunne jeg vært foruten altså.

– «Lesbisk» eller kall det hva du vil

På spørsmål om hun tenker på seg selv som et forbilde, ler hun det bort.

– Nei, da må jeg være et ganske dårlig forbilde i så fall.

Etter litt ettertanke blir hun alvorlig igjen, og sier at hun håper å kunne være et slags forbilde i enkelte sammenhenger.

– Jeg har for eksempel alltid vært åpen om at jeg er lesbisk, eller kall det hva du vil.

Hun drar litt på ordene, og bytter snus ifra boksen på bordet.

– Det er ikke nødvendigvis fordi det er så kult å snakke om hva jeg foretrekker seksuelt, men fordi jeg tenker at hvis jeg er helt åpen om det, så kanskje det hjelper noen andre som sliter med å akseptere hvem de er.

Når hun møter unge folk og musikere i startgropa som ser opp til henne, prøver hun alltid å ta seg tid til å snakke med dem.

– Jeg tenker ikke på at jeg er et for-

Tuva Syvertsen

Yrke: Musiker

Aktuell med: Felespiller og vokalist i Valkyrien Allstars, som slapp sitt fjerde album 10. oktober.

Din største kulturopplevelse?

– Det er nesten helt umulig å si. Jeg hørte en gang Gillian Welch og David Rawlings på Rockefeller, og det husker jeg var jævlig stort. Det var så hinsides bra.

Største guilty pleasure?

– Jeg liker veldig godt å gå inn på en «Minmote»-spalte, og se videoer der du lærer hvordan du skal knytte skjerfet, eller se bra ut i vinterklær og sånn. Bare fordi det er så sinnsykt teit. Og musikalsk sett har jeg en greie for Celine Dion, og det møter jeg ikke så mye forståelse for.

Har du et råd til Trondheims studenter?

– Bare ikke driv å voldta hverandre. Det er et godt råd.

bilde, men dersom noen synes man er stas, må man ikke kimse av det. Man må ta dem på alvor i hvert fall, jeg vet hvor mye mine egne forbilder har betydd for meg.

Hender hun tenker at «nå er det nok»

Livet på turné kan være slitsomt, og hun sier at man kan bli litt tom når jobben din er å bruke hele deg, hele tiden. Likevel ser hun ikke for seg at hun kunne vært fornøyd med å jobbe med noe annet enn musikk.

– Det hender ganske ofte at jeg tenker «fy faen, nå orker jeg ikke mer», og at jeg bare burde få meg en vanlig jobb og flytte på landet eller noe. Men jeg hadde fått angst etter en uke i en annen jobb, tror jeg.

Hun har hele tiden gjort små prosjekter med andre musikere ved siden av bandet, og tankene har også gått mot å gjøre et soloprojekt.

– Jeg kommer sikkert til å gjøre noe alene også, men så lenge det er så gøy å drive med Valkyrien er det vanskelig å slutte også, sier hun og smiler. **UD**

Kun én har stilt til valg

Ved Det Norske Studentsamfund er det kun Andreas Thomassen Slørdahl som har stilt som formann.

– Det er synd at ikke flere tar sjansen når muligheten byr seg, sier han.

Slørdahl uttaler til Universitas at han ikke ser på Chateau Neuf som et kulturhus. Da han kun var medlem forsøkte Slørdahl å sette ned en arbeidsgruppe for å vurdere andre lokaler.

– Mange tidligere DNS-ledere er blitt

kritisert for ikke å drifte studenthuset godt nok, og for ikke å ha en klar og tydelig nok visjon, påpeker Slørdahl, som på sin side har planene klare.

I tillegg til Slørdahl som stiller til valg som formann, stiller Fanny Brandvol Hohle som viseformann. Nåværende styrformann Martin Tveten stiller som økonomiansvarlig. Alle tre har lenge vært aktive i DNS, skriver Universitas på sine nettsider.

Ny kunsthall i Trondheim

Onsdag 29. oktober vedtok Fylkestinget i Sør-Trøndelag at de skulle bidra til prosjektet om ny kunsthall i Trondheim. I budsjettet for 2015 legges det inn 400 000-700 000 kroner i prosjektering, og fylkeskommunen forplikter seg til å gå inn med halvannen million kroner i året fra 2016 til drift av den nye kunsthallen, skriver Adressa.

Kunststudent stakk av med stipend

Gjenbruk av oppsamlet metall sikret kunststudent den gjeveste prisen under Trønderlagstutstillingen. Studiestøtten strekker ikke til for materialer, mener han.

► SAMTIDSKUNST

TEKST: Mathias Kristiansen
FOTO: Amalie Stokkand

Andreås bachelorstudent, Øyvind Sørfjordmo ved kunstakademiet i Trondheim, vant kritikerprisen under årets Trønderlagsutstilling og stakk av med 50. 000 kroner.

– Jeg trodde jeg kanskje kunne vinne debutantprisen, siden det var så få debutanter, men jeg forventet virkelig ikke å vinne kritikerprisen, sier han.

Bredde i trøndersk samtidskunst

Anita Bjørklund er produsent for Trønderlagsutstillingen. Hun forteller at målet deres er å vise hva som rører på seg av samtidskunst i Trøndelagsregionen.

– Vi har tre priser: NTNU-prisen,

debutantprisen og kritikerprisen. Utstillingen er en del av fem juryerte landsdelsutstillinger som alle kan delta i, sier hun.

Bjørklund sier at selv om de ikke kan skilte med de største prissummene er utstillingene viktige.

– For enkeltkunstneren hjelper det selvfølgelig, og om man vinner kritikerprisen, begynner man å komme opp i en pen sum, sier hun.

Pengemangel er virkeligheten

Vinneren av kritikerprisen ble valgt av ansvarlig redaktør Ingrid Krogvig i Kunstkritikk. I sin begrunnelse nevner hun den gode anvendelsen av metall, noe prisvinner Øyvind Sørfjordmo brukte i mangel på penger til lerret.

– Pengemangel er virkeligheten som kunststudent. Man har ikke råd

til dyre materialer, og jeg har hele veien samlet på ting jeg har trodd var mulig å bruke i arbeidet mitt, sier han.

Vinnerpremien er derfor et kjærkommet tilskudd av penger.

– Nå skal jeg shoppe skikkelig. Jeg gleder meg til å kjøpe ting jeg ikke vanligvis har råd til. 10. 000 kroner er allerede brukt på maling og pensler, sier han.

Som kunststudent får man det samme stipendet som alle andre, men dette strekker ikke til, forteller Sørfjordmo.

– Man må ha glass til malerier, rammer og annet materiale. Dette tar hele økonomien, samtidig er man langt fra garantert at det lønner seg å arbeide som kunstner, sier han.

Sørfjordmo mener det vil være urimelig om kunststudentene ble tildelt større stipend enn andre studenter. Men han skulle gjerne sett at

kunstskolene fikk mer å rutte med.

– Vi er avhengige av støtten, ogorstipendet strekker ikke til for å kjøpe materialer. Om skolene har bedre råd til materialer ville hverdagen til studentene vært enklere, sier han.

Lysere framtid

Kunstsosiolog Dag Solhjell forteller at stipender fortsatt er den dominerende formen for pengestøtte til kunstnere. Tidligere har man fått stipender fra kollektive fond, men framover kommer individuelle ordninger til å bli vanligere.

– I en individuell ordning tillater man utstillingen å bruke verket ditt, for å så få betalt for bidraget. Dette kommer vi til å se mer av i framtiden, sier han.

Han mener også at priser som kritikerprisen til Trønderlagsutstillingen er blitt vanligere, og at prispenger

Mindre plass på KiT

NTNU har kuttet ned på arealplassen til enkeltstudenter på Kunstakademiet. Ved starten av året mistet akademiet 12 atelier, samtidig som oppussingen av treverkstedet ble forsinket.

– Vi ble lovet at verkstedet skulle være ferdig til dørene åpnet før sommeren. Men det er fortsatt ikke klart, selv om de sa at det skulle være det i løpet av oktober. Dette er veldig utfordrende når man er på sisteåret av bachelorgraden, sier Sørfjordmo.

Sørfjordmo er skeptisk til om det blir bedre framover, men understreker at det er mye spennende som skjer innenfor trondheimskunst.

– Akademiet har fått ny ledelse og professorer, samtidig som det er ny direktør ved Trondheims kunstmuseum. Det kommer til å skje mye fremover i kunst-Trondheim, sier han.

– Fortsatt nok plass

Til tross for nedkuttingen av areal og et treverksted som ikke er tilgjengelig, mener fortsatt bachelorstudentenes tillitsvalgte, Alexander Findeisen at det ser lyst ut.

– Jeg mener at det fortsatt er nok plass her. Det handler om hvordan man jobber. Noen driver med konseptideer, mens andre trenger mye plass til store verk, sier han.

Videre sier Findeisen at utfordringene med nedkuttingene ligger i hvordan man formidler informasjon.

– Studenter ble lovet plass av den tidligere ledelsen, og nå har det skjedd endringer. Da er det klart at

man blir skuffet når ting ikke går som forventet, sier han.

Men oppussingen av treverkstedet mener hen at burde stilles i et kritisk lys. Selv ikke den nye fristen har blitt nådd.

Treverkstedet åpnes 3. november

Avdelingsingeniør Odd Joar Oksås på Kunstakademiet i Trondheim har ledet prosjektet, og sier at oppussingen i sommer aldri var noe annet enn planer.

– Det eneste som er sagt er om vi kom i gang i løpet av sommeren så trengte vi to måneder. Det gjorde vi

ikke og begynte i august, sier han.

Oksås sier at planen i utgangspunktet var at verkstedet skal stå åpent 1. november, og mener at dette var det som ble kommunisert til elevene.

– Den 3. november åpnes både tre- og metallverkstedet. De vil da være tilgjengelige for studenter, sier han.

Oksås mener at det kanskje kunne gått fort, men påpeker at det er snakk om et gammelt bygg som er komplisert å renovere.

– Studenter har hatt tilgang på treverkstedet til arkitektlinjen, men det er klart at det kan være problematisk for noen, sier han. **UD**

På nettsiden til prosjekt Kunsthall står det at Kunsthallen skal være visningsarena og laboratorium for samtidskunst, med sentral beliggenhet i Trondheim. Kunsthallen er tenkt som en arena som kan romme et mangfold av kunstuttrykk, og som viser nye tendenser innen samtidskunsten.

Åpning av Transark

Den 19. november åpner Fakultet for arkitektur og billedkunst senteret Transark (Centre for Transformative Learning in Architectural Education), skriver NTNU på sine nettsider. Transark har som mål å undersøke transformative aspekter ved læring, gjennom å se arkitektene utvikle seg ved å bli eksponert

for komplekse estetiske, etiske, tekniske og økonomiske utfordringer. Transark er forbeholdt masterstudentene i arkitekt ved NTNU.

EN NY ÆRA: Vinnerverket til Sørfjordmo er beskrevet som et produkt av en ny æra, skulpturer angrepet med slegge som samtidig fungerer godt som malerier, sier redaktør Krogvig i Kunstkritikk.

kommer i tillegg til ordninger fra fond.

– Disse prisene er gjerne privat finansiert. Sponsoren får publisitet og utstillingen får oppmerksomhet da prisutdelinger er mer spennende enn rene utstillinger, sier Solhjell.

Videre sier han at disse landsdelsutstillingene ligner på landsdelsmesterskaper, med vinnere som blir beløn-

net med premiepenger.

– Komiteer og juryer har sympati med ukjente talenter og vil nok lete etter disse. Det er tross alt usannsynlig at en slik pris går til Håkon Bleken, sier Solhjell. **UD**

Les anmeldelsen av Trøndelagsutstillingen på dusken.no

VINNERE: Øyvind Sørfjordmo (kritikerprisen), Lisa Stålspests (NTNU-prisen) og Henrik Skotte og Gunnar Wærnes (Debutantprisen)

FOTO: Grethe Britt Fredriksen

KREATIVE SJELER - A - Et tidsskrift om kunst og arkitektur

Navn: Maria Wyller

Studerer: Arkitektur ved NTNU

Aktuell med: Redaktør i *Tidsskriftet A*. Årets tredje utgave lanseres 6. november.

Hva er ditt prosjekt?

Jeg er med på å skape *Tidsskriftet A*, en levende plattform for utveksling av ideer, tanker og synspunkter rundt arkitektur og kunst. I neste utgave av *A* behandler vi temaet «tomrom». Vi har jobbet med alt fra tomrommets definisjon, til skateparker og abstrakt kunst. Tomrom et et spennende tema fordi det er som å arbeide med negativen til et fotografi. Det er mye man oppdager når man leter etter «det som ikke er der», og for meg blir det en slags søken etter muligheter.

Hva inspirer deg?

Personlig blir jeg inspirert av et ønske om å skape diskusjon om faget. Vi har det så godt i dag at vi glemmer at vi har et ansvar for å drive ting videre, og diskusjon er det første steget mot riktig forandring. Jeg tror de fleste i redaksjonen inpir-

eres av det å sneke sammen et konkret produkt. Lansering er for eksempel en stor inspirasjon for de fleste, for da har vi avsluttet et kapittel og er klare for å begynne på et nytt.

Hvordan jobber dere nå?

Et knippe arkitektstudenter, fotostudenter og kunstnere står sammen om å lage *A*. Vi samler sammen det vi har av diskusjoner fra arkitektstudentenes tegnesal på Gløshaugen, galleriåpninger på Kunstakademiet i Trondheim og intervjuer med eksentriske arkitekter og kunstnere fra hele landet, før vi trykker det på papir.

Hvordan begynte prosjektet?

A gjennoppstod for to år siden etter noen år i dvale. Et par fjerdeklassinger på arkitekt savnet en diskusjonsplatt-

form for arkitektstudentene ved NTNU, og ønsket seg en veggavis der alle som ønsket kunne bidra med klager og lovgivninger. De endte fort opp med et tidsskrift. Jeg ble med i *A* i fjor høst som illustratør og fotograf, og ble valgt inn som redaktør denne våren.

Hvem vil dere nå ut til?

A vil selvfølgelig nå ut til så mange som mulig. Arkitektur og kunst er noe som angår oss alle, nesten uansett hvor vi befinner oss. Jeg mener at arkitekturdebatten i dag er rimelig slapp, det er mye synsing og lite diskusjon. *A* er en mulighet til å skape ringvirkninger. **UD**

I hver utgave presenterer Under Dusken en kreativ trondheimsstudents prosjekt.

Kunstens Gud, Gudens kunst

IS, omskjæring av kvinner og Ubaydullah Hussain gjør at vi overser den enorme og fantastiske kunsttradisjonen i islam, som i dag brukes til mer enn å pynte moskeer og koraner.

TEKST: SIGURD MARTIN NORDLI OPPEGAARD ILLUSTRASJON: HÅVARD KARLSEN

Kunsten er en avspeiling av kulturen. «Allah er vakker og han elsker det vakre» sier profeten Muhammed i en hadith. Islamsk kunst og kunsten i muslimske samfunn uttrykker deres verdensbilde, der Allah er midtpunktet. Det vakre for muslimen er kvalitet ved det guddommelige, og gjennom kunsten kommer man nærmere guddommen.

Dosent Jan Opsal i religionsvitenskap ved Misjonshøgskolen forteller at skjønnhet har vært viktig i islam helt siden religionens barndom. Han har islam som spesialfelt, og har arbeidet mye med religion og estetikk.

– Det estetisk vakre er dypt rotfestet i religionen, knyttet til ideen om Allah som skaper og at skaper-verket hans er vakkert, sier Opsal.

Det kommer blant annet til uttrykk i koran-teksten, som utformes ved hjelp av kalligrafi (skjønnskrift) og utsmykkes med ornamenter.

– Selv om koranutgaver i dag trykkes med moderne teknikker, legges det stor vekt på å framstille dem som små kunstverk. Selv de billigste fra gata i Kairo, som koster mellom en og tre kroner, er laget slik at de skal framstå på en estetisk attraktiv måte, forteller Opsal.

Nyansert bildeforbud

I alle de abrahamittiske religionene er det et teologisk forbud mot bilder som kan tenkes å bli tilbudt i konkurranse med den ene Gud. På sitt strengeste er alle former for bilder av mennesker forbudt, men spesielt gjelder det avbildninger av Muhammed i islam, slik at ingen skal komme til skade for å tilbe ham istedenfor Allah.

I tillegg kan intet menneske være så fullkomment som Gud, og det å framstille mennesker og dyr kan bli regnet som å konkurrere med Gud, og prøve å sette seg opp på hans nivå.

– Aller tydeligst er forholdet til skulptur i islam.

I den konteksten islam oppstod, var skulpturtradisjonen først og fremst knyttet til gudebilder. Muhammed tok et oppgjør med polyteisme i samtidens Arabia, og det fortelles at gudebildene som fantes for eksempel i Mekka ble ødelagt, sier Opsal.

Men han forteller at det slett ikke alltid er slik.

Bortsett fra i moskeene finner vi forbausende lite nonfigurativ kunst i muslimske samfunn i dag. Kunsten er utenfor den strenge religiøse kontrollen

SVEIN A. ENGELSTAD

Universitetsbibliotekar, fagreferent i kunsthistorie

Det finnes også utgaver av bøker om Profetens historie der bilder av ham er laget for å ære og hedre ham.

– Selv om disse bildene er kontroversielle i noen sammenhenger, er de et tegn på at den islamske tradisjonen på dette feltet ikke er entydig, sier Opsal.

Ofta blir islamsk kunst forstått nærmest som en slags mangelsykdom, fordi muslimske kunstnere ikke kan fylle kunsten med noe figurativt. Opsal mener det er et forkortet syn på islamsk kunst, som virkelig utformer seg i ornamentikken.

Angår alt, også kunsten

Opsal sier det finnes tre typer kunstformer i islam: Det første er den geometriske ornamentikken, geometrisk utsmykning med figurer, stjerner og border, og er et symbol på kosmologien. Den andre

kunstformen er floralornamentikken. Blomsterornamentikken viser primært til det himmelske i den kommende verden, men den bygger på oasen i ørkenen, der man etter en lang vandring kommer fram til en hvilested. Den symboliserer på den måten både frelse og paradiset. Til sist har vi skriftornamentikken, som gjennom kalligrafi symboliserer åpenbaringen.

– I islam angår religionen alle sider ved tilværelsen, noe som gjør at religiøse motiver dukker opp i mye kunst. Mye av kunsten framstår som sekulær for en vestlig betrakter, men for de som kjenner den religiøse symbolikken kan kunsten inneholde mange metaforer og samfunnskritikk, forteller han.

Preget av konteksten

– Kunsten har alltid spilt en viktig rolle i islam. Kort tid etter Muhammeds død var det muslimske riket blitt et verdensrike. De fikk da tilgang til og kontakt med høyt utviklede arkitektoniske og kunstneriske tradisjoner, som muslimene tok i bruk til å hylle den ene Gud, sier Opsal.

Kunst oppstår ikke i et vakuum, men utvikler seg i en historisk kontekst og preges av samtidens estetiske idealer samt den materielle og teknologiske konteksten. Grunnet sin sentrale plass i muslimens liv, får religionen stor betydning i muslimenes kunst. Også det verdslige blir i stor grad påvirket av religionen.

– I islam er skillet mellom det religiøse og det sekulære lite markant, sier Opsal og viser til at man finner de samme elementene i verdslige bygg som i moskeer.

– Den sekulære kunsten har stort armslag, så lenge den ikke problematiserer de teologiske grensene, sier han.

Politisert elitefenomen

Universitetsbibliotekar Svein A. Engelstad er fagreferent i kunsthistorie og seksjonsleder for biblioteket ved Universitet i Oslo. Han skrev sin hovedfagsoppgave om moderne kunst i Egypt. Han forteller at kunsten i muslimske samfunn er like mangefasettert som det kunstnerne er. Noen er tradisjonalistiske, andre bruker et mer moderne formspråk.

– Religionen styrer ikke kunsten, men de er i sterk dialog. Bortsett fra i moskeene finner vi forbausende lite nonfigurativ kunst i muslimske samfunn i dag. Kunsten er utenfor den vanskelige og strenge religiøse kontrollen, sier han.

Det har gått en demokratibølge gjennom Midtøsten, og universitetsbibliotekaren forteller at kunstnerne er mer orientert ut mot verden enn resten av den fattige befolkningen.

– Kunst er et elitefenomen, og i mye større grad i enn her i vesten. Den øverste middelklassen og overklassen er konsumenter og brukere. Men det har skjedd en del spennende ting. Kunstnerne prøver å komme seg ut av elitens tvangstrøye og begynte på slutten av 90-tallet en helt ny politisk aktiv kunstnerisk virksomhet, forteller Engelstad.

Dette merket man under den egyptiske revolusjonen, der mange kunstnere laget store veggmalerier i de store byene, med klare politiske budskap mot Mubarak-regimet og for et nytt demokrati.

– Det har vært veldig uvanlig i Egypt, som har vært et veldig sterkt undertrykkende regime, i likhet med de andre landene i Midtøsten. Sier du noe galt er det noen som har hørt og sett. Så mye av det de har gjort er veldig dristig. Ting tar svært lang tid, men før var politikk «noe de andre drev med». Nå har folk i det minste fått en politisk bevissthet. Selv om de ikke har vunnet det de håpet på, har folk begynt å våkne, sier Engelstad.

Frykter fundamentalisme

Kunsten er blitt et politisk virkemiddel i muslimske samfunn, og det vet kunstnerne.

– De støtter reformprosesser som gjør det enklere å uttrykke seg og tester hvilke begrensninger det er i verden, hvor langt det er mulig å gå og grensen for livet, sier Engelstad.

Alaa Awaf er av dem som brukte kunsten under revolusjonen. Han laget komplekse veggmalerier med motiver inspirert og hentet fra egyptisk historie, samt hendelser under revolusjonen. Andre gatekunstnere bruker sjablonger og spraybokser, men Awaf bruker pensel og akrylmaling. I et intervju med BBC våren 2013 sier han:

– Jeg bryr meg ikke om politiet tar meg. Jeg må dele bildene mine med folket i gata. At Det muslimske brorskap tok makten, bekymrer ham.

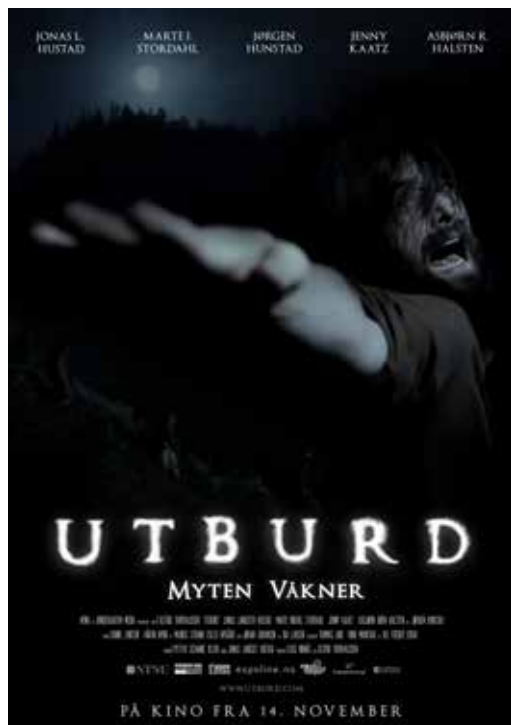
– Jeg er virkelig bekymret for politikken og framtida til Egypt. Jeg ser ikke noen endring i politikken, bare at Det muslimske brorskap har tatt makten. De vil endre alt i henhold til deres egen stil, men de har glemt folket, sier Awaf. **UD**

Mesterlig fra masterstudenter

UTBURD - ASTRID THORVALDSEN - VISES FRA 14. NOVEMBER

TEKST: CHRISTINE ERIKSEN, FILMOFIL PRESSEFOTO: STORYTELLING,

Utburd starter med en klisjé innen skrekkfilmsjangeren: En vennegjeng skal på hyttetur. Det er en ganske typisk skrekkfilmvennegjeng, med en god blanding av gutter og jenter, der én er den smarte, én er den skeptiske, og flere er par. Heldigvis blir vi raskt introdusert til det sentrale konseptet, nemlig «utburd». Den første kvelden fortelles myten, og en i gjengen får lyst til å skrive en bok basert på ideen. Utburd er en gammel norsk tradisjon der barn som ble født uønsket, eller vannskapte, ble satt ut i skogen for å dø. Noen overlevde og vokste seg til rare skapninger, som man måtte vokte seg for når man var ute i skog og mark. Dette er sannsynligvis et av de beste skrekkfilmkonseptene jeg har hørt på lenge, særlig for oss skogelskende nordmenn. Vennegjengen blir godt kjent med utburd under helgeturen.

Det første som må sies om *Utburd* er at alt ser profesjonelt ut. Selv om det er umulig å glemme at man ser på en film som ble levert som en masteroppgave, fordi det er så unikt, er det veldig få scener som vil minne deg på det. De unge talentene snublet bare over et par linjer der manuset ikke strakk helt til, men jevnt over er de så oppriktige at jeg ble småforelsket i dem alle sammen.

Oppriktig er et ord man kan bruke om hele filmen. Humoren er lett og leken, og sannsynligvis lo publikum mer enn de gispet av skrekk. Filmskaperne forstår at visse klisjéer må bemerkes, men de gjør det på en mer beskjeden måte enn for eksempel *Død Søn*. Manuset holder seg på den realistiske siden, men aldri

til den grad at det blir en metaskrekkfilm, eller noe i Paranormal Activity-gata, og det er forfriskende.

Når det kommer til skrekken, er ventingen best. Det hele føles veldig urnorsk, og sammen med lyd-designet fikk jeg virkelig gross nedover ryggen. Men det må innrømmes: Jeg ble aldri virkelig redd. *Utburd* sliter med det de aller fleste skrekkfilmer sliter med, nemlig å holde skrekknivået oppe når trusselen har blitt avslørt.

De etterlatte barna vokser forskjellig, og ideen lar filmskaperne leke med designet. Du vet ikke hva slags type utburd som venter på deg i skogen. Det er nok til å få selv den vante camper til å bli i hytta. Når utburd kommer ut i lyset derimot, minsker effekten. De av oss som ser monsterfilmer ofte kan bli imponert av sminken. Den er absolutt til å skryte av, men som så ofte er det kjente mindre skummelt enn det ukjente.

Utburd er ikke bare en utrolig prestasjon for en gjeng studenter, men en interessant film som ser 100 prosent profesjonell ut

Slutten føltes litt som den slapp meg av et busstopp for tidlig uten at jeg vet hvor jeg skal videre. Det kan være at *Utburd* hadde fungert enda bedre om de hadde forklart litt mer, eller motsatt: Belyst enda mindre og latt oss tvile på alt. Prøver man å forklare reglene i sin overjordiske verden for nøye, vil det som skurrer bli lettere å se. Myten om utburd er for meg så forferdelig at filmen ikke trenger å forklare mer rundt den. Jeg skal ikke rope noe, men filmskaperne skal ha skryt for at de forsøker å få enda mer ut av ideen sin.

Utburd følger mange av skrekkfilmsjangerens konvensjoner. Noen klisjéer blir trykket til brystet, mens andre lekes med. Til tross for noen logiske brudd er *Utburd* jevnt over et bra innslag i sjangeren. Den har atmosfære, lyddesign og et konsept som vekker skrekfilmlysten i oss alle. Det er en debutfilm alle involverte burde være stolte av.

Regissør Astrid Thorvaldsen sa før visningen på Kosmorama filmfestival i vår at hun håpet filmen ville sitte i oss i god tid framover. Det er det ingen tvil om. Er det en ting *Utburd* gjør helt riktig, så er det å putte en ubehagelig idé i hodet ditt. Jeg kommer garantert til å tenke på utburd neste gang jeg er på hyttetur.

Hør mer om *Utburd* i neste sending av *Filmofil* på dusken.no.

Merknad: Flere av de som har laget filmen har tidligere vært med i Studentmediene i Trondheim, men har ingen tilknytning til anmelder.

MIN ANBEFALING

MARIA BIRKELAND OLERUD

Kulturredaktør

Når tilfeller av eksamenspanikk forekommer oftere enn fyllesjuka og ikke engang gløsingenes allværsjakk holder stand mot novemberregnet, hva passer vel bedre enn å drømme seg til sydligere strøk? Det finnes en verden utenfor lesesalen, og den er vakrere og viktigere enn pensum. Reising på studentbudsjett er strevsomt. Billigere enn flybilletter er reiser gjennom filmlandskap. Destinasjon: Argentina. Avreise: Når du egentlig bør lese til eksamen.

Ensomme sinn og landskap

I varme, sjarmerende *Historias Minimas* (2002) flettes tre historier sammen når noen fremmede møtes på ei veistrekning i Patagonia. Den særegne regionen og de reisendes enkeltskjebner portretteres med lavt tempo og jordnære replikkvekslinger. Bilder av det golde, værbitte landskapet er en stor kontrast til omtanken de fremmede viser hverandre. Derfor er filmen først og fremst menneskelig, og tar for seg forsøkene vi gjør på å nå hverandre, både i menneskesinnet og det patagoniske landskapet.

Livets tango

Sur (1988) er en film du aldri glemmer. En mann forlater fengselet etter militærdiktaturet i Argentina. Han vandrer gatelangs i drømmeaktige bylandskap i Buenos Aires nattetid og forsøker å finne tilbake til livet han forlot. Her er det magiske realistisk og det realistiske magisk. Slik fortelles en dyster og alvorstung, men like fullt vakker og følsom historie om tomhet og mening. I videre forstand handler filmen om det kollektive traumet etter diktaturet, om å vende tilbake og gå videre. På kjøpet får du en dose neotango av tangogeniet Astor Piazzolla. Musikken er like stormende melankolsk og lidenskapelig intens som atmosfæren i filmen og byen den utspiller seg i. På sitt beste er *Sur* et av disse kunstverkene som gir deg et glimt av sannheten om selve livet.

Revolusjonsinspirasjon

Du kommer ikke utenom *Motorsykkeldagbøkene* (2004), beretninga om legestudenten Ernesto Guevaras Latin-Amerika-ekspedisjon. Muligens er ikke dette et filmatisk mesterverk, men den unge «Che» og kameraten Alberto Granados støvete landeveiseventyr er inspirerende. Med motorsykkelen legger gutta ut på tur fra Buenos Aires, over pannekakeflat pampas, gjennom tåkete, tropisk regnskog og andinske fjellandskap som bokstavelig talt tar pusten fra deg. Det blir flust med fanterier, fyll og flørtning, men også møter med menneskeskjebner prega av sykdom og urettferdighet. Innsikten i kontinentets identitet, kampen mot sosial og økonomisk ulikhet, former verdiene til den senere kompromissløse revolusjonæren. Hopp av legestudiet om du må, du også. Verden må fortsatt reddes.

Grønt, godt og billig

Hagen
Nedre Bakklandet 75
TEKST: MARIE BORGES
FOTO: KATINKA GOFFIN

Jeg er litt seint ute, og haster av gårde i grått, kjølig høstregn. Da jeg kommer inn i nyåpna Mat fra hagens lokaler, er overgangen fra Trondheims grå gater slående. Det summer av stemmer, og lokalet er lyst, rent og åpent. Og fullt. Rundt lyse bord i heltre sitter sultne, men blide mennesker. De drikker grønne juicer, mens de venter på maten og ser kjernesunne ut.

Hagen er Trondheims siste tilskudd av serveringssteder for vegetarmatentusiaster, og åpnet 20. oktober. Gjengen bak er den samme som utviklet Persilleriet. De serverer økologiske, kortreiste grønnsaker. Mange av råvarene er lokalproduserte, og menyen er bygget opp rundt grønnsaker som er i sesong. Maten serveres både inne og til å ta med, i resirkulerte papirbokser. Det er overraskende mange sitteplasser i det lille lokalet, som likevel ikke virker overfylt.

Bak disken, som er full av friske økologiske grønnsaker, står en ganske liten meny bestående av salater, sandwicher, varm mat i rull, en hot-box og noen forskjellige ferskpressa juicer og rawkaker. De er sukker- og glutenfrie, og som ikke er varmebehandlet, for å beholde mest mulig av næringsstoffene i ingrediensene. Maten lages og serveres av to hyggelige, travle servitører. Alt på menyen er vegansk eller vegetarisk, og til ganske studentvennlige priser: Maten koster mellom

90 og 120 kroner, og er i porsjoner som gjør deg passe mett. Vi bestiller en falafel i rull, og et smørbrød med rødbet og røkt tofu. Måltidene serveres etter hvert som de blir klare, og selv om vi ikke får all maten helt samtidig er ventetida kort til tross for at lokalet er fullt.

Falafel er vanligvis noe jeg spiser i seine nattetimer hvis køen utenfor Sesam er for lang. På Hagen gjør den seg godt til middag også, men den smaker mye mindre enn smørbrødet. For rødbeten og den røkte

Hagen serverer bærekraftig, smakfull og vegetarisk mat til miljøbevisste Trondheims boere

tofuen i sistnevnte framkaller et overrasket «mmmm!» og lovprisninger fra begge idet vi tar en bit. Her er det mange smaker mellom de to delene glutenfritt proteinbrød, som sammen utgjør et måltid som både er friskt og fyldig. Smørbrødet er rett og slett skikkelig godt, og definitivt verdt å prøve. Falafelen serveres med hummus, grønnkålsalat og chilidressing, og smaker godt, men framstår likvel litt tam ved siden av alle smakene i smørbrødet.

Lokalet bidrar til det rene, friske inntrykket vi får av maten som serveres. Hagen er et hyggelig sted for en kjapp middag, eller en søndagslunsj, men er kanskje ikke et sted man blir sittende lenge. De harde trestolene innbyr ikke til å synke tilbake og dele dype samtaler. Men et besøk innom virker likevel forfriskende for sjela og fyller opp studentmagen med tiltrenge vitaminer.

Mange er innom mens vi spiser: Usminkede småbarnsmødre og barn kledd i økologisk ulltøy; tidsriktige pappaer på perm; og miljøbevisste studenter med yogamatte over skulderen. Den jevne hipster med sans for hipp, kortreist mat og gode smaker. Selv om Hagen nok surfer på den trendy, grønne bølgen, serverer de sunn, miljøvennlig mat som er veldig god, til et variert klientell og til en billig penge.

Lite lærdom, mye sjarm

IKKE EN SÅNN JENTE: - En ung kvinne forteller deg hva hun har «lært»

Av Lena Dunham – Cappelen Damm

TEKST: MARIT ELISE LIEN FOTO: CAPPELEN DAMM

Lena Dunham, skaperen av den prisvinnende tv-serien Girls har kommet med bok. Tv-serien er så spesiell at man enten må like den, eller så klarer man den bare ikke. Ville boka være av samme type? Omslaget skilter med: En ung jente forteller deg hva hun har «lært». Er dette en overlevelseguide?

Ikke en sånn jente er skrevet som små historier delt inn i kapitler ut fra tematikk. Innimellom har Dunham også med lister over ting hun har lært av sine foreldre, venner og av seg selv. I motsetning til tv-serien er *Ikke en sånn jente* historier fra forfatterens eget liv, men det er lett å se for seg karakteren fra tv-serien som den ekte Lena. Dette skaper litt kaos i hodet, men kanskje gjør det ingenting at de smelter sammen?

Det første kapittelet i boka handler om sex. Så følger kropp, vennskap og jobb. Her er alt man kan forvente: Fyllesex på skitne gulvtepper, kondomer som havner i pottplanter, jojo-slanking, internettkjærester, og side på side med pinlige situasjoner. Dette i seg selv er ikke noe nytt for denne sjangeren. Det som skiller Dunhams versjon fra lignende bøker er at hun forteller uten noe slags filter. Hun har ingen grenser for hva man sier og hva man lar ligge mellom linjene. Her skal alt med.

Dunham vil med denne boka beskrive en ungdomstid full av opprør, nysgjerrighet, trang til å være som alle andre, samtidig spesiell. Hun tar for seg motsetningene mellom den forestillingen man har av noe, og hvordan det er i virkeligheten. Hun forteller for eksempel at hun synes sex føltes som om en dobørste ble stappet inn i en flaske. Her er det ingen vakre skildringer, eller forsøk på å pynte. Det skal være «ekte». Det får meg til tenke at jeg er den siste romantikeren på jorda.

Ikke en sånn jente er gjennomført, og det er lett å følge Dunhams tankesprang og små anekdoter gjennom hele boka. Likevel mangler den kanskje et høydepunkt. Alle kapitlene har en gjennomgående komisk stemning, noe som gir lite rom for sårhet eller ettertanke. Dette gjør boka litt flat. Hva er egentlig budskapet?

Hun har ingen grenser for hva man sier og hva man lar ligge mellom linjene. Her skal alt med

Vi lever i en tid hvor vi stiller høye krav til oss selv og til hva vi skal oppnå. Forfatteren skriver at hun blir glad hvis hun kan hindre andre jenter i å gjøre samme feil som det hun har gjort. Når jeg leser listene over hva hun har lært, blir jeg likevel usikker på om det er dette boka virkelig tjener til. Her er det massevis av vulgær humor og en god dose sjarm, men lite «lærdom».

Likevel, har du en venninne som ikke forstår eller ikke bryr seg om hva som passer seg? Forelsker hun seg alltid i guttene med de rareste klærne og de dårligste vitsene? Føler hun seg ufullkommen, men vil ha alt? Da er dette årets julegave.

Butt penn om de spisse pennene

FRIE PENNER – STUDENTAVISA I TRONDHEIM 100 ÅR. THOMAS SOLBERG OG JOAKIM GUSLAND (RED.), UNDER DUSKENS JUBILEUMSKOMITÉ
TEKST: MARIE BORGEN

Frie penner er en fin inngang til selve historien om studentenes Trondheim

Under Dusken har vært Trondheimsstudenters avis i 100 år. Dusken er med dette Norges eldste studentavis. I anledning jubileet utgis en bok om avisas utvikling og lange tradisjoner. Det er en historie om kontinuitet og brudd, om intern splid, ytre konflikter og politisk polarisering.

Boka begynner med begynnelsen. Her beskrives en turbulent oppstart og en mangslungen utvikling. I denne delen er det nærheten til, og gnisningene med, Samfundet som er den mest sentrale problemstillingen, og tematikken rundt redaksjonell frihet under økonomisk avhengighet tas opp. Siden beskrives de sterke politiske skillelinjene og politiseringen av innholdet på 70-tallet, da Dusken bar tydelig preg av den til enhver tid sittende redaksjonens politiske tilhørighet. Dusken ble også i 15 sammenhengende år drevet av en kommunistisk redaksjon. Siden beskrives en stadig økende tabloidisering og flere omfattende endringer i avisa, som ledd i utviklingen mot det moderne Under Dusken slik vi kjenner det i dag.

Frie penner drives framover av de mange sitatene hentet fra tidligere utgaver av Under Dusken. Historien er delt inn i fire perioder, i boka viet hvert sitt kapittel. En slik oppbygning stykker opp innholdet på en god måte, og er ment å gjøre det enklere å følge med som leser. Hvert kapittel gir innledningsvis en kort oversikt over sentrale tendenser som preger den aktuelle perioden.

Det kan likevel virke som om Under Duskens historie ikke er spesielt egnet for slik periodisering. Kapitlene bærer preg av å hoppe i overkant mye fram og tilbake mellom ulike redaktørperioder, tatt i betraktning den svært detaljerte framstillingen.

Dette bidrar til en manglende kontinuitet i den historiske fortellingen. Kombinert med et vell av detaljer, navn og datoer blir det utfordrende å følge med, og det er vanskelig å øyne de store linjene og en sammenhengende utvikling. Dette gjelder spesielt for de første kapitlene, hvor informasjonstettheten stiller store krav til en engasjert og interessert leser, og virker etter hvert rett og slett litt kjedelige. Boka engasjerer mer der den appellerer til allerede foreliggende referansepunkter, i den senere historien. Her er det lettere å leve seg inn i konfliktene og kjenne seg igjen i utfordringene redaksjonene møtte.

I tillegg bærer teksten preg av stadige gjentakelser. Man skulle tro at dette skulle gjøre det enklere å følge med. Men de hyppige gjentakelsene bidrar til at teksten virker uferdig, framstillingen springende, og det hele framstår noe uklart.

Boka er skrevet av flere forfattere, som tidligere har vært aktive i Dusken-redaksjonen. Den ferdige teksten hadde nok nytt godt av at de ulike bidragene til manus hadde vært bedre føyet sammen. Strukturen kunne også med fordel vært mer spisset. Det er likevel tydelig at det er lagt ned stor innsats i forberedelser og gjennomlesing av gamle UD-utgaver som bakgrunn for tekstene. Engasjementet forfatterne viser for Under Dusken er imponerende og inspirerende. I en bok som virker såpass gjennomarbeidet hva gjelder innhenting av stoff, virker det pussig at den ikke har vært gjennom en siste runde med korrektur. Stave- og tegnsettsfeilene er ikke så rent få.

Forfatterne har i det lengste forøkt å videreføre

Duskens spisse penn. Språkføringen virker tidvis litt krampaktig. Bruken av fremmedord og kronglete setningsoppbygging gjør ikke bare boka mindre lettlest og mer utilgjengelig, det er innimellom bare pinlig. Det kan virke som om forfatterne tidvis er mer opptatt av å tydeliggjøre egen veltalenhet enn Duskens historie. Dette er spesielt framtrekkende med den utstrakte bruken av «[sic!]

Boka loser leseren på en noe ustødig, men svært informativ, måte gjennom Under Duskens historie. *Frie penner* er en fin inngang til selve historien om studentenes Trondheim. Den beskriver utviklingen til mange sentrale institusjoner i Trondheims studentliv: UKA, Samfundet og UD var alle nært knyttet sammen og sentrert rundt et lite miljø av engasjerte. Dette gjør at historien om Under Dusken virker mer relevant og storlinjet, fordi den viser til dynamikken i et større studentmiljø. Om forfatterne hadde arbeidet mer med struktur og språkføring hadde de også gjort historien mer tilgjengelig for en større interessert lesergruppe. Frie penner er likevel en inspirerende fortelling om landets eldste studentavis og studentsjela i Trondheim.

Duskens penn har alltid vært fri og spiss. Forfatterne har forsøkt å videreføre denne tradisjonen. I den forbindelse hadde de nok vært tjent med å arbeide mer med den endelige framstillingen av det store materialet, resultatet framstår som nokså uferdig.

TRADISJONELT: - Vi kommer jo fra en bakgrunn med tradisjonelle instrumenter, sier Ole Torjus Hofvind.

De nye rockestjernene

Synther tar over for pianoet, trommemaskiner for trommesettet. Man trenger ikke lenger en garasje å øve i, men tid, teknologi og en datamaskin. Rytmeklubben er blant de som er med på å dra musikken i en ny retning.

MUSIKK

TEKST: **Ulrik Halmøy**
FOTO: **Christina Undrum Andersen**

Vi lever i en tid hvor mange av de store artistene består av én person og en datamaskin, ikke et firemannsband med gitar, trommer, bass og vokal. Trondheimsbaserte Rytmeklubben holder seg fast i begge deler. De er et firemannsband, men med hver sine taster å trykke på.

Full kontroll

Ole Torjus Hofvind forteller at det var muligheten til å manipulere lyd som interesserte ham, før selve uttrykksformen.

- Vi kommer jo fra en bakgrunn med tradisjonelle instrumenter, men alle hadde vel individuelle grunner til å begynne å jobbe med elektronisk musikk. Det var først etter at vi hadde begynt på hver vår kant, at vi begynte å lage musikk sammen, sier Hofvind.

Bandet forteller at å jobbe med elektronisk musikk gir muligheter til å utfolde seg, samtidig som man jobber med andre.

- Det som er kult med å gjøre alt selv, er at du har full kontroll. Du slipper å inngå så mange kompromisser med de andre i bandet ditt, fordi det bare er deg selv som utgjør bandet. Da blir uttrykket så særegent, kontra hvis man skal jobbe

sammen med andre, sier Henrik Haraldsen Sveen.

Ulike meninger - flere muligheter

- Det jeg synes er spennende med å jobbe sammen om elektronisk musikk, er at du samarbeider om noe som alle har forskjellige synspunkter på, men gjør det i en plattform som er veldig basert på at man har kun én som får uttrykke seg, sier Haraldsen Sveen.

Hofvind mener man har flere muligheter når man lager elektronisk musikk.

- Du kan gjøre mye mer forskjellig. Du sitter der med et verktøy som du kan lage mange flere forskjellige uttrykk med, enn du kunne ha gjort med en gitar, sier han.

- Så er det jo også at det uttrykket en gitar gir, er veldig kjent, og har veldig mange konnotasjoner. Det er derfor det er vanskeligere å gjøre noe som er nytt med en gitar, i hvert fall innen popmusikk, uten at det blir forbundet med tidligere uttrykk, mener Martin Aspen.

Flere norske produsenter hevder seg stort internasjonalt. Bak bølgen med «Oslo-disco» fra det siste tiåret finner man blant annet Todd Terje og Lindstrøm. Dette er to store navn innenfor det internasjonale elektronikamiljøet, men som er mye mindre kjent i hjemlandet. Medlemmene i Rytmeklubben mener allikevel at det norske elektronikamiljøet ikke er grensesprengende.

- Det er ikke så mange som nødvendigvis leter etter å sprengre grenser i Norge, men man har alltid noen. Drippin, for eksempel, sier jo det til og med selv at han er veldig interessert i dra ting framover, sier Aspen.

- Jeg synes Cashmere Cat helt klart er en av de som lager nye ting, og som hele tiden «pusher» ting framover. For meg er det kanskje han og Drippin som sitter i førersetet i Norge når det kommer til å ta det til nye høyder, sier Hofvind. **UD**

MJAU: Da Under Dusken prøvde å kontakte Cashmere Cat for å få høre hva han tenkte om saken, fikk vi en katte-emoji som svar

DUSKEN ANBEFALER: SEKS LOKALE BAND

TEKST: **Tore Kalleberg**

Hallo, du bor i Trondheim, du behøver et minimum av lokal kulturell kapital. Her er et knippe Trondheimsbaserte band du bør sjekke ut, enten på plate, internett eller aller helst live.

1. Rytmeklubben

Produsentkollektiv med modus operandi som Wu Tang Clan, hvor medlemmene lager låter hver for seg så vel som sammen, og turnerer som gruppe. Remixer favoritter og smir sammen djmixer. Spiller både klubbkvelder og konserter.

2. Short Skirts

Short Skirts gjør upbeat garasjerock enda mer festvennlig og dansbar med retro surfeelementer. Iggy & The Stooges møter Dick Dale. Suverene på scenen, som bevisst på Pstereo. Debutalbum ventes i januar.

3. Yodok III

Ambient drone med innslag av jazz, rock og klassisk. Tålmodig og eksplosivt beveger tuba, trommer, gitar og flugabone seg som en vulkan med hensikter. Slipper dobbelalbum i januar.

4. Woodland

Led Zeppelin-inspirert blues-rockband som slapp sitt selvtiluterte debutalbum i september. Med bakgrunn i byens yrende jazzmiljø, fremmer Woodland det lekende og talentfulle. Frontet av Gisle Solbu i desperat utfoldelse, er tidlig White Stripes den gjennomgående referansen.

5. Blomst

Fargerik, punk-inspirert garasjerock med sterkere refreng enn landets mest spilte popartister. Enorme mengder energi både på LP og scene, frontet av juvelen Ida Dortha Horpestad. «Cowboy & Indianere» er en av de beste låtene Norge produserte i 2013.

6. The Fjords

Tungsindig indierock med elektroniske elementer. Utradisjonelt, mørkt og vakkert, med en nærmest cinematiske innfallsvinkel til sjangeren. Har imponert nok til å sikre re-booking til Trondheim Calling på nyåret, samt kåret til ukas Urørt av P3.

Green Sky Accident i ny drakt

Ny line-up og splitter nye låter

ET FYSISK BAND: Vi tok opp det forrige albumet med en gammel opptaksmaskin fra 80-tallet som ikke hadde kompressor. Det nye albumet blir mer preget av at vi er et fysisk band.

► MUSIKK

TEKST: **Ludvig Furu**
FOTO: **Hildur Agustsdottir**

Bergensbandet Green Sky Accident leverte en kanonbra konsert på Klubben på Samfundet 23. oktober. Dette var deres første konsert med ny bassist, og de spilte et utvalg av helt nye låter. Noen var spesielt skrevet for denne anledningen, og noen skrevet i forbindelse med deres nye album.

Navn fra naturopplevelse

Hvor kommer navnet deres fra?

– Vi liker å si at det ikke kommer fra noe sted, slik at publikum kan gruble litt. Men opphavet er vel fra en opplevelse gitaristen vår, Stian, hadde utendørs der himmelen var helt grønn.

Det er ikke første gang bandet spiller i Trondheim, men det er en stund siden sist de har vært utenfor Bergen. Nå er de tilbake med to nye bandmedlemmer, og i større og bedre konsertlokale.

– Sist vi var i Trondheim spilte vi på Knaus. Nå

har vi rykket ett steg opp, og spiller nå på Klubben med våre relativt nye medlemmer Eivind og Pieter.

– Eivind begynte for halvannet år siden, og Pieter for et par måneder siden. Sistnevnte har ikke hatt noen problemer med å komme inn i musikken på så kort tid, han er en naturlig groovy kis.

De ble for et par måneder siden spurt om å lage et bestillingsverk til Samfundet. Noen av låtene blir antakelig brukt på deres nye album.

Trommer fra en maskin

– Vi spilte vel fem-seks nye sanger, og noen vi har laget til vårt nye album som kommer i januar. Det er jo ingen som har hørt sangene våre her i Trondheim uansett, så ingen merker forskjell. Men da vi fikk beskjed om å lage noen nye sanger spesielt til denne konserten, ble vi litt ekstra oppmerksomme på stilen vår. Det er mange av låtene vi aldri har spilt live før vi syntes fungerte veldig bra, som vi garantert kommer til å spille igjen.

De er inspirert av tidlig Motorpsycho og andre indie- og midwest emo-band.

– Vi har hørt mye på band som American Football og Sonic Youth. Eivind er en metal-type, så

trommelinjene blir ofte harde. Med Eivind låter vi kanskje mer i retning av post-metal. Det snikes inn en blastbeat her og der, metal er jo trommisen sjanger.

Musikken deres er hardere enn før, i motsetning til debuten som de beskriver som mer country-aktig.

– Det ble spilt inn av Tore, Stian og en trommemaskin vi lastet ned. Det skapte en slags lo-fi elektronika-sound.

Før bodde Tore og Stian i forskjellige deler av landet, spilte inn opptak for seg selv, brant dem på cd-er, og sendte til hverandre i posten. Så møttes de i feriene og fullførte komposisjonene. Så var det et lite plateselskap som ville gi ut dette. Store deler av det nye albumet er tatt opp live i studio, i motsetning til det forrige som hadde lavere produksjonsverdi.

– Vi tok opp det forrige albumet med en gammel opptaksmaskin fra 80-tallet som ikke hadde kompressor. Det blir mer preget av at vi er et fysisk band.

I januar er altså et nytt, mer påkostet album klart. Og Green Sky Accident er kanskje klare for å rykke enda et steg opp. **UD**

ANMELDELSER

Mystisk hypnotiserende, dessertkrevende Garn og julegavetips. vi har anmeldt Deptford Goth, ...And You Will Know Us By The Trail Of Dead og Neal Young

DEPTFORD GOTH SONGS

TEKST: ØYSTEIN FANDREM
FOTO: 37 ADVENTURES
SLIPPDATO: 03. NOVEMBER

Albumnavnet *Songs* er ikke så ekstremt inspirert, men bjørnen lever enda.

Deptford Goth levde før sin første plate et dobbeltliv som barneskolelærer på dagtid, og myk shoegaze-musiker om natten, før sin første plate. Han slipper nå sin andre plate, og dagjobben hans har enda ikke påvirket musikken hans. Melodiene er oppe i stratosfæren. Tekstene er dempede, men kommer tydeligere fram her enn på den forrige platen. Denne skiva høres litt ut som om Bon Iver har lagt fra seg gitaren og funnet fram synthen. Tekstene har blitt litt lystigere, men det er fremdeles en følelse av melankoli, om ikke depresjon.

Stilen og utgivelsen er perfekt anlagt for årstiden. Melodien tar aldri helt av, men den er mystisk hypnotiserende. Synthen er myk som bomull, men det ligger hele tiden en klar beat i bakgrunnen. Det er ikke mange instrumenter involvert, men men det er heller ikke nødvendig. Dette er et album du kan slappe av til.

Det mest avslappende med denne plata er at du aldri trenger å stoppe og lure på hvilken retning plata tok. Låtene er en smule ensformige, selv om de blir litt mer livlig på slutten. Det blir defor tungt å høre albumet andre gang - plata blir rett og slett for lang. Spesielt når det er såpass lite framdrift i låtene.

Når alt dette er sagt, så er det en fin plate. Den er ikke revolusjonerende på noen måte, men det er en skive med et par sterke låter. «The Loop» er nydelig og drømmende. Falsetten på refrenget hjelper til med å understreke sårbarheten i artisten. Daniel Woolhouse, som Deptford Goth heter, har uttalt at han lager musikk for å uttrykke følelsene sine, uten å måtte se andre i øynene. Den største faren med det sårbare imaget er at man lett kan oppfattes som sippete. Det er det største problemet til Deptford Goth. Er det noe du kan leve med, er dette absolutt en plate du bør få med deg.

...AND YOU WILL KNOW US BY THE TRAIL OF DEAD XI

TEKST: HÅVARD HARALDSEN
FOTO: SUPERBALL MUSIC
SLIPPDATO: 20. OKTOBER

Tilfreds med middelmådighet.

På dette punktet har amerikanske ...And You Will Know Us by the Trail of Dead vært gjennom hvert eneste stadium i rock'n'roll-karrierestigen. Den lovende debuten, den solide oppfølgeren, karrieretoppen, den spektakulære fiaskoen, den mislykkede returen, gjenoppbyggingen, den oppløftende maktdemonstrasjonen, og gjenfunnet av tidligere form. Men der diskografien deres fram til i dag har sett turbulente svingninger fra disharmonisk punk til overdådig prog, så har de med sin niende fullengder *XI* landet mykt et sted midt imellom.

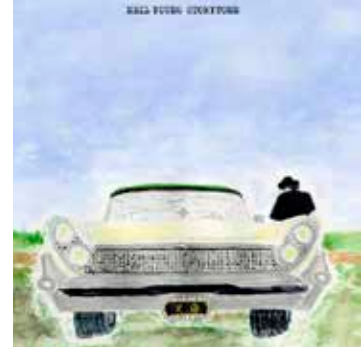
Albumets første halvdel blir drevet av en lyttervennlig, «tilbake til røttene»-tilnærming. Dette er en trend man ser hos mange band som har hatt problemer med å begrense seg på tidligere utgivelser. Men deretter, mens du forbereder deg på 20 minutter til med semi-interessant pop-rock, så skjer det noe uventet. De går tilbake til herlig overflodighet.

Når vi kommer til «How to Avoid Huge Ships», albumets første instrumental, skifter stemningen til noe vakkert. Plutselig flyter vi uten anker i et hav av musikalsk frodighet. Albumet er som et barn som så gjerne vil ha dessert, men må vente til det har spist opp den kjedelige middagen. Trail of Dead haster seg gjennom den solide rocken, for å kunne berike seg i noe mer luksuriøst.

Fra deres første album har Trail of Dead turnert varierende sjangre, alle med en manisk og sprudlende tilnærming. Man kan trygt si at enkelte av disse stilistiske anstrengelsene har vært mislykkede. Samtidig kan ikke bandet beskyldes for å være sjangerdilettanter. *XI* er en bekreftelse på at Trail of Dead ikke har glemt hvordan man skriver eksemplariske, robuste rockelåter. Men kanskje enda viktigere, viser det at bandet heller ikke har glemt hvordan man balanserer disse låtene med velplasserte partier av overdådighet.

NEIL YOUNG STORYTONE

TEKST: KARINA SOLHEIM
FOTO: REPRIS RECORDS/WARNER
SLIPPDATO: 03. NOVEMBER

Han er ustoppelig, denne mannen.

68 år er ingen alder. Neil Young produserer som aldri før. Albumet med den herlige tittelen *Storytone*, står for døra. Skiva er ein dobbeldekkar med ein standarversjon, som på ingen måte er standard, med sitt komplette symfoniorkester som bakteppe. Så har du deluxeversjonen som ikkje er luksuriøs i det heile, som består av stort sett berre Young og akustiske demoar. Stortsett berre han og mandolinen, som på søte og naive «Tumbleweed». Men det er ikkje berre berre, det er akkurat det me treng, det er nakent, ektefølt og nydeleg.

Den einaste gongen eg har assosiert Young med noko Disney-relatert er vel når eg har lytta til hans vakre «Pocahontas». Standardversjonen høyrer ut som lydsporet til samtlige Disneyfilmar. Det er storslått og imponerende. Men Youngs skjøre stemme er å foretrekke akkompagnert av nedstrippa akustiske strenginstrument eller uformell og improvisert skranglerock.

I «Who's Gonna Stand Up?» gjentar han det viktige spørsmålet me har stilt i mange år, «Who's gonna stand up and save the earth?/This all starts with you and me». Det passar godt i disse regntunge flomdagar. Regnet kan me også nærast føle renne ned ansiktet i blues-tunge «Say Hello to Chicago» med sitt nedstemte piano og triste munnspeil. Eit snev av lukke anar me likevel i mellom alt det vonde i vakre «I'm Glad I Found You». Heldig er den personen som får denne låta skrive til seg, «Glad I found you/in this sad world/where so many things have gone wrong». Akkurat den låta skal du spele 12. november, dagen Neil Young fyller 69 år. Det blir ikkje noko problem, sidan albumet blir sluppet 3. november, og du kjøper eit eksemplar til deg sjølv. Og du kjøper eit til far. Og eit til bestefar din, som elsker symfoniorkester. Og kanskje eit til kjærasten din. Dette blir årets julegave til alle du er glad i.

Radio Revolt er en radiokanal av og for studenter i Trondheim. Vi har et bredt spekter av programmer med en variert og spennende musikkprofil. Du kan streame oss på Dusken.no og laste ned våre podcast på iTunes.

dusken.no/radio

MANDAG:

16.00-17.00
postBluesKollektivet
Musikk - Rock

17.00-18.00
Alle elsker mandag
Humor

TORSDAG:

18.00-19.00
Uillustrert Vitenskap
Populærvitenskap

20.00-22.00
Filmofil
Filmmagasin

TIRSDAG:

16.00-17.00
Popstase
Musikk - Pop

17.00-18.00
Live
Konsertmagasin

18.00-20.00
Blyforgiftning
Musikk - Metall

20.00-21.00
Bokbaren
Litteraturmagasin

FREDAG:

15.00-17.00
Nesten Helg
Aktualitetsmagasin

17.00-18.00
Irie Radio
Musikk - Jamaikansk

18.00-20.00
Feber
Musikk - Hip-Hop og R&B

20.00-21.00
pink/noise
Musikk - Pop og støy

ONSDAG:

15.00-16.00
Hagelangs
Musikk

16.00-17.00
Harselas
Humor

17.00-18.00
Ctrl+Alt+Delete
Spillmagasin

18.00-19.00
Reservebenken
Sport

LØRDAG:

13.00-14.00
Garasjen
Teknologimagasin

17.00-18.00
Dansebåten
Musikk

SØNDAG:

15.00-16.00
PostKåkk
Mat og postrock

16.00-17.00
Nashville
Musikk - Amerikana

18.00-19.00
Gretne Gamle Gubber
Humor

20.00-21.00
Vinyl
Musikk - Eklektisk

BOKBAREN – Tirsdag 20-21

Forsvant bokanbefalingene fra din virkelighet idet du begynte å omgås folk som synes pensum er mer enn nok å komme gjennom? Tror du Stoner handler om en ungdom med marijuana-fyllt hverdag? Er biblioteket en fiende og ikke en venn? Fortvil ikke, redningen er nær.

Bokbaren er Radio Revolts litterære magasin, hvor vi preiker om alt det du skulle ønske du hadde tid til å lese. Her snakker vi om litteratur og debatter relatert til vår samtid og Trondheim, men stuper også i hele den litterære

virkeligheten som finnes der ute, både fortid og framtid. Bokbaren er et program som ikke bare ser på litteratur, men som gjør alt det ser på til litteratur.

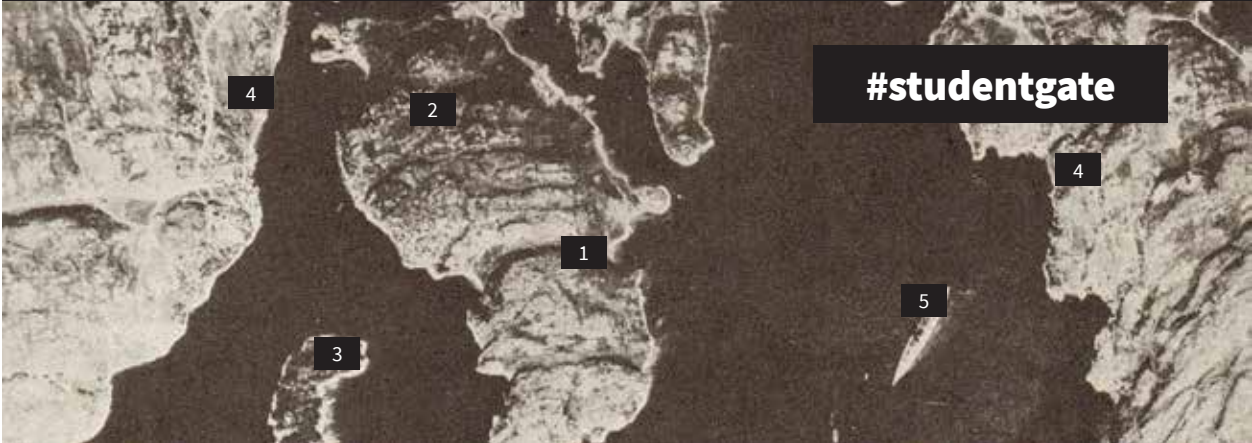
Har du egentlig fått med deg hva Handke-debatten handler om? Rakk du aldri å gå på Bokstavelig Talt? Vi oppsummerer høydepunktene for deg så du slipper å lete selv, og sier hva som er overraskende bra og hva som kanskje skuffer. Du kan høre intervjuer med forfattere som prater om skribentlivet og litteraturen, eller

andre kyndige mennesker som har bøker som en stor del av hverdagen. Til tider har vi temasendinger, og denne uka kan du få høre oss snakke om vår kjære Tomas Espedal. Bergenserens som levde et ukjent liv som forfatter helt til han skrev Gå eller kunsten å leve et vilt og poetisk liv. Nå er han blitt nominert til Nordisk Råds Litteraturpris tre ganger, men uansett om han vinner eller ikke gir vi deg en liten time full av refleksjoner.

Hør på Bokbaren. Vi gir deg den lille dytten du fortjener ut i litteraturuniverset.

SPITPOSTEN

– Studentttinget driver dødsleir

SLIK ER DEN: 1. BRAKKER OG STEINBRUDD. 2. MASSEGRAV. 3. «MEDISINSKE» FASILITETER. 4. MINELAGT OMRÅDE. 5. VAKTSKIP.

Opptil flere kandidater til Studentttinget (STi) skal være sporløst forsvunnet etter oppvaskmøtet sist torsdag om Mats Andreassens avgang.

TEKST: JOHAN MØKKERBAKKEN. FOTO: DEN BRITISKE MARINEN (FLYFOTO)

Spitposten har via SpitLeaks fått tilgang på hemmelige dokumenter som forteller om en såkalt dødsleir, hvor disse forhenværende studentpolitikerne nå skal befinne seg. I et hemmelig notat fra en middag mellom frimurerlosjen og arbeidsutvalget i STi heter det: «Det er som kjent ikke er mulig å fremme mistillit mot enkeltmedlemmer av STi. Den eneste måten å få noen kastet på i dag er å velge dem til leder eller nestleder, og deretter få dem til å krangle om hvilken kanal man skal se MGP på. Dette er et svært ineffektivt system.»

– SPITLEAKS LYVER

Leder Eline Sludal for Studentttinget kjenner seg ikke igjen i beskrivelsene av leiren som en gudsforlatt endestasjon hvor forne studentpolitikere jobber 16 timer om dagen med å hugge pukk ut av fjellet og sulter ihjel til det punkt at beina bryter gjennom huden. – Jeg føler at Spitposten framstiller dette på en utrolig tabloid måte og med grove faktafeil. For eksempel jobber de faktisk bare 15 timer hver dag. Dessuten får de dekket kost og losji. Det er direkte løgn å kalle det

en dødsleir, sier hun.

Sludal forteller at hun har taushetsplikt, og derfor ikke vil uttale seg om hva ledelsen selv kaller eller ikke kaller den angivelige dødsleiren hvor angivelige folk angivelig lider en angivelig sakte «død». – Er du ikke redd for at din bruk av taushetsplikten bidrar til å gjøre saken ensidig?

– Nei. Jeg føler at jeg har håndtert dette på en bra måte til å bare være 23 år gammel. – Hva sier du da til kritikerne som påstår at ... – Unnskyld, jeg mener selvsagt 23 og et halvt år, fortsetter Sludal.

KRONIKK: – DET ER SOM EN SOMMERLEIR

Representant Marie Hønerud har sendt en kronikk til Spitposten om leiren, hvor det kommer fram at hun heller ikke forstår hvorfor man gidder å framstille dette så tendensiøst. – Ut på tur, aldri sur, sier vi i Telemark. Jeg har selv vært der på bevertning, og det magre kostholdet og utfordrende arbeidsdagene i sterk sol gjorde meg både «lean» og «tan». Hønerud vektlegger den gode stemningen blant de som er der, og at nære vennskap utvikler seg i kampen for tilværelsen i små

brakkebygg. Representanten vedgår likevel at man kanskje kunne hatt noe mindre bestandstap til ulv. – Det er nok bare noe man må regne med, og vi ler ofte av det. Engasjement kommer tross alt ikke av seg selv. Av og til trenger man et gjennomgående hat mot de som henger etter og fører til at gruppen ikke når dagens produksjonskvote. No pain, no gain, sier hun.

LAR SEG IKKE SKREMME

Sludal forteller at hun tar selvkritikk på at hun burde ha informert Studentttinget bedre om saken, men ønsker likevel å vektlegge hvor feil Spitposten tar. – Nevnte jeg det om 15 timer? Spitredaktøren er ikke engang valgt av et demokratisk organ. Jeg er i det minste valgt av andre representanter, som selv ble valgt inn med hele 13,7 prosent oppslutning. Lederen for Studentttinget mener denne saken ikke bør få lov til å påvirke gjennomføringen av det pågående valget av nye representanter til Studentttinget. – Om man lar valget dikteres av Spitpostens elendige og ensidige dekning av noe som vi ikke kan uttale oss om, så lar man tyranniet vinne. Om man ikke

engang kan få litt fred og ro i et lønnet, profesjonelt tillitsverv, så vet jeg ikke hva man skal gjøre.

JOBBER HARDT

– Hva sier du til de som trekker fram andre store, men ulønnede verv i Trondheim, for eksempel samfundetleder eller UKEsjef, som leder henholdvis Norges største studentorganisasjon og kulturfestival? Du må ikke engang utstå Pirum som kunstnerisk innslag på møter?

– Man må forstå at dette er langt mer krevende enn det ser ut. Det kan for eksempel ta opptil flere måneder å få gjennomført et vedtak om å tømme papirsøpla på kontoret, uten at jeg kan gå spesifikt inn på hvordan dette skjer, da det er taushetsbelagt og ikke egner seg for publikum. Dessuten reiser man mye rundt i landet og snakker med andre studentpolitikere om andre ganger man snakket med andre studentpolitikere, avslutter Sludal.

Journalisten gir på dette punktet opp å få noe om sex i saken og begynner å spille 2048. Spitposten har etterkant forsøkt å få NSO til å uttale seg, men fikk dessverre bare signerte bilder av NSO-lederen med teksten «Stay strong <3» i retur. NTNU ville heller ikke svare på Spitpostens spørsmål om leiren, og sendte redaksjonen videre til et nummer som senere viste seg å være Pizzabakeren i Elgeseter gate. SP.

Hater når folk stiller mystillit :))))

REGISTRERER....

... AT GÅR PÅ GJENGRODDE STI-ER
... AT LIKE STI-LLE SOM I GRAVEN
... AT SPITPOSTEN FOR 100 ÅR SIDEN: «STI-LIG LÆGEROPPLEVELSE»
... AT ANTAGELIG BESØKSREKORD PÅ ET STI-MØTE
... AT MEN ALT VI FIKK TILBAKE VAR EN KALD SKULDER I TRYNET
... AT I TILLEGG TIL OMGANGSSYKE
... AT FITTEBLEKKA IKKE KLARTE Å FÅ EN KOMMENTAR FRA ALLAH
... AT NØYDE SEG MED GUD
... AT KANSKJE DE MANGLET OVERSETTER?
... AT FIRST HOUSE, HVOR BLE DET AV DEG I ALT MYLDERET?
... AT VI HAR LEST VEDTEKTENE TIL STUDENTTINGET
... AT FANT DEM PÅ DEEP WEB
... AT APROPOS TING DE ALDRI TRODDE SKULLE SKJE:
... AT NOEN FAKTISK LESER REFERATENE DERES OGSÅ
... AT VÅR KANDIDAT TIL STI BARE HAR ETT VALGMOTTO, NEMLIG «PARAGRAF 10, ENDELIG!»
... AT STI VURDERER REALITY-SERIE OM SITT INDRE SJELSLIV FOR Å FINANSIERE GODT-GJØRELSENE TIL ANDREASSEN
... AT SKAL STEMME UT ÉN (U)HELDIG JÆVEL I UKA
... AT HAN LIKEVEL FÅR PREMIE
... AT ENDELIG FRI FRA SAKSPAPIRHVELETE
... AT FOR EN GANGS SKYLD INVITERER STUDENTPOLITIKERNE TIL DIALOG MED STUDENTENE
... AT DEN NYE SPITSJEFEN PRØVDE SEG PÅ REVERSE-REVERSE COWGIRL FREDAGEN SOM VAR
... AT INGEN AV DEM VAR I STAND TIL Å GI SAMTYKKE TIL DETTE
... AT PLUTSELIG SA DET PANG!
... AT HAN PROTESTERER HEFTIG MOT Å BLI UTBASUNERT
... AT HAN FORETREKKER VITTERLIG TUBA
... AT SMERE MED SANSEN FOR SM
... AT KRANGLER VED MGP ER GANSKE SMÅTT
... AT HADDE DET I DET MINSTE VÆRT SIGP
... AT DET LIKEVEL IKKE ER DET MEST BANALE EKSEMPEL
... AT DET ER VIKTIG Å GÅ FLERE RUNDER I SLIKE SAKER
... AT VI MENER SELVSAGT GJØRMEBRYTING
... AT ENDELIG ANDRE ENN AU SOM MØTER OPP PÅ SOSIALE ARRANGEMENT
... AT ANDREASSEN KAN ANGRE SEG NÅ
... AT VI MYSER STERKT PÅ ALLE DE FORJÆVLIGE BARTENE SOM VIL DUKKE OPP FREMOVER
... AT ÉN MÅNED HVOR KJØNNSHÅR I TRYNET ER SOSIALT AKSEPTABELT
... AT UNIBROW HADDE VÆRT MER SEXY
... AT NOEN GÅR VEL «FULL CIRCLE»
... AT DANTES NIENDE HELVETESSIRKEL I TRYNET

Kulturkalenderen

Returadresse
Under Dusken
Singsakerbakken 2e
7030 Trondheim

4. november - 18. november/ duellanterne kruk

TIRSDAG 4. NOVEMBER

Antikvariatet

Klokka 18.15: Vitenskapsteoretisk Forum med Helge Høibraaten som skal holde foredrag om to tyske intellektuelle menn ved navn Simmels og Tönnies. Klassisk sosiologi.

Samfundet

Klokka 19.00: *PEER!*

Klokka 19.00: Tirsdagsfilm: Idioterne. Skrevet på slutten av 90-tallet, har Lars Von Triers fortelling om en gjeng mennesker som går inn i et hus for å finne sin indre idiot, blitt en kultfilm.

Klokka 19.00: Tirsdagsquiz.

Trondheim Folkebibliotek

Klokka 19.30: Litterær Salong: Ranja Bojer har debutert med *Alt annet enn sannheten*.

En bok om HIV og aids, der store deler av boken utspiller seg i Tanzania. Bojer blir intervjuet av Bjørn-Erik Hanssen.

ONSDAG 5. NOVEMBER

Nova Kino

Klokka 18.30: Trondheim Filmklubb: *My Darling Clementine* handler om en skuddveksling i gamle Vesten. Beinhard western for alle og enhver.

Samfundet

Klokka 17.00: *PEER!*

Klokka 20.00: *PEER!*

TORSdag 6. NOVEMBER

Byscenen

Klokka 21.00: Silya and the Sailors er classy svingom med ei grepa dame fra tv og radio. Hun vant Stjerneekamp på NRK. Nå vil hun også gjøre det på scenen i Trondheim.

Kjøpsmannsgata 27

Klokka 19.00: Lansering av A#3. Magasinet om arkitektur er skrevet hovedsaklig av arkitektstudenter, som tar for seg arkitektur og litteratur i denne utgaven. Løp og plukk.

Rockheim

Klokka 20.00: Hammers Harem. Lokal countryrock uten selvironi. Skrevet en sang til Rosenborgs samleplate.

Samfundet

Klokka 19.00: *PEER!*

Klokka 21.00: Prøysenfest med Karoline Amb. Prøysen i kjole for en enkel kveld på Edgar. Fare for god stemning. Og hvis du ikke syns det, må du skjerpe deg, fordi snart er det julekveld og da er det heisann og hoppsann og fallerallera, og da skal alle sammen bare være være glad.

Klokka 22.00: Knauskoret. *Running fast!* Samfundet-koret har reist rundt i verden og delt toner og kjønnsykdommer. Nå er de tilbake i Trondheim for å jobbe de arbeidstimen de har sverget å bruke som frivillige på huset.

FREDAG 7. NOVEMBER

Avant Garden

Klokka 19.00: *You're welcome*. En mann med skjegg og damer i pysjamas, har performancekunst som ser ut som et dansprosjekt i gymmen i niendeklasse. Selv kaller gruppen kunsten for et oppgjør med arbeidsetikk.

Byscenen

Klokka 22.00: Emilie Nicolas har tatt Norge med storm det siste året. Sår stemme fra Bærum som dro seg fra internettet og opp til scener rundt omkring i landet.

Dokkhuset

Klokka 21.00: Nils Petter Molvær er en av Norges jazzpionerer. Fint å få med seg på en fredag.

Samfundet

Klokka 20.00: Musikkquiz.

Klokka 22.00: Makthaversken er et up-and-coming band med store planer for året, med Europa-turné og USA-tur, men først spilles det i Samfundet.

LØRDAG 8. NOVEMBER

Samfundet

Klokka 19.00: Samfundsmøte: Nybygg? Byggn? Gny-byg?

Klokka 22.00: Pirum i Storsalen. Gutta med mer kukost enn en mannlig Scooter-groupie i en vegkant, gjør deg klar for kvelden med sang og spill.

Klokka 23.00: Casa Murilo er rock for deg og deg og deg. Alle trenger litt Casa Murilo. Heldigvis er det nok ståplasser på Klubben.

Klokka 23.59: Sherpa er en bergensermiks av hiphop og roots, og bittelitt indie inni der også.

SØNDAG 9. NOVEMBER

Samfundet

Klokka 12.00: Bydagen: De eldres dag. Ta med bestemor på gratis middag, korsang og allsang som sprenger grensene.

Klokka 17.00: Knauskoret: *Running fast!*

Klokka 19.00: Søndagsfilm: *Kirikou et la sorcière*. Fransk animasjonsfilm om en afrikansk gutt som springer rundt naken, blant annet.

MANDAG 10. NOVEMBER

Nova Kino

Klokka 18.00: Trondheim dokumentarfestival viser tre dokumentarer: *No Word For Worry*, *Ballettguttene* og *Love City (Jalalabad)*.

TIRSDAG 11. NOVEMBER

Antikvariatet

Klokka 18.15: Vitenskapsteoretisk Forum.

Samfundet

Klokka 19.00: Tirsdagsquiz.

ONSDAG 12. NOVEMBER

Byscenen

Klokka 21.00: Dag Sørås: *Kognitiv Dissonans*. Norges beste komiker (ja, faktisk) er i Trondheim.

Nova Kino

Klokka 17.30: Trondheim dokumentarfestival viser tre filmer: *Ballettguttene*, *Love City (Jalalabad)* og *17000 Islands*.

Samfundet

Klokka 19.00: Bokstavelig Talt. Litterær diskusjon om *Her lå Tirpitz* av Ingrid Storholmen. En historisk roman om Nord-Norge og andre verdenskrig.

TORSdag 13. NOVEMBER

Gallery KiT

Klokka 19.30: Trondheim dokumentarfestival har fotoutstilling, og en film av Daniel Denick som heter *Tal r: the Virgin*.

Olavshallen

Klokka 19.30: Hellbillies live er muligens det fineste du veit.

Samfundet

Klokka 19.00: Danseshow med NT-NUI Dans. Spenstig kroppsbevegelser i formene: Hiphop, moderne, jazz, salsa, akrorock, west coast swing, lindy hop. Og mer. Hoisann.

FREDAG 14. NOVEMBER

Byscenen

Klokka 21.00: The Black Dahlia Murder er amerikansk metal som varmer. Også skumle menn med skjegg da. The Hate

Colony og Capillary støtter opp.

Dokkhuset

Klokka 17.00: P2 sender live fra Trondheim dokumentarfestival.

Samfundet

Klokka 20.00: Musikkquiz.

Klokka 22.00: Susanne Sundfør er en hvit rev, ooooo. Utsolgt, men kanskje du er en av de heldige?

Klokka 23.59: Lumikide lager musikk du kan smile, sove og grine til.

Munkegaten 15

Klokka 19.00: Social Dining: Bruk 1 250 kroner på rakfisk, lefser og champagne, og hvis du senere ønsker å smatte på pattene til Rotary-sjefene er dette en fin plass og starte. Nå som Høyre har spyttet noen hundrelapper ekstra i studielånet ditt, burde det være en smal sak.

LØRDAG 15. NOVEMBER

Byscenen

Klokka 11.00: Trondheim Record Fair. Du kan finne en liten plateskatt her altså. Masse godis.

Dokkhuset

Klokka 13.00: Trondheim dokumentarfestival med litteratur og foto på Solsiden.

Samfundet

Klokka 19.00: Samfundsmøte: Her kommer Mummi! Tove Jansson er noe av det viktigste for mange barn ute i verden. Kom i Storsalen, så kan du mimre med de store barna.

Klokka 22.00: Thulsa Doom er stonerrock fra forrige årtusen. Startet i 1999 og nå er de jammen meg på Samfundet femten år senere.

SØNDAG 16. NOVEMBER

Samfundet

Klokka 19.00: Søndagsfilm: *Fanny och Alexander* er en selvbiografisk film av Ingvar Bergman om oppveksten med fæl stefar, men ingen glassko.

MANDAG 17. NOVEMBER

3T

Klokka 17.00: Nina og Stine later som du bare kan se dem gjennom et speil. Derfor later jentene som ingenting når de stirrer intenst på mosjonentusiastene på treningsenteret i byen. Stine tenker til og med hun kan legge seg rundt nakken til muskel-Marvin uten at han verken ser eller føler henne.

Antikvariatet

Klokka 19.30: Allmennquiz i Bokbaren.

TIRSDAG 18. NOVEMBER

Den fjerde statsmakt for de studerende er her igjen. Under Dusken på stativet for fersken.

Foto: foto.samfundet.no